

БЕЙЛА ГОРВАТ, АЛЕКСАНДР ГОРВАТ

---

*Ромські
музиканти
Закарпаття*

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Уважаемый Александр

Александрович желаю вам
счастья, здоровья, успехов,
благополучия, и исполнения.

С уважением Бейна Торвалд

2019. XI. 14 Умлагод

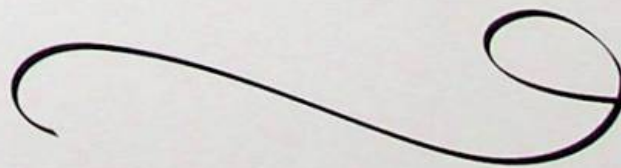
Beina

БЕЙЛА ГОРВАТ, АЛЕКСАНДР ГОРВАТ

---

*Ромевкі
музиканти
Закарпаття*

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Ужгород
Видавництво Олександри Гаркуші
2011

УДК 78 (477.87) (031)
ББК Щ 31 (4Укр – 4Зак) я2
Г 67

Видання вперше подає відомості про ромських музикантів краю, скрупульозно зібрані авторами упродовж багатьох років. До книги увійшло близько 180 статей – коротких біографій закарпатських ромів, життя та діяльність яких пов'язані з музичним мистецтвом, історією і культурою ромського народу, та унікальний фотоархів.

Розраховане на фахівців та широке коло читачів.

Консультант-ромолог
Навроцька Євгенія Миколаївна

Це видання стало можливим завдяки підтримці
Міжнародного фонду “Відродження”

*Автори висловлюють щире подяку директору фонду
Бистрицькому Євгену Костянтиновичу,
менеджеру програмного розвитку
Кияк Наталії Зіновіївні*

ISBN 978-617-531-039-7

© Бейла Горват, 2011
© Александр Горват, 2011
© Видавництво
Олександр Гаркуші, 2011

МУЗИКА Є СЕНСОМ МОГО ЖИТТЯ

Закарпаття – край, багатий на таланти, тут народилося чимало чудових музикантів. Доля розкидала їх по світу, проте вони завжди пам'ятали, яка земля їх виплекала. Кожен з них намагався досягнути якнайвищого професійного рівня, не тільки задля роботи, бо навіть звичайні сварки вирішувалися на “дуелях”, у яких тільки музична майстерність вирішувала долю кращого в суперництві.

Окрім навчання в музичних школах, обдаровані молоді роми, прагнучи досягти справжньої майстерності, ще й завжди навчалися у старих досвідчених музикантів, які були мудрими людьми і високими професіоналами у своїй справі.

Ромські музиканти завжди грали визначну роль у культурному житті нашого краю. Наприклад, у 1960 році в ресторанах Закарпаття та на весіллях працювало близько 400 музикантів, сьогодні таких залишилося не більше 40. Старші відійшли в небуття, а у молоді це не вважається престижною професією. Дуже важко музикантові забезпечити свою сім'ю грою, навіть майстерною. Професія благородна, але невдячна.

У цій книзі я згадую свого прадіда Кандра Бейлу, альтиста, який грав у 1908 році в Будапешті в оркестрі відомого скрипаля Банди Марці і був запрошений у Відень до двору імператора Франца-Йосифа, а також у Санкт-Петербург – імператором Миколою II.

Мій дід по материнській лінії відомий скрипаль Кандра-Банок Бейла змалку звертав мою увагу на звук, тембр і якісну вібрацію. Ось як він пояснював це на доступному мені дитячому рівні: “Подивись, внучку, бабуся готує бульйон, піднімає кришку... Бачиш, скільки в ньому приправ: петрушка, морква, кольрабі, цибуля, селера, карфіола, сіль, перець... Якщо не матимеш “приправ” у пальцях, то і звук буде бідним, “несмачним”, тому що не вистачатиме смакових барв, буде ріденьким, безбарвним, і слухач його не сприйме...”.

Своє життя я присвятив музиці, з п'яти років навчався грі на скрипці. У мене було два педагоги: дід Кандра-Банок Бейла і вітчим Рошташ Шандор. У моїй пам'яті на все життя залишилися виступи в дитсадку під акомпанемент Молнар Като. З того часу понад піввіку я займаюся музикою. Коли мені було 15, грав на акордеоні в м. Хуст, а в 16 вже працював у Ярославській філармонії разом з

батьками. Відтоді грав у багатьох філармоніях – Закарпатській, Калузькій, Брянській, Костромській, Тульській, Володимирській, Ялтинській, в місті Еліста, у Москонцерті, Росконцерті. Потім повернувся в Ужгород, де понад 20 років керував концертними колективами і вар’єте. Окремо хочу відзначити своїх синів, які продовжують мистецьку дорогу нашого роду. До речі, старший син Бейла, який також пише музику, створив романс, про який схвально відгукнувся відомий французький композитор і піаніст Мішель Легран. Наразі цей твір записується у виконанні Паризького симфонічного оркестру. Середньому синові Александру вдалося зібрати чимало унікальних відомостей про музикантів – вони увійшли в цю книгу. Молодший син Йосип став успішним співаком, має великі перспективи у вокальному мистецтві. Він уже й тепер достатньо відомий у музичних колах Закарпаття.

Зараз мені 66 років, але я все ще працюю як музикант, тому що музика є сенсом мого життя. І ще я не полишаю надії, що молоді ромські таланти не забудуть про своє “коріння”, свою історію, змальовану у цій енциклопедії в біографіях і спогадах про музикантів, які внесли свій вагомий внесок в розвиток музичної культури Закарпаття. І, хоча більшість з них працювала в розважальному, як колись казали, “легкому” жанрі, але, повірте мені як досвідченому музикантові, перед очима якого промайнули долі багатьох талановитих людей цієї професії, цей труд і цей жанр є зовсім не “легкий”. Це кропітка і виснажлива робота, результат якої – сльоза або усмішка на обличчі слухача. Ця думка і стала основною ідеєю, яка спонукала мене до написання ромської музичної енциклопедії.

Отже, не забувайте старих музикантів, цінують і поважайте тих, хто звеселяє ваші серця і прикрашає життя.

Бейла Горват

ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ
ДО ЧИТАЦЬКИХ СЕРДЕЦЬ!

Автор цієї унікальної енциклопедії Тиберій (Бейла) Горват є одним з найвіртуозніших скрипалів Ужгорода, а може, і всього нашого краю. Свого часу він був художнім керівником колективу, який працював у ресторані “Корона”. Разом з іншими музикантами Закарпатської обласної філармонії об’їздив весь Радянський Союз – від сходу до заходу, з півночі на південь і здобув чималу популярність серед професіоналів. На жаль, після розвалу імперії багато музикантів залишилося без роботи, маю на увазі постійної державної.

Ми зустрілися з Бейлою Горватом у чудовому колективі прекрасних музикантів, який виступав з концертною програмою у ресторані. Тиберій володів скрипкою як справжній віртуоз. Усі твори, які він виконував як соліст, завжди майстерно виконувалися ним і мали шалений успіх. І хоча робота в ресторані має свою специфіку, адже люди приходять сюди відпочити, поспілкуватися, повеселитися і в залі зазвичай не так тихо, як то буває в театрі або філармонії, та коли Горват виконував свої твори – зал завмирав. Що тільки він не витворяв зі своєю скрипкою, це було щось неймовірне! Однаково віртуозно Бейла володів і фортепіано. Варто було тільки наспівати йому якусь мелодію, як він одразу ж починав її грати, наче цей твір давно вже знає і часто виконує. Може, це так і було, адже йому не потрібні були ніякі ноти, все грав напам’ять. Така дивовижна музична пам’ять не кожному дана, навіть тим музикантам, які закінчують престижні музичні заклади і працюють на професійній сцені. Я був просто ошелешений його грою. Може тому, що сам не вмію грати на жодному інструменті. З таким самобутнім талантом потрібно народитися.

Треба сказати, що в ансамблі, який виступав у “Короні”, грав і його старший син Бейла, який також майстерно володів скрипкою, хоча тоді він був ще зовсім юний. Пізніше почав свою музичну кар’єру і молодший син, але як вокаліст. У нього був дуже приємного тембру баритон, і хлопець мав неабиякий хист до виконання естрадних пісень: як вітчизняних, так і зарубіжних.

З того часу, як ми розійшлися і я вже не співав у ресторані, нам ще кілька разів доводилося виступати на корпоративних вечірках, а одного разу навіть перед Президентом України Леонідом Кучмою та його дружиною, коли вони приїздили до нашого краю.

Зараз Тиберій Горват зі своїми синами виступають у найпрестижніших ресторанах Ужгорода і є бажаними гостями на солідних корпоративах будь-якого рангу. Дай Бог йому доброго здоров'я, щоб він міг ще багато років радувати людей своїм талантом. А я вдячний долі, яка свого часу звела мене з Тиберієм Горватом. Жаль тільки, що пізнувато ми зустрілися. Якби це було на початку моєї кар'єри, можливо, все було б інакше. Однак спасибі Зої Василівні Давидюк, яка запросила мене до свого ресторану у концертну програму, де я й познайомився з Бейлом та іншими прекрасними музикантами. Дай Бог їм усім доброго здоров'я і особистого щастя в житті.

Можливо, наші мистецькі стежки в майбутньому ще зійдуться, я буду щасливий, якщо нам випаде ще десь виступити разом. А поки що бажаю унікальній книзі Тиберія Горвата щасливої дороги до читацьких сердець. Впевнений, вона має неабияку цінність для історії нашого краю.

*Петро Матій,
народний артист України*

Мені довелося на протязі багатьох років працювати спільно з Горватом Бейлою в об'єднанні музичних ансамблів області і добре знати його багатий досвід роботи як музиканта та керівника музичних оркестрів. Він обдарований музикант, який надзвичайно професійно володіє такими інструментами, як скрипка, фортепіано, електронні клавішні інструменти, є чудовим імпровізатором, має в доробку ряд своїх інструментальних творів.

Працюючи керівником концертних програм у “Дзеркальному залі” ресторану “Верховина” та в ресторані готелю “Закарпаття” він постійно готував на високому професійному рівні концертні програми, які користувалися великим успіхом у місцевих слухачів та зарубіжних туристів.

У цих концертах він активно виступав як соліст-інструменталіст, користуючись неабияким успіхом.

Горват Бейла завжди з високою вимогливістю та відповідальністю відносився як до артистів оркестрів, так і особисто до себе. Я завдячую долі за можливість спільно працювати, спілкуватися з людиною, здібності якого високо цінувались артистами-музикантами всієї області.

Дуже добре, що він узагальнив свій багаторічний досвід роботи у книзі про ромських музикантів Закарпаття і доброзичливо ділиться ним із молодими музикантами, яких багато виховав у процесі творчої роботи.

*Петро Сокач,
заслужений працівник
культури України*

РОБИТИ ЛЮДЯМ ДОБРО

Ім'я Тиберія Олександровича Горвата – голови Закарпатського обласного культурного товариства “Унг-Ромен” відоме не тільки в Закарпатті, його добре знають не лише в Україні, а й у США, Угорщині, Словаччині, Росії, Грузії й багатьох інших країнах. Така цікава біографія і творча діяльність є рідкістю серед ромів-музикантів. Життя і діяльність цієї людини – яскравий приклад вміло реалізованих можливостей багатогранного таланту, здібностей масштабного організатора. Він чудовий музикант, віртуоз. У Тиберія Горвата є багато чому навчитися, він дав багатьом музикантам путівку в професійне життя. Це музикант сьомого покоління відомих скрипалів, які грали не тільки в ресторанах, ансамблях, а й при імператорському дворі.

Народився Тиберій Олександрович в Ужгороді, уже після визволення Закарпаття, у жовтні 1945 року. Мати, ромка Ержебет Горват, була музично обдарована, і співала у різних циганських ансамблях Росії разом з чоловіком. А з 1968 р. працювала вокалісткою в ансамблі “Угорські мелодії” (керівник Шандор Рошташ) в Закарпатській обласній філармонії. З пелюшок Тиберій виховувався у свого діда Бейли Бейловича Кандри, адже був єдиним його внуком. Дід називав онука Бейлою, хоча за паспортом він Тиберій. Так утворилося у майбутнього скрипаля подвійне ім'я Тиберій-Бейла. Закінчив неповну середню школу № 10 в Ужгороді з угорською мовою навчання. Паралельно вчився у дитячій музичній школі ім. П. Чайковського, куди його прийняли відразу в четвертий клас. Учителем гри на скрипці був Антон Дюлаї. У 16 років Бейла вже працював у Ярославській обласній філармонії, далі – в Калузі, Тулі, Костромі, “Москонцерті”, а потім перейшов у “Союзконцерт”. 1970 року повернувся в Ужгород, де став музичним керівником оркестру в ансамблі “Угорські мелодії” (художнім керівником був Дюла Легоцький). Через 8 років полишив цей ансамбль і почав працювати у різних ресторанах Ужгорода художнім керівником ансамблів. А нині Бейла – керівник ансамблю “Унг-Ромен”, де працюють талановиті музиканти. Має трьох синів – Бейлу, Олександра та Йосипа. Всі музично обдаровані.

Тиберій Олександрович особисто грав для Отто Габсбурга – представника королівської сім'ї, голови Європейської Ради,

внука імператора Франца-Йосифа. Грав для Джорджа Сороса у Києві в 2000 році під час святкування 10-річчя Фонду “Відродження”. Виконав кілька улюблених його пісень 30-40-х років, а син Йосип проспівав. Серед пісень була і його улюблена “Погасший окурок”. Джордж Сорос був у захопленні, а коли слухав, на очах його з’явилися сльози. У 1969 р. брав участь у концерті в Кремлівському Палаці з’їздів разом з московським театром “Ромен” для представників Кабінету Міністрів і депутатів Верховної Ради. Грав для президентів багатьох країн. Особисто грав для першого Президента України Леоніда Кравчука й угорського Президента Арпада Гьонца у готелі “Дружба” в Ужгороді під час їхньої робочої зустрічі. У Трускавці кілька разів грали з Аладаром Адамом для Президентів України Л. Кравчука та Л. Кучми під час їхнього оздоровлення. Виконав кілька пісень відомим спортсменам – знаменитому воротарю Льву Яшину у Ташкенті, в готелі “Росія”, де проживав разом з ним під час його тренування. Грав у готелі “Закарпаття” Олегу Блохіну й Миколі Озерову, відомому спортивному тележурналісту, які їхали в Чехію на тренування. Брав участь у зйомках фільму “Старый знакомый” режисера Ігоря Ільницького, у 70-х роках – у фільмі “Карнавальная ночь” у Москві. Таких прикладів високої оцінки майстерності музиканта – безліч.

Об’їздив багато країн. Довго працював у заслуженого артиста Росії Ніколая Жемчужного.

Особисто я знайома з Тиберієм Олександровичем протягом багатьох років, наші шляхи перетнулися на творчих зустрічах музиканта, а також на неодноразових його виступах на святкових вечорах, які організовувались в очолюваному мною колективі Закарпатського інституту АПВ НАН України, що на Березівщині. На цих вечорах ми пізнали пана Горвата як особистість з видатними музичними здібностями, людину з високим ступенем обдарованості, з пристрасним характером музичного виконання пісень різних народностей. Бейла Горват – людина емоційна. Але протягом усього свого життя ніколи не робив зле, а завжди намагався робити людям добро й допомагати їм...

*Ануш Балян,
доктор економічних наук,
академік НАН України*

...НЕ ЗНАЮЧИ, КИМ ТИ БУВ,
НЕ ДІЗНАЄШСЯ, КИМ ТИ Є

АДАМ ЯНОШ
(1920 – 1991)

Адам Янош (Йовни), контрабасист, альтист. Народився у м. Ужгород в сім'ї музиканта. Батько з раних років вчить його грі на скрипці. З 12 років грає на альті, так як в батьковому оркестрі не вистачає альтиста. З 13 років разом з батьком грають на весіллях. У 16 років переходить до двоюрідного брата Адама Євгена в його оркестр. Після Другої світової війни фольклорні ансамблі втрачають свою популярність і на зміну їм приходять естрадна музика. Тому Янош освоює контрабас. Багато музикантів у цей час перекваліфікуються на такі інструменти, як акордеон, саксофон, барабан, фортепіано: після війни на святах і весіллях замовлялася здебільшого не народна, а естрадна музика.

Янош був високий, стрункий чоловік, він дуже подобався дівчатам. Але доля склалася так, що він одружився на жінці з дитиною, яка народила йому ще сімох – п'ять синів і двох донечок. Працював на різних роботах, адже робота музиканта не дозволяла йому прогодувати сім'ю. Жінка помирає від туберкульозу, і він сам виховує дітей. Через деякий час виїжджає зі скрипалем Адамом Євгеном та його оркестром працювати в різні ресторани України, а дітей залишає на старшу дочку. Працює в таких містах Донбасу, як Красний Луч, Донецьк, Антрацит, Горлівка. Надсилає доньці гроші на життя.

Пізніше цей оркестр було запрошено грати в ромський ансамбль під керівництвом Віктора Усанеску. Янош знайомиться з рідною сестрою керівника Нені, яка пізніше стає його дружиною. Жити стало легше. Діти виростили і створили власні сім'ї.

Янош з Нені живуть у Ташкенті, Ростові, Волгограді, а пізніше переїжджають в Ужгород, де він знову продовжує грати в ансамблі двоюрідного брата в ресторані "Скала". Невдовзі він з Нені їде в Москву до дітей. Через два роки сім'я знову переїжджає в Ужгород, і Янош починає працювати в ресторані "Закарпаття" в оркестрі Рошташа Шандора, в якому грає з великим бажанням. Янош з сім'єю живе в центрі міста, у нього вдома збираються всі музиканти, а також молодь. Тут часто грають у шашки, шахмати, карти, говорять про музику. Янош любляв спілкуватися з молоддю, незважаючи на те, що сам був уже літньою людиною. Вдягався елегантно, тому завжди добре виглядав.

У 1991 році він захворів і був направлений до лікарні, де його часто відвідували друзі-музиканти. Навіть там його не покидало почуття гумору, і він завжди запитував друзів, "де його 50 грам". Він помер 21 лютого. Лікарі були безсилі йому допомогти. Його вдова дуже боялася залишатися одна і тому, не дочекавшись похорону, сіла на потяг і поїхала до Москви.

Ще й досі люди згадують Яноша Адама добрим словом, а про його постать ходять легенди. Похований у м. Ужгород.

АДАМ ЄВГЕН
(1921 – 1999)

Адам Євген (Надь Єно), скрипаль. Народився в м. Ужгород 11 січня 1921 року в сім'ї музикантів. Батько, Адам Марці, на прізвисько Пайці, був скрипалем. Він навчав маленького Єно гри на інструменті з п'яти років, а потім віддав у дитячу музичну школу.

У свої чотирнадцять Євген починає грати в оркестрі батька на сільських весіллях та святах, щоб покращити матеріальне становище родини. Шістнадцятирічним уже створює свій оркестр, який стає дуже популярним в Ужгородському районі: на весілля часто запрошують музикантів Єно, інколи навіть змінюючи дату свята, щоб його обслуговував саме цей оркестр.

У сімнадцять років Адам Євген одружується з ромкою-ловаркою Розалією Тирпак, батько якої Янош (Яничку) був дуже відомий серед ромів. Дружина народжує йому двох дочок і п'ятьох синів: Еллу, Естер, Євгена, Вілмоша, Аладара, Яноша, Єрнеста. Всі п'ятеро стали музикантами.

Минув час, і Євген Адам перейшов грати в ресторани й філармонії, де й працював до кінця свого життя. Так, його гру чули в ресторанах Донецька, Луганська, Красного Луча, а також на сценах Ростовської і Ташкентської філармоній. Після чого переїжджає в м. Ужгород і протягом чотирнадцяти років грає в оркестрі ресторану "Скала".

Надь Єно був улюбленим музикантом не тільки ужгородців: він користувався великою популярністю серед туристів і гостей міста, які приїжджали з різних куточків Радянського Союзу і з-за кордону, тому що в програму туристичних маршрутів входило обов'язкове відвідування цього місця. Існувала навіть приказка: "Хто не відвідав ресторан "Скалу", той не побачив Ужгорода".

Євген Адам був дуже цікавою, інтелігентною, культурною, освіченою людиною, любив читати, захоплювався спортом, особливо футболом, знав усі футбольні клуби. Чудовий скрипаль, він користувався повагою і шаную у влади та інтелігенції міста. Був набожною людиною і кожної неділі до самої смерті відвідував церкву.

У 1996 році музикант поховав свою дружину Розалію. А через три роки в Ужгороді поховали і самого Надь Єно.

Адам Євген-молодший (Потю), кларнетист, саксофоніст. Народився у м. Ужгород, у родині музикантів. Син скрипаля Адама Євгена (Надь Єно).

Потю змалку хотів стати музикантом, тому що його дідусь, скрипаль Мартон (Пайці), завжди казав, що його перший онук повинен бути скрипалем. Дитину почали вчити грі на скрипці, але з часом батько помітив, що хлопчику не подобається інструмент і нема ніяких успіхів у навчанні. Тоді Надь Єно купив синові кларнет. Інструмент настільки сподобався Євгену, що він грав на ньому і вдень, і вночі.

Батько був готовий втекти з дому, тільки би не чути гри сина. Через півтора роки думка Надь Єно стала іншою: постійні заняття хлопця дали результат – у інструмента з'явився чистий, приємний звук. Євген-молодший виконував багато пісень, варіацій, які вивчив у старих музикантів. З чотирнадцяти років батько бере Потю у свій оркестр, а через рік юнак починає грати на саксофоні.

У вісімнадцять Євген-молодший одружується з донькою скрипаля Гуляша Калмана (Качі Калмуша) з Чопа, Кларикою.

Військову службу проходить у морфлоті в м. Мурманськ. Прослуживши чотири роки, повертається додому.

Разом з батьком Адам Євген-молодший їде у Східну Україну, де працює в ресторанах міст Красний Луч та Горлівка, а також у Ташкентській філармонії. Оркестр, в якому працював Адам Євген-молодший, був цікавий і дружній, тому що складався з братів-музикантів: скрипка – Адам Євген, кларнет-саксофон – Адам Євген-молодший, скрипка-гітара – Адам Аладар, акордеон – Адам Вілмош, барабанщик – Адам Янош (Пепе), контрабас – Адам Янош (Йони), їх двоюрідний брат.

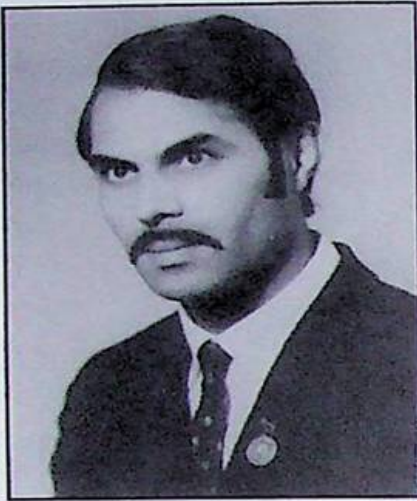
Повернувшись до рідного Ужгорода, Євген працює разом з батьком у ресторані "Скала" протягом 18 років.

Він був життєрадісною, хорошою людиною, батьком чотирьох дітей.

Адам Євген-молодший (Потю) помер у віці 61 рік, але пам'ять про нього залишилася серед музикантів. Похований у м. Ужгород.

АДАМ ЄВГЕН
(1940 – 2001)

АДАМ ШАНДОР
(1941 р.н.)

Адам Шандор (Кало), гітарист. Народився в м. Чоп Закарпатської області. Серед рідних Шандора були музиканти. Дідусь по материнській лінії Йошка-бачі – був чоботарем під час роботи завжди співав і в ритмі забивав дерев'яні цвяхи у взуття. Шандор у дитинстві ці пісні вивчив напам'ять.

У 14 років йому купують гітару, і він починає наполегливо займатися, вивчаючи гармонію у старого музиканта Руди-бачі (Леваї Рудольфа). Хлопець виступає на шкільних концертах, грає на танцях в клубі залізничників. Він єдиний гітарист у м. Чопі, дуже популярний серед молоді.

Військову службу проходить у м. Серпухов Московської області в оркестрі з хорошими музикантами із Закарпаття: Муржею Шандором, скрипалем, Патаєм Бейлою (Чепі), акордеоністом, Гайошем Томашем, ударні, та Совтером Бейлою, саксофон-кларнет. У цьому складі музиканти оркестру на ромських фестивалях та конкурсах займають перші та другі місця.

У м. Серпухов Шандор одружується з дуже вродливою жінкою Людою, у них народжується донька. Сім'я приїжджає у Чоп, але дружина звикла до квартири з усіма зручностями, чого не було у них в маленькому закарпатському містечку. До того ж, зіграв свою роль мовний бар'єр: вона не говорила угорською. Тому вони повертаються назад у Серпухов. А Шандора тягне додому, і подружжя розлучається.

У Чопі він вдруге одружується – з місцевою ромкою Пальною, у них народжуються дві доньки. Шандор грає в Закарпатській обласній філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” під керівництвом Легоцького Дюли, потім у ресторанах “Карпати” в Чопі, та “Скала” в Ужгороді. Він також є музичним керівником Чопського залізничного естрадного оркестру.

Людина з гумором, користується повагою серед музикантів.

Адам Вілмош (Бабі), акордеоніст. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Батько Вілмоша, Адам Євген (Надь Єно), – скрипаль.

Коли хлопчикові виповнилося 9 років, батько купив йому акордеон, тому що Вілмош мріяв тільки про цей інструмент, щоб стати музикантом батькового оркестру. Мрія хлопця виповнилася: у 14 років він почав грати в оркестрі батька на весіллях і танцях.

У 18 років Адам Вілмош одружився з дочкою Кароля Токара, Йоланою. Дружина Вілмоша мала чудовий голос і була прекрасною співачкою. Подружжя запросили в Ярославську філармонію у ромський ансамбль Белаша Вишневського, потім у Ташкентську та Калужську філармонії. Працювали вони і в Москонцерті. Разом з дружиною-співачкою Вілмош об'їздив багато міст різних країн Європи: Австрії, Угорщини, Польщі, Чехії, Словаччини, працював у Москві, Києві.

Ще до народження першої дитини, в 1969 році, сім'я повернулася додому і почала працювати в ресторані "Скала" у складі музичного ансамблю, яким керував батько Вілмоша Адам Євген.

Вілмош Адам – батько трьох дітей: двох дочок та сина, має трьох онуків.

Елегантний, інтелігентний музикант.

АДАМ ВІЛМОШ
(1946 р.н.)

Адам Йолана, співачка. Народилася в м. Ужгород у сім'ї музикантів. Батько – Токар Кароль-старший, скрипаль.

У 17 років одружується з акордеоністом Адамом Вільмошем (Бабі), сином Адама Євгена (Гургуля), скрипаля. Виїжджають на запрошення в "Ансамбль угорських ромів" під керівництвом Вишневського Белаша. Йолана гарно співає.

Народжує сина Віктора. В ужгородському ромському таборі (Мочар) вона вважається єдиною професійною співачкою. В неї гарне мецосопрано, широкий діапазон і дуже "солодкий" тембр голосу. Має великий успіх усюди, де виступає. Співає пісні закарпатських, угорських, словацьких, а також російських ромів.

Після народження сина вже не може гастролювати і влаштовується в ресторан "Скала", в оркестр свого тестя Адама Євгена, де її чоловік працює акордеоністом. На сцені поводить себе дуже професійно, публіці подобається її майстерність і форма виконання пісень.

Народила доньок Анжелу та Валерію.

У неї було двоє онучок, які нині живуть у Москві, та онук Грофо, який жив з нею і змалку виховувався бабусею. Коли виріс, він став гітаристом.

АДАМ ЙОЛАНА
(1947 – 2007)

Йолана Адам була дуже порядною і чесною жінкою. Маючи золоту душу, допомагала старим людям. Користувалась авторитетом серед ромів Закарпаття і Росії.

Після важкої хвороби померла. В останню дорогу її проводили всі рома Ужгорода. Похована в рідному місті.

АДАМ АЛАДАР
(1949 р.н.)

Адам Аладар (Гатьош), скрипаль-гітарист. Народився 6 січня у м. Ужгород в родині музикантів.

Батько Аладара, Адам Євген-старший, популярний музикант, улюбленець міста, ще змалку побачив його музичні здібності. Коли синові виповнилося шість років, він купив йому скрипку і почав навчати гри на цьому інструменті. У сім років хлопчика віддають в Ужгородську дитячу музичну школу ім. П.І. Чайковського за класом скрипки, яку він з успіхом закінчує. Грає у традиційних ромських родинних ансамблях на весіллях та святах.

Коли Аладарові виповнилося 16, разом з братом Віллі він був запрошений у Калужську обласну філармонію до ромського ансамблю “Угорські цигани”, яким керував відомий музикант Белаш

Вишневський. Саме тут Аладар захопився гітарою і вже через рік оволодів грою на інструменті, навчаючись у досвідчених гітаристів.

Службу в армії Адам проходить у Москві, у військовому естрадному ансамблі як гітарист і скрипаль. У складі цього художнього колективу він виступає в різних військових частинах столиці. Юнак одружується з танцюристкою Галиною Ваштак, яка походить з відомої родини ловарських ромів. Це була надзвичайної краси дівчина. Від цього шлюбу у них народилося двоє дівчат – Нонна і Белла.

У 1971 році молода родина переїжджає в м. Ужгород. Аладар починає працювати гітаристом у парі з відомим скрипалем Дюлою Галамбоші.

1978 року сім'я їде до Києва, де Адам стає керівником естрадного ансамблю одного з міських будинків культури. Він багато гастролює з ансамблем по всьому Радянському Союзу. У Києві подружжя розлучається, і музикант повертається у рідне місто. Бейла Горват запрошує його в концертну програму ресторану “Скала”. Аладар вдруге одружується, його дружиною стає Лілія Токар, донька барабанщика Отто Токара. Дружина народжує двох доньок: Ружану та Ізольду.

У 1990 році Адам Аладар створює перше в СНД ромське міське товариство – “Рома” і стає його головою. У тому ж році було створене і обласне товариство циган “Рома”, але через ряд об'єктивних та суб'єктивних причин виникла

необхідність у створенні ще одного обласного товариства. Тому через три роки ним було організовано Закарпатське обласне культурно-просвітнє товариство циган “Романі Яг”.

З метою консолідації ромського руху виникла необхідність його об’єднання і у 1997 році ним було створено Закарпатську асоціацію ромських громадських об’єднань “Єкгіпе” (“Єдність”).

Адам Аладар – депутат Європейського форуму ромів і кочівників.

З 2005 до 2009 року був представником України у Страсбурзькому суді (ЄРТФ).

2008 року Аладар Адам відкриває перший ромський ресторанний комплекс “Романі Яг”. У цьому ресторані він виступає як скрипаль та гітарист разом з донькою Ізольдою та племінницею Нелікою.

Аладар Адам – авторитетна людина.

Адам Мартон (Муці), барабанщик. Народився у м. Ужгород в сім’ї музиканта. Батько – Адам Янош (Йовни) був контрабасистом-альтистом. Ще коли Мартон був дитиною, померла його мати, і батько виховував усіх дітей один. Муці добре вчився в середній школі і полюбляв музику. Тоді він не мав можливості навчатися в музичній школі, тому вчився грати на різних інструментах у знайомих музикантів.

Служить в армії. Після демобілізації поступає у Львівський залізничний технікум за спеціальністю “машиніст тепловоза” і успішно закінчує його. Рік працює за фахом, але раптом залишає все і повністю віддається музиці. Працює музикантом у ресторанах міст Перечин й Ужгород (“Едельвейс”). Його запрошує Калужька філармонія в ромський ансамбль “Лаутари” під керівництвом Артура Боброва, де він відпрацював 7 років. Приїжджає знову в рідне місто і працює 6 років у ресторані “Корона” (колишня “Верховина”) в оркестрі Василя Чурея.

Навчився шити на швейній машинці. Має патент на пошиття джинсових сорочок і брюк.

Через 15 років подружнього життя в нього народжується син, якого він дуже любить.

Багато часу Мартон провів на лікарняному ліжку, так як хворів на бронхіальну астму. Вірна жінка дбайливо доглядала його, але врятувати від смерті не могла. Він помер у лікарні.

АДАМ МАРТОН
(1951 – 1997)

Від свого батька успадкував толерантність, приязне ставлення до людей. Усі музиканти його поважали і любили, тому він залишився в їхній пам'яті як вірний друг, вправний музикант і добрий сім'янин. Похований у м. Ужгород.

АДАМ ЯНОШ
(1954 р.н.)

Адам Янош (Пепе), барабанщик. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Син Адама Євгена, скрипаля.

Коли хлопчикові було три роки, батько помітив, що він відбиває ритми палицями по стільцеві. Батько сподівався, що хлопчисько скоро залишить свої розваги: він хотів навчати його грі на іншому музичному інструменті, не на ударному. Одного разу на весіллі у сусідів шестирічний Янош захотів пограти на барабані, але батько заборонив йому. Малюк розплакався, серце батька не витримало, і він дозволив синові взяти палички. Хлопчисько був такий маленький, що, сидячи на стільці, не досягав ногами до педалі, тому грав стоячи. Янош грав разом з оркестром, і гості танцювали. І батько, і син були задоволені, а музиканти, весело презиряючись між

собою, сказали, що з хлопчика вийде чудовий барабанщик, бо у нього неймовірно почуття ритму і чудові руки. І вже з дев'яти років Янош починає грати у молодіжному ромському музичному оркестрі на різних святах та весіллях. Серед музикантів оркестру він був наймолодший.

З п'ятнадцяти років юнак гастролює, працює у різних музичних ансамблях Союзу.

У 17 років у складі оркестру під керівництвом Федора Смерічки Янош грає у "Дзеркальному залі" при ресторані "Верховина" (нині "Корона"). У ті часи це був найкращий ансамбль міста Ужгород.

Проходячи армійську службу в морській піхоті у Мурманську, Адам Янош грав у військовому ансамблі. Після демобілізації повернувся до Ужгорода і став працювати в оркестрі Бейли Горвата.

Янош Адам – лауреат багатьох міжнародних конкурсів і фестивалів; неодноразово грав на концертах у присутності високопосадових осіб, зокрема Президента України Л.Д. Кучми.

Гастролював у багатьох країнах Європи: Австрії, Угорщині, Польщі, Чехії, Словаччині, у містах Москві, Києві.

Пепе – різностильовий музикант: виконує джаз, поп-музику, фольклор. На Закарпатті його вважають кращим джазовим музикантом.

Адам Янош – голова ромського товариства "Роми-Ловари". Він – батько чотирьох дітей (три сина і дочка), має п'ятьох онуків. Грав у ансамблі "Джипсі Карпат" під керівництвом Бейли Горвата. Одружений. Дружина – Адам Розалія.

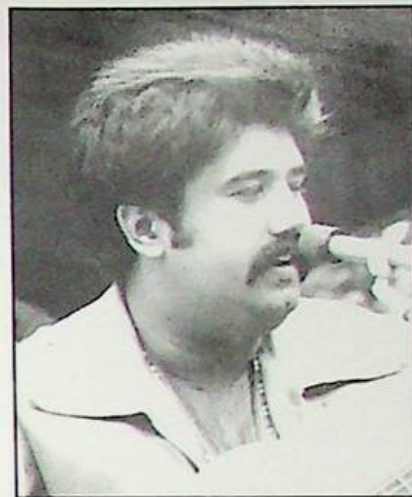
Адам Вінце, саксофоніст, кларнетист, реставратор скрипок. Народився у м. Ужгород в сім'ї музикантів. Поступає в Ужгородську дитячу музичну школу до педагога Регеша Саболча і успішно її закінчує.

Одружується з донькою Лацка Євгена-старшого – Доркою, народжується син. Однак невдовзі вони розлучаються, і Вінце призивається в армію. Після закінчення служби вдруге одружується – з танцюристкою, у них народжується донька.

Вінце працює в різних художніх колективах і філармоніях, живе у м. Ліпецьк. Працює в біг-бенді обласної філармонії як саксофоніст та кларнетист. Виступає на центральному телебаченні в програмі “Ширше коло”. Записується в м. Москва з оркестром на платівку фірми “Мелодія”.

Розлучається з другою дружиною і повертається додому в Ужгород. Втретє одружується з ужгородською ромкою Євою.

Вінце – колекціонер та реставратор скрипок, голова ромської громади. Користується повагою серед ромів.

АДАМ ВІНЦЕ
(1959 р.н.)

Адам Ернест (Ерфі), бас-гітарист. Народився у м. Ужгород у родині музикантів. Син Адама Євгена, скрипаля. У семирічному віці батько віддає хлопчика у музичну школу за класом скрипки. Після закінчення Ужгородської ДМШ №1 Ернест вирішив стати бас-гітаристом і продовжив навчання у відомого гітариста Юрія Будьо, якого у музичному колі вважають найкращим. Юнак успішно займається, вивчаючи естрадну і джазову музику. Після завершення навчання грає у рідному місті в ансамблі ресторану “Київ”, у вар’єте “Дзеркального залу” та ресторану “Закарпаття” під керівництвом Тиберія (Бейли) Горвата.

Чудовий музикант, лауреат багатьох конкурсів та фестивалів, Адам Ернест є учасником ансамблю “Джіпсі Карпат” (керівник Бейла Горват).

У складі ансамблю виступав перед багатьма високопосадовими особами України, в тому числі і перед Президентом України Л.Д. Кучмою.

Ерфі – улюбленець оркестру. Педантичний, елегантний, скромний, веселий. Батько двох синів.

АДАМ ЕРНЕСТ
(1961 р.н.)

АДАМ ТОМАШ
(1962 р.н.)

Адам Томаш, майстер музичних інструментів. Народився у м. Ужгород у сім'ї музикантів.

Томаш поступає в Ужгородську дитячу музичну школу, а потім – в Ужгородське музичне училище до педагога Готвані Павла. Після його закінчення він влаштовується в село Баранинці Ужгородського району завідуючим клубу, а також працює в ресторанах рідного міста. Одружений, має сина, доньку, він – дідусь чотирьох онуків.

Томаш вважається кращим майстром скрипок та їх реставратором. У його інструментів гарний скрипичний звук. Він користується неабиякою повагою серед музикантів, оскільки є інтелігентом від народження.

АДАМ СВІТЛАНА
(1968 р.н.)

Адам Світлана (Саню), співачка. Народилася в м. Ужгород. Батько Адам Йосип – футбольний суддя республіканської категорії та голова обласного товариства “Рома”.

Саню, як і кожна ромська дитина, почала співати змалечку, пізніше ходить на уроки вокалу. Бере участь у концертах – вона дуже музикальна. Одружується та народжує доньку Октавію, але спільне життя недовге – розлучається з чоловіком.

Світлана має чудовий тембр голосу, її вважають кращою ромською співачкою.

У 2001 році вдруге виходить заміж – за клавішника Золтана і народжує другу доньку Ніколь.

Саню бере активну участь у всіх ромських фестивалях – в 2000 і 2001 рр., виграє Гран Прі в

Києві, також їздить з концертами у Словаччину, Угорщину, Польщу, Іспанію та Македонію, де виступає з великим успіхом.

Світлана Адам – керівник ромського ансамблю пісні і танцю “Сонячна Радванка” зі складом в 20 осіб, а також у неї дитячий колектив “Лулуді”, в якому 15 юних учасників. Займається громадською діяльністю.

Адам Неля, співачка. Народилася в м. Ужгород, дочка Адама Яноша, барабанщика. З дванадцяти років наполегливо займається в студії “Унг-Ромен” під керівництвом Горвата Бейли у педагогів Наталії Сабат, а пізніше – Горвата Йосифа. Також її вчителем була Лариса Іванова – солістка ансамблю “Джіпсі Карпат”. Нелі було 13 років, коли вона взяла участь у ромському міжнародному фестивалі в Польщі з ансамблем “Лаутари” під керівництвом Папа Віллі. Пізніше була учасницею ромського фестивалю в Москві, де виступила як співачка з хореографічним ансамблем “Ром-сом” під керівництвом Папа Аладара. Виступала також з ансамблем “Джіпсі Карпат” на міжнародному ромському карнавалі в м. Будапешт.

У 2003 році Неля як співачка гастролювала з танцювальним ансамблем “Ром-сом” в Угорщині та Чехії.

Зараз дівчина навчається в Ужгородській музичній школі і співає в ансамблі “Лаутари”. Вона дуже гарна і сценічна. У неї, як у вокалістки, велике майбутнє.

АДАМ НЕЛЯ
(1988 р.н.)

Адам Ізольда, співачка, піаністка. Народилася в м. Ужгород в сім’ї музикантів. Донька Адама Аладара (Гатьоша), відомого ромського діяча.

Першим учителем Ізольди за класом фортепіано був Горват Бейла. Дівчинка вивчає джазову музику, паралельно вчиться в Ужгородській дитячій музичній школі №1 ім. П.І. Чайковського.

У 18 років виходить заміж, народжує хлопчика.

На даний час працює в ромському ресторані “Романі Яг” у свого батька співачкою ансамблю. У неї гарний тембр голоса, також вона талановита піаністка.

АДАМ ІЗОЛЬДА
(1989 р.н.)

АДІ БЕЙЛА
(1902 – 1971)

Аді Бейла (Муцу), контрабасист. Народився в селі Солночка (Словаччина) в родині музикантів.

Батько та дядя навчали його грі на скрипці. Однак хлопець як скрипаль не виявив особливого таланту, тому батько віддав його вчитися грі на контрабасі. Цей музичний інструмент Бейла засвоїв досконало і став хорошим контрабасистом. Уже в 16 років потрапив до ансамблю в маленькому ресторанчику в Кралових-Холмцях (Словаччина). З 18 років грав у ресторані “Роял” у м. Берегово (Закарпатська область). Пізніше переїжджає до м. Тячів, де грає з професійними музикантами: скрипалями Рошташем Шандором, Рожа Гейзою, Адамом Євгеном, Радулем Бонди.

З початку п'ятдесятих років і до кінця свого життя Аді Бейла грав у тячівському ресторані “Дніпро”.

Двічі був одружений (обидві жінки – угорки), але дітей не мав. Свого пасинка, Чеха Павла, вивчив на піаніста.

У 1971 році, під час паводку на ріці Тиса, Аді Бейла разом з дружиною Іцою трагічно загинули у власному будинку. Похований у м. Тячів Закарпатської області (Україна).

АЛБОК ЗОЛТАН
(1900 – 1950)

Албок Золтан, скрипаль. Народився у м. Берегово на Закарпатті в сім'ї музикантів. З 15 років грає в берегівському ресторані як скрипаль-стажер в оркестрі під керівництвом відомого скрипаля Татара Макси. Одружився з Банок Корнелією з родини музикантів, в якій вже було двоє своїх дітей. З 1932 до 1939 року живе в Нью-Йорку і працює в угорському ресторані. Був дуже цікавим і елегантним музикантом. Помирає внаслідок важкої хвороби. Похований у рідному Берегові (Закарпатська область, Україна).

Бакос Йозеф (Суньог), скрипаль. Народився у м. Чоп Закарпатської області в сім'ї музикантів. Син Бакоша Дьозо.

З 7 років навчається грі на скрипці у відомого скрипаля Кандри-Банока Бейли.

З 16 років грає уже в оркестрах, пізніше створює власний музичний колектив. Деякий час грав у Великому Березному, де знайомиться з українкою Марією та одружується з нею. У подружжя довго не було дітей, однак через 20 років спільного життя народжується син Йозеф.

Бакос грає в ресторанах закарпатських міст – Рахова, Хуста, Чопа, у курортній зоні в с. Невицьке Ужгородського району. Після повернення додому, в м. Чоп, працює в ресторані “Карпати”, а коли скорочують оркестр, грає на весіллях. Кожної суботи його запрошували грати на весіллях: Йозеф був інтелігентним музикантом та вмів піднімати настрій гостям. Дуже любив свого сина Йошку.

Після важкої хвороби помирає. Похований у м. Чоп Закарпатської обл.

БАКОШ ЙОЖЕФ
(1920 – 1986)

Балог Дюла (Касоні)-старший, скрипаль. Народився в с. Косино Берегівського району в бідній родині музикантів. Нерідний батько був весільним сільським музикантом, тому самотійно навчав сина музиці для подальшої гри в його оркестрі.

З 12 років Дюла став скрипалем в оркестрі батька і грав на весіллях.

У 18 одружився з Салкою Іреною, яка теж походить з сім'ї музикантів. Пізніше подружжя переїжджає до Берегова, де живе у найманій квартирі. Дюла заробляє хороші гроші з гри в ресторанах, які витрачає на навчання нотній грамоті у кращих педагогів та ромських музикантів. Виконує багато пісень різних жанрів, а тому є почесним музикантом Берегова. Від батька-єврея успадкував білу шкіру і вміння гарно та елегантно вдягатися.

Мав чотирьох братів, які в подальшому теж вибрали нелегкий шлях музиканта: Бейлу, Гейзу, Наці і Аладара. Найталановитішим виявився Наці.

У Дюли народилося чотири дитини – два хлопця і дві дівчини: Дюла, Віллі, Єва і Зіта. Вся родина живе у великому будинку в центрі міста. Похований у м. Берегово.

БАЛОГ ДЮЛА
(1905 – 1964)

БАЛОГ ДЮЛА
(1926 – 1975)

Балог Дюла (Касоні)-молодший, скрипаль. Народився у місті Берегово в родині музикантів. Батько, Балог Дюла-старший, був відомим скрипалем у цьому місті.

З шести років батько почав навчати сина гри на скрипці. В дев'ять його віддають на навчання до педагогів.

У 14 років Дюла вже грає в оркестрі батька другу скрипку в берегівському ресторані "Роял".

У 18 років одружується в м. Мукачево з Пірошкою, з родини музикантів, відомою під іменем Бартош (Шете). Брати дружини були відомі ромські музиканти: Елемір – скрипаль, Пітю – кларнетист, Карой (Лапош) – скрипаль і гітарист. Вони починають займатися з Дюлою-молодшим, навчаючи його класичній, салонній та традиційній ромській народній музиці і формують з нього чудового музиканта.

У скрипки Балоба Дюли прекрасний звук. Крім скрипки, музикант грав і на саксофоні. Він досконало володів цим музичним інструментом, у нього був сучасний звук і манера гри.

Балог Дюла грав у оркестрах Дюли Галамбоші, Шандора Рошташа в ресторані "Корона" разом зі своїми братами, а також і в інших елітних ресторанах міста.

Працював музикант і в оркестрі заслуженого Закарпатського народного хору обласної філармонії, в ансамблі "Угорські мелодії" під керівництвом Легоцького Дюли, у Володимирській філармонії в ансамблі Ніколая Жемчужного, в Астраханській філармонії під керівництвом Свешнікова Євгена, в Елістинській філармонії під керівництвом Боброва Грофо, а також у Красноярському державному цирку як музичний ексцентрик.

На початку 70-х років Балог Дюла повертається у м. Мукачево, влаштовується на роботу музикантом в ресторан "Латориця" і стає керівником ансамблю.

Помер від інсульту у дверях ресторану, коли прийшов на роботу.

Балог Дюла – один з найкращих музикантів області, він вів богемне життя, любив молодь, був життєрадісною, веселою і дуже привабливою людиною. Помер та похований в Мукачеві.

Балог Вілмош (Касоні Віллі), цимбаліст. Народився у родині музикантів. Батько, Балог Дюла, відомий скрипаль. Змалку навчав сина у кращих цимбалістів: Цурі Оскара, Оноді Яноша (Резі Йони). Ці педагоги дали йому добру музичну школу. Вже з 16 років Віллі грає в оркестрі батька у Берегівському ресторані “Роял”.

У 1945 році Балога Вілмоша відправляють на примусові роботи на шахти Донбасу, де він пропрацював чотири роки. Після повернення Вілмош влаштувався музикантом в Закарпатську обласну філармонію, в оркестр Закарпатського народного хору – цимбалістом. Потім став грати в ансамблі “Угорські мелодії”. Він об’їздив багато міст, виступав у найкращих концертних залах, у тому числі у Концертному залі ім. П.І.Чайковського, Палаці спорту “Лужники”, Кремлівському палаці з’їздив, а також у ресторані готелю “Советський” у Москві.

Балог Віллі одружується з дівчиною, яка була набагато молодша за нього. У них народжуються троє дітей, два сина та дочка. Всі вони стають музикантами. Подружжя Балогів розлучилося, і Вілмош більше ніколи не одружувався. Сам виховував дітей, приділяючи їм всю свою увагу, багато займався з ними музикою і ні в чому їм не відмовляв.

Залишившись один з дітьми, Балог Вілмош більше не гастролював. Він працював у ресторанах Берегова. Серед цимбалістів був наймодернішим музикантом, постійно підвищував свій професійний музичний рівень. Грав з кращими скрипалями Закарпаття: Рошташем Шандором, Легоцьким Дюлою, Чюрі Шандором, Бундзиком Йозефом, Чюрі Йозефом, Верешем Дежо (Пуцем), Радулем Бонди, Галамбоші Дюлою, Горватом Бейлою.

Вілмош Балог був також хорошим скрипковим майстром і настроювачем фортепіано. Крім того, цимбаліст був колекціонером: у нього було 28 майстрових скрипок, три піаніно і два роялі, шість концертних цимбал, сім акордеонів, дуже багато нот і понад дві тисячі книг.

В останні роки життя Балог Вілмош працював настроювачем у Закарпатському об’єднанні музичних ансамблів. Помер та похований в м. Берегово.

БАЛОГ ВІЛМОШ
(1928 – 1998)

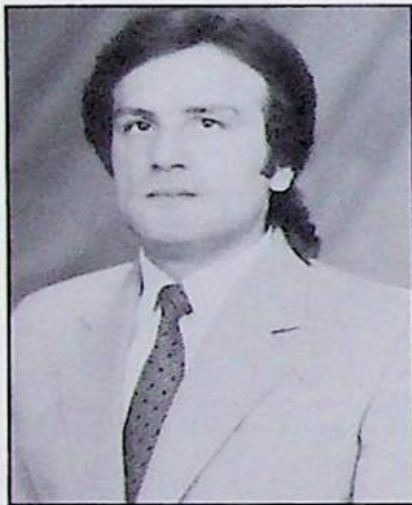

БАЛОГ ІРЕНА
(1950 р.н.)

Балог Ірена (Зіта), піаністка. Народилася в м. Берегово, в сім'ї музикантів. Батько – Балог Дюла (скрипаль) – навчає з дитинства її грі на фортепіано, також з нею займаються сестра Єва і старші брати – Дюла і Віллі. У 17 років дівчина виходить заміж за хорошого музиканта – Богдана Михайла (Тритю). Народжує трьох дітей – двох синів і дочку. Вона грає зі скрипалем Шіваком Дюси з Мукачева, з яким вони разом працюють в оркестрі в літньому берегівському ресторані. Розлучається з чоловіком.

Зіта співпрацює з різними оркестрами, а також – у ромському жіночому фольклорному ансамблі.

В останні роки перестала займатися музикою і віддалася вихованню онуків.

БАЛОГ ЙОЖЕФ
(1964 р.н.)

Балог Йозеф (Сіменнінг), гітарист. Народився у м. Берегово в ромській музичній династії. Син Балоба Вілмоша – берегівського цимбаліста, який навчає його музиці з раннього дитинства, а потім віддає у музичну школу. Батько з матір'ю розлучаються, і Вілмош Балог самостійно виховує сина.

У 17 років Йозеф їде в Санкт-Петербург на запрошення Гайоша Едуарда, керівника ромського ансамблю, який був родом з Ужгорода. Працює в ромському ансамблі гітаристом. У 20 років одружується з російською ромкою, артисткою Машею, яка вже має дитину. Йозеф любить грати джаз і ромські мелодії. Працює з дружиною в різних ромських фольклорних колективах, багато часу віддає роботі в ансамблі Жемчужного Ніколая, але все ж

таки повертається до Едуарда Гайоша.

Нині проживає в Санкт-Петербурзі і працює у відомій ромській групі “Кабріолет”. Їздить з гастролями по різних країнах. Має свій колектив. Майже кожен рік приїжджає на Закарпаття. Користується повагою у музикантів.

Бартош Елемір (Шете), скрипаль. Народився у м. Мукачево в династії музикантів.

Елемір як скрипаль був одним з кращих у рідному місті, він грав з хорошими музикантами в елітних ресторанах. Працював у Закарпатській та Хабаровській обласних філармоніях як скрипаль (терцист), а також у ресторані “Зірка” в Мукачеві.

З дружиною розлучився, почав випивати. Через це не може влаштуватися на роботу як музикант. Дружина з дітьми виїжджають до Чехословаччини. Щоб вижити, Шете дає приватні уроки гри на скрипці, у нього є учні. Елеміра люблять всі музиканти за його талант та порядність і чесність – хто як може, допомагає.

Похований у Мукачеві.

БАРТОШ ЕЛЕМІР
(1926 – 1988)

Бартош Кароль (Лапош), скрипаль. Народився у м. Мукачево в родині музикантів.

Кароль був дуже талановитою дитиною – музиканти не вірили своїм вухам, що в 10 років так можна грати на скрипці, він був дуже технічний та мав гарний звук.

З 15 років грає з будапештським оркестром в ресторані “Зірка”, пізніше – в оркестрі Галамбоші Дюли.

Також він був прекрасним акомпаніатором на гітарі. В 50-х роках минулого сторіччя грав у Закарпатській обласній філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” в якості терциста-скрипаля та гітариста.

У 1969 році працює в ресторані “Латориця” (Мукачево) в оркестрі під керівництвом скрипаля-саксофоніста Балога Дюли-молодшого.

Кароль був дуже хорошим музикантом, але, якщо він вставав перед оркестром як ведучий прімаш (соліст-скрипаль), то починав грати, як дитина, в нього був мандраж – тільки сидючи міг творити чудеса.

Помер і похований в м. Мукачево Закарпатської області.

БАРТОШ КАРОЛЬ
(1928 – 1977)

БАРТОШ РОБЕРТ
(1954 – 1998)

Бартош Роберт (Тюкфей), скрипаль, гітарист. Народився у м. Мукачево в сім'ї відомих музикантів. Син Балого Дюли – знаменитого скрипаля-саксофоніста.

З семи років батьки віддали його на навчання до Мукачівської дитячої музичної школи. Крім того, батько у вільний час сам займався з сином. Також його вчили музиці два брати матері – Елемір і Кароль Бартоші. Роберт прикипів душею до фольклорної та джазової музики.

Коли хлопчику виповнилося тринадцять, батьки придбали йому гітару, так як йому дуже подобався саме цей інструмент. А вже в 14 років Робі створює молодіжний оркестр, в якому ромські підлітки грають з ним у ресторані.

Вже з шістнадцяти років юний музикант грає з батьком у ресторані “Закарпаття”. Палко закохується і одружується з дівчиною, яка працює там же.

Крім музики, у Роберта було й інше улюблене заняття – він професійно грає в азартні ігри, такі як більярд і карти. Саме тому Роберт кидає музику і займається карточними іграми, з чого й живе. Однак після двох інфарктів лікарі забороняють йому це заняття.

Роберт розлучається з дружиною і одружується з піаністкою, яка народжує йому сина.

У кінці 80-х років уся родина переїжджає жити до Дебрецена (Угорщина), де гра в карти знову заповнює його життя. Азарт відбирає сон, і Бартош Роберт помирає від третього інфаркту.

Похований у м. Дебрецен, Угорщина.

БАРТОШ ІШТВАН
(1924-1972)

Бартош Іштван (Шете), кларнетист – народився в м. Мукачево в династії музикантів в багатодітній родині.

Змалку займається у відомих музикантів м. Мукачево.

Починаючи з 16 років працює в відомих оркестрах м. Мукачева. В 19 років одружується з ромкою Котлар Бертою, яка також є з музичної сім'ї. Подружжя має п'ятеро дітей – чотирьох доньок і сина.

Тривалий час працює кларнетистом в Закарпатській обласній філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” під керівництвом Дюли Галамбоші. Він також грав у ресторані “Зірка” м. Мукачево.

Беняк Лайош, скрипаль. Народився в с. Сторожниця Ужгородського району Закарпатської області в сім'ї музикантів.

Змалку вчиться грі на скрипці і з 15 років вже грає в сімейному оркестрі – обслуговує весілля, дні народження та інші свята.

У 18 років одружується з гарною ромкою з с. Есень (Закарпатська обл.) Салкою Юлією. У подружжя народжується донька Ленке, яка помирає в 16 років. Після втрати доньки Лайош розлучається з дружиною і вдруге одружується з ромкою, яка народжує йому сина Калмана. Однак і тепер спільне життя було недовгим, і Лайош втретє одружується з ромкою з м. Ужгород Худі Ельвірою, у якої є донька Іболя від попереднього шлюбу.

Працює в ресторанах Ужгорода – довгий час грав у парі з нерідною донькою Іболею, акордеоністкою. Лайош був добрим сім'янином, любив своїх онуків – дітей сина Калмана. Знайомі та колеги його любили і поважали.

У 1963 році його запрошують у Словаччину до близьких – попросили пограти на скрипці, відмітити значну подію. В ресторані під час гри йому стало погано, і на сцені він і помер. Тіло Лайоша рідні перевезли в Ужгород і тут поховали.

БЕНЯК ЛАЙОШ
(1899 – 1963)

Беняк Адальберт (Хопі Бейла), альтист. Народився в с. Матьовці (Словаччина) в сім'ї сільських весільних музикантів. Бейла змалку, як і всі ромські діти з музичних сімей, вчиться грати на скрипці. Незабаром батько перекваліфіковує його на альт, тому що в сімейному оркестрі не вистачає саме альтиста. Через деякий час Бейла вже грає як альтист на весіллях.

У 18 років Адальберт перебирається в Ужгород. У ромському таборі, де в той час було багато музикантів, він знаходить колег. Пізніше грає в оркестрі Адама Євгена (Надь Єно), одружується з ромкою, яка народжує сина.

Після визволення Закарпаття, у 1945 році в край приїхало багато росіян та українців – вимоги змінилися, треба було грати іншу музику. Тоді Бейла купує акордеон та вчить акомпанемент, тобто гармонію. Через кілька місяців уже акомпанує на акордеоні. У Бейли був хороший слух, музиканти з радістю грали з ним в одному оркестрі.

БЕНЯК АДАЛЬБЕРТ
(1920 – 1972)

Грає в багатьох ресторанах Закарпаття, в містах Перечин, Тячів, Ужгород, у селищі Солотвино, а також виїжджає в Донбас та в інші регіони Союзу. На жаль, полюбляв випити, що прискорило його смерть у 52-річному віці.

Похований у м. Ужгород. Проводити Бейлу Беняка в останню путь зійшлося дуже багато музикантів: вони грали його улюблені мелодії. Таким чином друзі віддали глибоку шану своєму товаришу і колезі.

БЕНЯК ЙОСИФ
(1938 – 1981)

Беняк Йосиф (Йошка), акордеоніст. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів. Син Беняка Адальберта, альт-скрипаля.

Йошка з 10 років вчиться грі на акордеоні, а з 14 вже грає по весіллях. У 18 одружується з ромкою Тирпак Ілоною, у подружжя народжуються два сини та донька.

У 50-ті роки Йосиф Беняк вважається серед ромів Ужгорода кращим акордеоністом – у нього прекрасна техніка гри.

Працює в ресторанах Луганська, Донецька, Антрацита, Горлівки з оркестром Адама Євгена-старшого та Лацка Євгена-старшого, також виступає разом з іншими музикантами. Однак здебільшого грає в оркестрі Лацка Євгена в ресторані у с. Минай Ужгородського району.

Йосиф Беняк був цікавим, здібним музикантом та міцним чоловіком. Однак хвороба виявилася сильнішою, і у сорок три роки смерть забирає Йошку. Похований у м. Ужгород.

По сьогодні музиканти згадують його добрим словом.

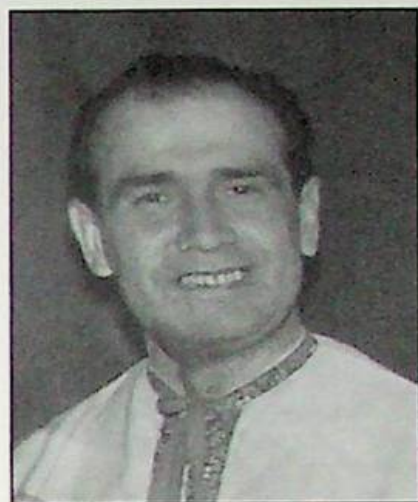
Беркі Янош (Дедер Йони), скрипаль, саксофоніст. Народився в 1912 році у с. Вилोक Виноградівського району Закарпатської області в сім'ї музикантів. Пізніше батьки переїжджають жити в Мукачево, віддають його в музичну школу, і він вивчає класичні та народні твори. Після закінчення школи призивається в армію, де грає в духовому оркестрі. Повернувшись додому, також займається музикою. Наприкінці сорокових років працює в Закарпатському заслуженому хорі

під керівництвом Петра Милославського, а потім – в ансамблі “Угорські мелодії”, яким керує відомий скрипаль Галамбоші Дюла.

Одружився з мукачівською угоркою. Дітей у них не було. Перейшов працювати у виноградівський ресторан, закохався в ромку, і вона народжує йому позашлюбного сина. Однак все одно продовжує жити зі своєю дружиною, яка тільки через багато років дізнається про його зраду.

Янош Беркі був грамотним скрипалем і дуже добрим реставратором скрипок.

БЕРКІ ЯНОШ
(1912 – 1987)

Беркі Лайош (Дуку Лайчі), цимбаліст. Народився у м. Виноградів у сім’ї музиканта. Змалку навчається грі на цимбалах, бере уроки у відомого цимбаліста Варги Дюли і з 17 років вже грає в місцевих оркестрах.

Лайош одружується з Розалією, донькою віолончеліста Надя Калмана, у них народжуються донька Еріка та син Людвіг.

Працює в оркестрах у ресторанах міст Виноградів, Хуст, Тячів, селищі Буштино, грає на весіллях.

Лайош був хорошим оркестровим акомпаніатором, його поважали друзі-музиканти.

У 1987 році з сім’єю їде в м. Будапешт до рідних. Там з ним трапляється серцевий напад, і Лайош помирає. Похований у столиці Угорщини.

БЕРКІ ЛАЙОШ
(1922 – 1987)

БЕРКІ ГЕЙЗА
(1926 р.н.)

Беркі Гейза (Кадар), скрипаль. Народився у с. Вилочок Виноградівського району Закарпатської області в сім'ї музикантів.

Грає в ресторані "Інтурист" м. Львова. Дуже популярний у Львові. Тут знайомиться з дівчиною єврейського походження Ніною, яка є лікарем. У сім'ї народжуються двоє синів – Едик та Ігор. Один син став інженером, а другий в Америці має власний магазин оптики.

У кінці 80-х років уся родина їде до Сполучених Штатів Америки, штат Філадельфія, на постійне місце проживання.

Гейза Беркі – різноплановий музикант, в його репертуарі народна, популярна музика, традиційний джаз. Львівські євреї його боготворили, адже він знав багато єврейських пісень. Досі грає в США. Живе в достатку.

БЕРКІ ГЕЙЗА
(1976 р.н.)

Беркі Гейза, скрипаль. Народився у м. Мукачєво. Син Беркі Яноша, барабанщика. Закінчив Мукачєвську музичну школу. Під час навчання виїжджав на різні республіканські дитячі музичні конкурси, один з яких – "Троїсті музики" (1989 р.), виступав з Беркі Олександром (барабан), Князєвим Владиславом (баян). У 1987 році посів перше місце на обласному музичному конкурсі і потім, аж до закінчення школи, завжди заслужено отримував перше місце з гри на скрипці.

Працював у мукачєвському ресторані "Зірка" в складі: Рошташ Йосиф (Лайку) – скрипаль, Шівак Шандор – акордеон, Шівак Мікі – контрабас, Муржі Бейла – гітара, Беркі Шандор – барабан. Цей оркестр також дав чимало концертів у різних санаторіях

області.

У 1999 році Гейза одружується з українською дівчиною-красунею Вікторією. Вона народжує доньку Леа.

Гейза Беркі – дуже симпатичний і цікавий молодий ром, хороший сім'янин, вихований дідусем, відомим цимбалістом Муржею Олександром (Фогашем). Зараз навчається в Івано-Франківському педагогічному інституті по класу скрипки. Проживає в Мукачєві.

Богдан Мішка, скрипаль. Народився в м. Ужгород. З дитинства навчається у хороших педагогів, добре читає з нот. У 16 років починає грати в оркестрах з майстерними музикантами.

У дев'ятнадцятирічному віці одружується з Матильдою з музичної династії Галамбошів, з якими жив на одній вулиці. В них народжуються п'ятеро дітей: один син і чотири доньки. Мішка працював з кращими музикантами Закарпатської області, серед них – Гайош Додік, Сірмаї Аладар, Патай Калман-молодший, Патай Калман-старший, Галамбоші Дюла, Гуді Андрій, Патай Кароль, Шутак Міклош, Рейзі Йоні, Галамбоші Калман (Барко), Галамбоші Калман-молодший, Патай Тиводар, Кандра Бейла, Легоцький Дюла та інші. В похилому віці вісім років грав у селищі Буштино Тячівського району з цимбалістом Беркі Людвігом.

Був дуже грамотним скрипалем і саксофоністом.

Помер після тривалої важкої хвороби. Похований в Берегові Закарпатської області.

БОГДАН МІШКА
(1912 – 1984)

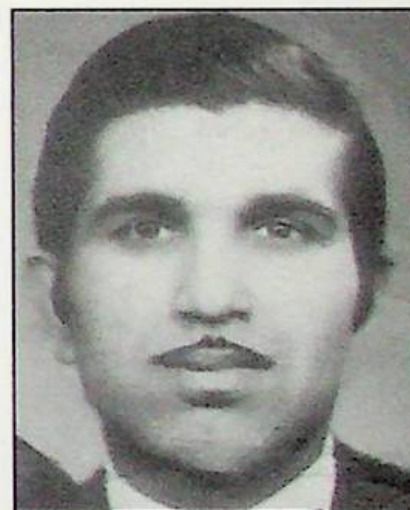
Богдан Михайло (Трїтю), акордеоніст. Народився у м. Ужгород в сім'ї скрипаля Богдана Михайла-старшого. З дитинства навчається грі на акордеоні – спочатку в музичній школі, а потім у Шутака Миколи, сліпого музиканта. Крім того, з ним займається батько, який є грамотним музикантом. З 15 років працює з батьком у ресторанах Закарпаття.

У 19 одружується з ужгородською ромкою Йоланою, дочкою скрипаля Шугара Павла. Однак спільне життя у них не склалося, і через півроку вони розлучаються. Михайло переїжджає у Берегово, і в 21 рік одружується з місцевою ромкою, піаністкою Іреною (Зітою), дочкою скрипаля Балоба Дюли-старшого (Касоні). Вона народжує трьох дітей, проте молоді люди розходяться через те, що Ірена зраджує чоловіка з іншим.

Михайло – музикант високого класу, працює в кращих ресторанах Закарпатської області. Він – культурна і високоінтелектуальна людина.

На жаль, Михайла паралізує і він змушений полишити гру в оркестрах через погане здоров'я.

Зараз проживає у м. Берегово, отримує пенсію як інвалід, а також навчає молодь музиці.

БОГДАН МИХАЙЛО
(1945 р.н.)

БОДИ ГАБРІЕЛЛА
(1947 р.н.)

Боди Габріелла, співачка. Народилася в Ужгороді у династії музикантів. Донька скрипаля Патая Йосифа (Оку) та Гайош Ірени. З малих років дівчинка почала співати, хоча ніколи цьому не вчилася. Ще зовсім молодою приходить в Ужгород на прослуховування в ромський колектив, який був кращий на той час, під керівництвом Коржова Василя. Після прослуховування Габріеллу прийняли на роботу, незважаючи на те, що прослуховувалися кращі співаки. Пропрацювавши у цьому художньому колективі рік, вона повертається до Ужгорода, виходить заміж за Бейлу Горвата. Її батьки були проти, але молоді люди втекли і одружилися. Невдовзі виїхали в Калузьку філармонію в ансамбль пісні і танцю “Угорські роми” Белаша Вишневського.

Гастролюють у Москві і три місяці працюють над новою програмою. З ними працюють балетмейстер, заслужений артист Іван Хрустальов, балетмейстер Московського театру оперети Олександр Таубе, заслужений артист та режисер Іван Ром-Лебедев і заслужений артист Володимир Баранчук. На одній сцені з ними – співаки Антоніна Дулькевич, Еміль Данко, Марія (Маруля) Ахназарова, танцівники – заслужений артист Анатолій Вербицький, Зінаїда (Змія) Буздиханова.

Елла працювала солісткою, що було великою честю для Бейли. Вона співала романси, віночок пісень угорських ромів, іспанське болеро, яке навчив її Гутіеріс Анхел (виконавець головної ролі у широко відомому тоді фільмі “Салют, Марія”). Габріелла з чоловіком переїздить працювати в Брянську філармонію до Костянтина Волшанінова, потім до Леоніда (Хендіка) Желокаєва, а відтак – до народного артиста Росії Ніколая Жемчужного. У 70-х роках повертаються додому в Ужгород і розлучаються. Габріелла їде в ансамбль Артура Боброва, з яким гастролює різними містами СРСР. Після цього працює в концертній програмі відомого співака Грофо Боброва.

Протягом двох років працює і живе в м. Тбілісі і більше року – в Санкт-Петербурзі. Коли захворіла її мати, Габріелла повернулася в Ужгород, де проживає і нині. У рідному місті співала в програмі “Вар’єте” в готелях “Закарпаття” та “Ужгород”.

Зараз на пенсії. Проїшла дуже цікавий творчий шлях – 40 років на сцені. Ще й тепер її запрошують на відповідальні концерти. Дуже екзотична жінка з великим інтелектом, який був закладений ще в генах. Живе в Ужгороді.

Божані Йозеф, скрипаль. Народився у с. Косино Берегівського району в сім'ї музикантів. З раннього дитинства навчається грі на скрипці і з 13 років уже грає в сімейному оркестрі разом з братами та рідними. Йозеф дуже симпатичний, навіть гарний юнак, добре грає, і оркестр призначає його примашем, тобто першою скрипкою.

Оркестр користується великою популярністю в Берегівському районі – без нього не проходить жодне весілля, однак працює також і в ресторанах, коли нема весіль.

Йозеф одружується молодим, від першого шлюбу народжується донька, але подружжя живе разом недовго. Друга дружина, красуня Матильда з села Сторожниця Ужгородського району, народжує йому трьох синів – Євгена, Арпада і Йозефа. Усі три сини отримують хорошу музичну освіту, і скрипаль Йозеф грає з ними: Євген – на акордеоні, Арпад – на кларнеті, і Йозеф-молодший – на саксофоні.

Йозеф-старший придбав мотоцикл для пересування, на якому у 1969 році потрапляє в аварію. На жаль, лікарі не змогли врятувати йому одну ногу, тому її доводиться ампутувати. Незважаючи на це, Йозеф Божані продовжує грати на скрипці до кінця своїх днів, хоча був забезпеченою людиною. Його дуже поважали і любили на Закарпатті і часто запрошували на свята.

Однак доля розпорядилася так, що у 67 років музикант пішов з життя. Похований у с. Косино Берегівського району Закарпатської області.

БОЖАНІ ЙОЖЕФ
(1921 – 1988)

Божані Євген, акордеоніст. Народився у м. Ужгород в сім'ї музикантів. Батько – скрипаль Божані Йозеф – віддає сина у вісім років у музичну школу – навчатися грі на акордеоні, яку Євген з успіхом і закінчує.

З 14 років він уже грає в оркестрі батька, обслуговує весілля, дні народження. Через чотири роки одружується, у нього народжується син, але незабаром розлучається з дружиною.

Євген виїжджає в Росію, працює в ромському ансамблі. Знову одружується – на доньці керівника ансамблю Венгелевського.

Невдовзі повертається з сім'єю на Закарпаття в м. Мукачево, де в нього власний дім, працює в ресторанах, живе в достатку.

БОЖАНІ ЄВГЕН
(1952 р.н.)

Дружина народжує йому двох дітей – доньку і сина. Подружжя виїжджає в Угорщину, в м. Будапешт, до брата Євгена – Арпада, який вже раніше виїхав до сусідньої держави.

Євген Божані стає бізнесменом, музику, на превеликий жаль, полишає, хоча є хорошим музикантом і цікавою людиною.

БУДЬО ЮРІЙ
(1949 – 1986)

Будьо Юрій, контрабасист. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів, син Будьо Гейзи, скрипаля.

Юра з 14 років навчається грі на контрабасі, а в 16 грає в естрадному оркестрі у рідному місті. Він був талановитий музикант, виконував естрадну та джазову музику. В Ужгороді свого часу його вважали кращим контрабасистом.

У 1967 році він гастролював Україною з Муслімом Магомаєвим. Після гастролей працював у групі “Ярославские ребята” в Ярославській обласній філармонії. Повернувшись додому, грає в ансамблі “Угорські мелодії” Закарпатської обласної філармонії.

Одружується з танцюристкою Ритою, у подружжя народжується син.

Пізніше грає в ресторані “Скала” в концертній програмі під художнім керівництвом Горвата Бейли. Потім працює в оркестрі народних інструментів готелю “Закарпаття”, яким керує Рошташ Шандор. У 1984 році оркестр Бейли Горвата переходить грати в готель “Закарпаття”, але Юрій залишається зі скрипалем Рошташем.

У 1986 році у Юри почалися проблеми з серцем. Того дня у нього стався серцевий напад. Викликали “швидку”, яка запізнилася і приїхала лише через 40 хвилин і вже нічим допомогти не змогла: Юра помер. Було йому всього 37 років. Але і досі Будьо Юрія неможливо замінити ніким з ромських музикантів – на Закарпатті немає такого контрабасиста, який би грав у різних жанрах.

На похорони прийшло дуже багато його шанувальників і друзів-музикантів. Похований у м. Ужгород.

Бундзик Йозеф, скрипаль. Народився в м. Ужгород у династії музикантів. Син Бундзика Йозефа-старшого, контрабасиста.

Йозеф з шести років вчиться грі на скрипці, вивчає нотну грамоту та народну музику.

У 17-річному віці створює власний оркестр, з яким грає в ужгородських ресторанах, пізніше – грає в берегівському ресторані “Роял”.

Одружується з дівчиною на ім'я Ілона з сім'ї Чюрі, с. Вилоч Винogradівського району. У них народжуються дві доньки.

У 50-х роках минулого століття грає в ансамблі “Угорські мелодії” Закарпатської обласної філармонії під керівництвом Галамбоші Дюлі. Йозеф – талановитий скрипаль, у нього гарна зовнішність. Живе в м. Берегово Закарпатської області, має власний будинок.

У кінці 70-х виїжджає з сім'єю в м. Кошице (Словаччина) на постійне проживання. Грає у місцевих ресторанах. Часто приїжджає на Закарпаття.

Після важкої хвороби в 90-х роках (точна дата не встановлена) помирає. Користувався великим авторитетом серед музикантів. Похований у м. Кошице, Словаччина.

БУНДЗИК ЙОЖЕФ
(1923 – 199?)

Бучко Антон (Тоні), контрабасист, саксофоніст. Народився у м. Ужгород.

Навчається грі на контрабасі, грає в різних оркестрах. У 23 роки перекваліфіковується на саксофоніста.

Одружується з Шугар Єлизаветою, у подружжя народжується син Ернест та донька Цібі.

Грає в ужгородському ресторані “Київ” та інших, обслуговує весілля, бали. Грає у ресторанах Донецька, Горлівки, Макіївки. Після повернення в Ужгород до самої пенсії працює в оркестрі Лацка Євгена-старшого.

Антон Бучко дає хорошу освіту сину Ернесту, який стає прекрасним музикантом.

Помер і похований в м. Ужгород.

БУЧКО АНТОН
(1924 – 1995)

БУЧКО ВЛАДИСЛАВ
(1932 – 1998)

Бучко Владислав (Лаці), контрабасист. Народився у м. Ужгород в сім'ї музикантів. Змалку займається музикою – бере уроки в старих ромських музикантів на контрабасі. З 15 років вже грає з братом Антоном на весіллях.

Одружується, в нього п'ятеро дітей – два сина та три доньки.

Виїжджає з оркестром в міста Антрацит та Луганськ, грають у ресторанах. Однак Лаці не може жити без своєї сім'ї і повертається в Ужгород.

У рідному місті тоді важко було влаштуватися музикантом – тут усього три ресторани, а дітей треба прогодувати. Тому Лаці вирішує вчитися на зварника – він отримує вищий розряд. Ця професія прибуткова, і він може дати дітям відповідну освіту.

Після виходу на пенсію Лаці прожив ще шість років. Помер і похований в Ужгороді.

Він був чесним та трудолюбивим ромом.

БУЧКО ЕРНЕСТ
(1947 – 2010)

Бучко Ернест (Кузнечик), скрипаль, хореограф, юрист. Народився 9 серпня в м. Ужгород у родині музикантів. Батько, Бучко Антон, грав на контрабасі та саксофоні. Свого єдиного сина він також хотів бачити музикантом. У сім років Ернеста віддали у дитячу музичну школу за класом скрипки, яку він успішно закінчив у 1962. З 1965 до 1968 року Ернест навчається в Хустському культурно-просвітньому училищі на хореографічному відділенні.

Військову службу Ернест Бучко проходить у прикордонних військах у Закарпатській області, його нагороджують державними відзнаками “Прикордонник першого ступеню” та “Прикордонник другого ступеню”. Службу завершує сержантом.

Після демобілізації Ернест повернувся в м. Хуст і одружився на доньці хазяйки квартири, у якої мешкав під час навчання в училищі. Від цього шлюбу у подружжя народилося двоє синів – Антон та Іштван.

Розлучившись з дружиною, Ернест Бучко їде в Росію і працює в різних ансамблях під керівництвом Белаша Вишневіського та народного артиста Росії Ніколая Жемчужного, а також у вар'єте в Сочі та Тбілісі.

У м. Сочі музикант познайомився зі співачкою Оленою Шишкіною з Калінінграда і одружився з нею. Від цього шлюбу у них народилася донька Євгенія, гарна і розумна дівчинка.

Повернувшись на Закарпаття, Ернест Бучко працював у різних ресторанах міста скрипалем.

У 1993 році Ернест Бучко разом з Аладаром Адамом створюють Закарпатське обласне культурно-просвітне товариство “Романі Яг”.

У 1997 році Бучко поступає на юридичний факультет при Ужгородській філії МАУП, після закінчення якого має ступінь бакалавра. У 1999 році отримує звання “Заслужений працівник культури України”.

Це була феноменальна особистість, дуже ерудована людина. Гастролював багатьма містами Радянського Союзу. Виступав з концертами на фестивалях у Польщі, Австрії, Угорщині, Словаччині. У 2005 році знову працював у ресторанах.

Ернест Бучко користувався великою повагою і мав чималий авторитет серед ромів та громадськості міста Ужгород та всієї Закарпатської області. Довгий час він був головою благодійного фонду “Праліне” та юрист-консультантом при товариствах “Романі Яг” та “Романі Чгіб”. У 2009 році приїжджав у м. Ужгород на відпочинок.

Помер і похований у м. Калінінград (Росія).

Варга Дюла (1871 – 1953), цимбаліст. Народився в м. Хуст у відомій музичній династії. Батько Варга Калман був відомим скрипалем. У 12 років його називали “чудо-дитиною”, навчився не лише грі на скрипці, а і на цимбалах. У 15 років грає в оркестрі батька разом з братами Гейзою і Калманом. Був напрочуд білошкірим ромом з аристократичною зовнішністю, курил сигари.

У 1895 році одружився з дочкою Банока Антала – Анні, яка народжує вісім дітей – Яноша, Кароля, Дезидера, Йолану, Анну та Вільму, близнят – Мішку і Пішту. Жінка померла в 1934 році.

Дюла працює в оркестрі відомого скрипаля Банда Марци в Будапешті. Він мав честь грати при дворі імператора Франца-Йосифа та Миколи II в Санкт-Петербурзі в складі оркестру. Коли відбувалися конкурси, він часто вигравав Лаврові вінки, оскільки вважався кращим цимбалістом того часу. Його називали самородком. Як відомо, цимбалісти грають молоточками, а у Дюли було шість пар молоточків для різних стилів музики.

Після смерті першої дружини одружується з ужгородською ромкою Паолі. Дітей в них не було.

Дюла Варга був людиною-легендою.

Похований у рідному місті.

ВАРГА ЙОНЧІ
(1896 – 1967)

Варга Йончі, скрипаль. Народився в м. Хуст у родині відомого музиканта. Син цимбаліста Варги Дюли. Батько дав йому освіту скрипаля. З ним займався Варга Гейза, його дядько.

Грає разом з батьком у ресторанах Хуста та Сігета (Румунія). Одружився з угоркою Вілмою. Вілма була кухаркою в тому ресторані, де працював Йончі. Дітей від неї не мав. Незважаючи на це, вони дуже кохали одне одного. Прожили разом майже 53 роки. Люди поважали Йончі Варгу за його чесність та порядність, а також за високий інтелектуальний рівень.

Похований у м. Хуст.

ВАРГА КАРОЛЬ
(1897 – 1961)

Варга Кароль, цимбаліст. Народився у м. Хуст. Був сином відомого цимбаліста Варги Дюли. Батько почав займатися з ним гри на цимбалах, адже хотів, щоб син пішов по його слідах.

Грає разом з братами в ресторанах. Женився в 21 рік на красуні ромці Ілоні з музичної династії Карваї, і сім'я переїздить до м. Тячів, де він і працює в ресторані. Купує будинок у центрі міста. Його дружина, відома швея, відкриває власну майстерню, найнявши 12 працівниць. У них народжуються Ласло, Сільвія, Бонди і Моріка. Всім дітям батько забезпечив хорошу освіту.

Працює в тячівському будинку культури, грає в оркестрі як цимбаліст на танцях по суботах та неділях.

Кароль хворів на астму і на старості років пішов гардеробником у ресторан “Дніпро”. Похований у рідному Тячеві, де прожив більшу частину свого життя.

Варга Дезидер, альтист. Народився в м. Хуст у династії музикантів. Батько Варга Дюла був відомим цимбалістом.

Дезидер починав грати на скрипці, а пізніше перекваліфіковується на альт. З усіх братів цієї родини Дезидер був найкращим музикантом. Він працює разом з оркестрами в елітних ресторанах Радянського Союзу.

Одружується з дочкою ужгородських музикантів Анні, яка народжує чотирьох дітей – Дезидера, Яноша, Марію та Єлизавету.

Був віруючою, чесною та інтелігентною людиною, дав хорошу освіту дітям. Мав багато учнів, яких він навчав гармонії.

Похований у м. Хуст Закарпатської області.

ВАРГА ДЕЗИДЕР
(1905 – 1974)

Варга Іштван (Мамчу), віолончеліст. Народився в м. Хуст у сім'ї відомого цимбаліста Варги Дюли. Мав брата-близнюка Мішку. Вони були настільки схожі, що навіть рідний батько їх плутав.

З малих років навчається грі на віолончелі, а пізніше працює разом з братами в сімейному оркестрі, а також в інших ромських колективах. У 12 років, після смерті матері, переїздить з батьком і братом-близнюком в Ужгород. Тут братів забирають в угорську армію. Пішта встигає одружитися з дочкою-красунею з музичної династії Сірмаї Лукача – Ілоною, яка народжує Степана, Дюлу, Едіту і Іболю.

Дітям батько дав хорошу освіту. Два сини стали офіціантами, Едіта – перукаркою в Будапешті, а Іболя займалася керамікою. Після війни Іштван повертається додому, сім'я живе в бідності. Тому вони з братом виграли таку аферу. Пішта пішов поголитися в перукарню і попросив поголити його дуже добре, сказавши, що борода відростає в нього напрочуд швидко. Перукар запевнив його, що після гоління щетина з'явиться тільки другого ранку. Проте Іштван посперечався, що вже через дві години борода знову відросте. На кон були поставлені великі гроші, які перукар повинен був виплатити, тому що через дві години до нього прийшов близнюк Мішка з бородою... Перукар прийняв його за Пішту...

ВАРГА ІШТВАН
(1916 – 1973)

Іштван був дуже імпозантною та доброзичливою людиною, тому його приймають офіціантом у ресторан “Верховина” (теперішня “Корона”), де він працює протягом 18 років. Після цього він переїздить до Анапи, де продовжує роботу офіціанта. Однак невдовзі їде у м. Геленджик, де влаштовується акордеоністом у ресторані, грає з земляком Йосипом Рошташем, скрипалем. Повертається додому, в Ужгород. З дружиною не живе. Знову виїжджає в Краснодарський край, де і помирає. Похований в Анапі.

ВАРГА МИХАЙЛО
(1916 – 1973)

Варга Михайло (Мішка), піаніст, цимбаліст. Народився в м. Хуст у сім’ї відомого цимбаліста Варги Дюли. У 12 років переїздить з батьком і братом-близнюком до Ужгорода, де батько навчає його грі на цимбалах. Пізніше він перекваліфіковується на фортепіано.

Забирають його в угорську армію, і він потрапляє на війну, а відтак і в концтабір. Після закінчення Другої світової війни повертається в Ужгород, однак не має дозволу на проживання тут. Прописка залежала від скрипаля Гуді Андрія, якого влада призначила “секретарем усіх ромів”. Колись вони грали разом в оркестрі. Проте коли Мішка зайшов до кімнати, де сидів Андрій, і сердечно привітався, Андрій показав йому на двері. Мішка не зрозумів, у

чому річ, але друзі порадили йому звернутися до Андрія “на Ви”. Це допомогло. Давній колега наказав Мішкові нарубати дров, затопити піч і помити підлогу.

Після того, як Мішка все зробив, Андрій видав йому необхідний документ. Виходячи з кабінету секретаря Андрія, Мішка не витримав і, подякувавши, обізвав давнього колегу...

Одружився Михайло з Зіною, яка працювала в ювелірному магазинчику. Вони дуже кохали одне одного, але Бог не дав їм дітей. Зіна померла в 38 років, і Мішка їде до Анапи (Краснодарський край). Тут він роками грає в ресторані з Фенешем Дюрі (скрипка), Кондием Тоні (ударні), Лакатошем Йожефом (Тамку) (контрабас). Виїздить в Ялту до кращого друга Гайоша Додіка, який раптово помирає в 1968 році, тому Мішка повертається в Анапу.

Помер через чотири місяці після смерті брата-близнюка Іштвана. Про двох братів досі ходять легенди. Вони були аристократами за стилем життя.

Варга Дезидер-молодший, скрипаль. Народився в м. Хуст в родині музикантів. Батько – відомий альтист Варга Дезидер-старший – почав займатися з сином з шести років. У свої 18 Дезидер грає на скрипці в оркестрі Варги Янчі, який був йому рідним дядькою.

Дезидер одружується з мукачівською ромкою, однак подружжя незабаром розлучається. Вдруге створює сім'ю з ромкою, у якої вже була дитина від першого шлюбу, народжується донька.

В якості музиканта Дезидер не має постійної роботи, тому він вивчає професію маляра і таким чином покращує своє матеріальне становище.

Вже у зрілому віці він знову розлучається. Тоді ж переїжджає в Хуст, де невдовзі після важкої хвороби помирає. Там його і поховано.

ВАРГА ДЕЗИДЕР
(1928 – 1976)

Вереш Гейза (1883 – 1958), цимбаліст. Народився в с. Вилोक Виноградівського району у сім'ї музикантів.

З 14 років грає в оркестрі. У 18 одружується з Павою Євою. Вона помирає, залишивши йому четверо дітей: Лайоша, Пірошку, Золтана та Андраша. Одружується вдруге. Разом з дружиною Еммою поставили дітей на ноги. Пізніше вони подарували їм 13 онуків.

Був дуже грамотний музикант, грав у відомих оркестрах, об'їздив з гастроллями всю Угорщину, Словаччину. Працював з хорошими скрипалями. В Берегівському районі вважався кращим цимбалістом, мав багатьох учнів.

Помер на 75-му році життя. На похороні грало близько 60 музикантів, бо він мав великий авторитет серед них. Похований в рідному селі.

ВЕРЕШ ДЕЗИДЕР
(1936 – 1991)

Вереш Дешидер (Пуцем), скрипаль. Народився в м. Виноградів у сім'ї музиканта. Батько – Вереш Дешидер-старший – був контрабасистом і хотів, щоб син став скрипалем, а тому купує йому скрипку і віддає в музичну школу, яку Дешидер успішно закінчує. Родина у них була великою – вісім осіб. Дешидер був найстаршим сином. З 14 років він грає на весіллях, щоб прогодувати сім'ю. Скрутне фінансове становище родини спонукає молодого хлопця піти в армію, де він грає в оркестрі гарнізону. Після демобілізації одружується з Євою Балог, піаністкою, дочкою Дюли Балого, скрипаля. Прожили вони разом менше року і розійшлися. Син від цього шлюбу Дешидер залишається з матір'ю. Ще й не минуло року, як Пуцем знову жениться –

на Етеллі Нодь, доньці віолончелиста з Виноградова Нодь Калмана. Етелла народжує йому трьох синів: Калмана, Роберта і Йосифа та дочку-красуню Ілдику. Вереш дуже любить свою сім'ю і не забуває про сина Дешидера від першого шлюбу.

Дешидер став улюбленим скрипалем Виноградова, а також Хуста, де грав довгі роки разом зі своїм оркестром. Він часто змінює музикантів, та постійно в його оркестрі працюють Бартош Іштван-старший і піаніст Часин Тиберій.

У 1991 році Дешидер важко занедужав, і лікарі були безсилі. Його останнім бажанням було, щоб на його похороні зіграв його друг Горват Бейла. Він відчував, що помирає, хоча хотів ще довго прожити в колі дітей та онуків. Дешидер помер того ж року. Всі музиканти краю грали в нього на похоронах.

У Виноградіві поважали і любили його, так як він завжди був прикладом чесності, порядності та доброти. Також Дешидер залишиться в пам'яті людей як хороший музикант і великий інтелектуал. Похований в рідному місті.

Вишневський Едуард, піаніст. Народився у м. Ужгород. З 10 років навчається грі на фортепіано у Патая Гейзи (Чічо). Через два місяці переходить на навчання до Бейли Горвата і паралельно вчиться в дитячій музичній школі. Був одним із кращих учнів Бейли. Навчається у нього джазової музики. Добре в нього виходять імпровізація і гармонія, також він вивчає ромський фольклор. Був дуже обдарованим хлопчиком.

З 16 років працював у молодіжному оркестрі в складі: Муржа Золтан з Мукачева (саксофон), Гуляш Санчо з Чопа (гітара), Маркович Мікі (ударні) і Сабо Ласло (бас-гітара), який зараз проживає в Словаччині. У 17 років прийшов в оркестр

свого викладача Горвата Бейли в програму “Вар’єте” ресторану “Закарпаття”.

У 1991 році одружується з дочкою саксофоніста Папа Віллі – Ерікою. Вони прожили разом дуже мало, але Еріка народила хлопчика, якого назвали на честь батька.

З 1994 року Едуард Вишневський грав у готелі “Ужгород” в оркестрі Папа Віллі. В 1996-му переходить знову до Бейли Горвата, відразу після приїзду його оркестру з Будапешта, де художній колектив працював два роки. Вони грають в ужгородському ресторані “Будапешт”. Після цього переходить в інший ансамбль ресторану, граючи разом з Павлом і Лоці Кадетами.

У 2000 році Вишневський знову повертається до Бейли Горвата, оркестр якого працює вже в готелі “Ужгород”. Має багато учнів, яких навчає грі на фортепіано.

Едуард був вдруге одружений з напівромкою Світланою, мав у цьому шлюбі дітей Анастасію і Володимира. Був хорошим сім’янином, любив дітей.

Він був одним з найталановитіших джазових піаністів Закарпаття, добре відчував фольклор і популярну музику. Гастролював неодноразово Австрією, Угорщиною, Словаччиною, Польщею, давав концерти у Києві, Москві. Лауреат багатьох міжнародних фестивалів. Серед музикантів користувався неабиякою повагою. Ним дуже пишався його вчитель Горват Бейла.

Помер у 38 років, похований у м. Ужгород.

ВИШНЕВСЬКИЙ ЕДУАРД
(1968 – 2006)

Віраг Ференц, цимбаліст. Народився у м. Мукачево. З дитинства навчався у дуже технічних цимбалістів, одним з них був Цурі Оскар. У 15 років починає грати на весіллях в маленьких ресторанах Мукачева.

У 1945 році переїжджає до Будапешта. Тут грає в ресторанах і водночас продовжує навчатися в професійних цимбалістів. Дуже здібний музикант з високою технікою виконання та абсолютним слухом. Постійно збагачує свій репертуар новими творами. Його запрошують у свої оркестри відомі скрипалі, такі як Яруко Шандор-старший, Борош Лайош, Балог (Мішкольці) Йончі та ін. Ференц любив грати з хорошими музикантами і цінував їх за коректність. Об’їздив з концертами півсвіту. Одружився з Маргітою, яка народила двох дочок і сина. Завжди їздив у відпустку на Закарпаття – відвідати родичів. Жив тоді у Муржи Шандора (Фогаша), який був чоловіком рідної сестри Ференца. Постійно грав на

ВІРАГ ФЕРЕНЦ
(1922 – 1995)

цимбалах Муржи, і чимало музикантів області приїздили послухати гру Вірага і насолодитися нею. Він грав музику різних стилів – від класики до джазу.

У Будапешті працював з оркестрами у кращих ресторанах міста. Вважався музикантом високого рівня. Помер після важкої хвороби. Похований у Будапешті.

ВІРАГ БЕРТАЛОН
(1924 – 1998)

Віраг Берталон, цимбаліст, контрабасист. Народився у с. Сторожниця Ужгородського району в сім'ї весільних музикантів. Навчання починав на скрипці, але в оркестрі не вистачало цимбаліста, і йому дають уроки гри на цимбалах.

Через кілька років Берталон уже грає на весіллях, балах. Одружується дуже молодим і швидко розлучається, повертається жити до батьків.

Після Другої світової війни цимбали як інструмент не котируються, і Берталон вчиться на чоботаря. Він працює майстром-шевцем. У 60-х роках минулого століття одружується з берегівською ромкою з сім'ї музикантів Балогів. У дружини син від першого шлюбу.

У 1965 році Віраг як цимбаліст поступає на роботу в Калузьку обласну філармонію, в ансамбль “Угорські роми” під керівництвом Белаша Вишневського. Тут Берталон пропрацював 6 років, після чого повертається на Закарпаття. Працює в різних ресторанах області.

В оркестрах Берталон також грає і на контрабасі, тому Рошташ Шандор запрошує його в оркестр готелю “Закарпаття” в якості контрабасиста.

Пізніше, вже на пенсії, працює в м. Берегово в літньому ресторані. Через 6 років після смерті дружини Берталон помирає.

Він дуже любив молодь, і його також поважали. Похований у м. Берегово.

Гайош Вілмош, скрипаль. Народився в м. Берегово Закарпатської області, в сім'ї музикантів.

Вілмош був музично обдарований – чудовий скрипаль з прекрасним звуком та віртуозною технікою. Грав у елітних ресторанах, його дуже любила публіка.

Окрім скрипки, Вілмош опанував цимбали, гітару і знав гармонію настільки, що зміг навчити цілий оркестр.

Одружився з ромкою Агнесою з м. Кошице (Словаччина). В нього народжуються дві доньки – Ірена та Розалія і син Вілгелм (Томі).

Приїжджає з сім'єю в м. Ужгород, грає в ресторанах. На жаль, Вілмош полюбляв вживати спиртні напої. Помирає молодим, у 46 років. Похований в м. Ужгород. Музиканти Закарпатської області проводжали його в останню дорогу. Всі пам'ятають його самотню гру, невимушеність поведінки, волелюбну вдачу.

ГАЙОШ ВІЛМОШ
(1905 – 1951)

Гайош Йосиф (Гуді Доді), скрипаль. Народився в м. Ужгород у сім'ї відомих музикантів. Батько Гайош Янош (Худі) – контраш (скрипаль- акомпаніатор – акомпанує акордами), був кращим на Закарпатті. Він хотів, щоб син Додік також був хорошим скрипалем. Перші уроки Додік бере у батька, пізніше – у кращих музикантів Ужгорода. Він став професійним скрипалем, у його скрипки був дуже гарний, повний звук.

У 16 років Додік створює свій оркестр, який стає в Ужгороді дуже популярним. Його мобілізують до угорської армії – і він служить у Румунії, де знайомиться з угорською ромкою, в них починається роман. Вона народжує доньку – але коли строк армійської служби закінчується, Додік повертається в Ужгород. Він не кохав свою пасію, тому і не залишився в Румунії.

В Ужгороді він одружується з Еммою, яка також з хорошої музичної сім'ї. У подружжя народжується семеро дітей – 4 сина та 3 доньки: Янош, Додік, Едуард, Йосиф, Емма, Амалія та Едіта.

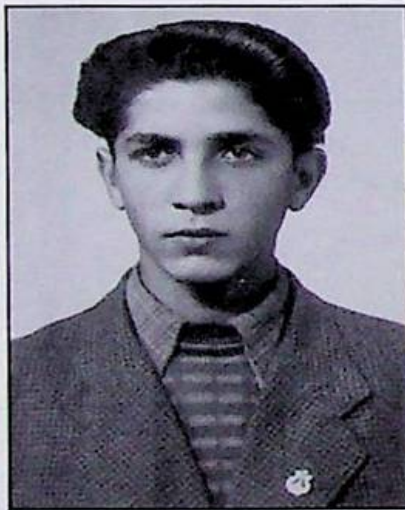
ГАЙОШ ЙОСИФ
(1919 – 1968)

Гуді Доді – популярний скрипаль, його знають багато відомих музикантів з Союзу та зарубіжжя. Грає в ресторанах Ужгорода, Львова, Москви. У кінці свого життя грав у Ялті, де він – почесний громадянин міста. Знявся у фільмі “Морські розповіді” разом з Євгеном Моргуновим.

Одного разу після роботи Додік повертався додому разом з піаністом Арпадом Галамбоші. Вони проходили повз клуб моряків, поблизу ресторану “Южний”, де Додік працював. Додіку стало погано – він був гіпертоніком. Викликали “швидку”, але лікарі вже нічим не змогли допомогти – через кілька годин він помирає в лікарні.

Дружина та син приїжджають до Ялти і забирають його тіло в Ужгород. Всі музиканти м. Ялта супроводжують Додіка до Сімферопольського аеропорту. У Львівському аеропорту його також зустрічають музиканти міста. Телеграму зі співчуттям надсилають відомий композитор Арам Хачатурян та знаний скрипаль Давид Ойстрах, адже він був справжнім артистом, досконало володів технікою виконання, грав складні твори, вмів сильно й енергійно видобувати звук.

На похоронах в Ужгороді грають усі музиканти Закарпаття, багато приїхало і з зарубіжжя. Додік був знаменитий музикант та хорощий сім’янин, друзі та колеги згадують його і досі.

ГАЙОШ ВІЛГЕЛЬМ
(1941– 1998)

Гайош Вілгельм (Томі), барабанщик. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Син Гайоша Вілмоша-старшого, скрипаля. Вілгельм рано втратив батька, але музика була в нього в крові, і він хотів стати теж музикантом.

Мати купує йому ударні інструменти, і Томі починає самотужки займатися. Як барабанщик він досягає хорошого рівня, і його починають запрошувати в ресторанний оркестр обслуговувати весілля.

Призивають до лав армії, він служить у м. Серпухов Московської області, і поруч з ним також служать музиканти з Закарпаття: Муржа Шандор, скрипаль, Адам Шандор, гітарист, Патай Бейла (Чепі), акордеоніст, та Совтер Бейла, саксофоніст. Вони як оркестр беруть участь у військових

конкурсах та фестивалях, де займають ведучі місця. Грають різножанрову музику – всі грамотні музиканти.

Після служби Томі залишається в штаті духового оркестру армії. Одружується, народжується син Арпад, і сім’я повертається додому, в м. Ужгород. Однак тут

Томі розлучається з дружиною, і вона, залишивши дитину, повертається в Серпухов. Сина виховує бабуся Агнеса, мати Томі.

Вілгельм полишає музику і працює в Ужгородському автопарку шофером. У нього хвороба – астма, і Томі частий “гість” лікарень. Незважаючи на це, він любитель чарки.

Помирає, не доживши три роки до свого 60-річчя. Похований в м. Ужгород.

Томі був весельчаком, він будь-яку людину міг розсмішити, його всі любили.

Гайош Янош (Паса), скрипаль. Народився у м. Ужгород в династії музикантів. Батько – відомий скрипаль Гайош Йосиф (Додік) – з малих років навчає сина музиці, і той закінчує Ужгородську дитячу музичну школу за класом скрипки. Мати – Патай Емма – теж родом з музичної династії. Крім того, юнак вчиться у прекрасних музикантів Дюли Легоцького та Калмана Галамбоші.

До армії працює в молодіжному оркестрі в парку культури ім. Горького. Видає хороший скрипичний звук, це вправний естрадний скрипаль. Призивається в армію і служить у м. Рибінськ Ярославської області, де грає у військовому оркестрі. Яношу дуже сподобалася дочка начальника гарнізону, з якою він і одружився після демобілізації. Переїздить з дружиною до Ужгорода і влаштовується на роботу в ресторан “Київ” (тепер “Червона Ружа”). Жінка народжує двох синів – Едуарда і Марка. Однак через кілька місяців йому надокучило таке життя, і він повертається до Рибінська, де створює свій оркестр. Мав власний ресторан, де і працював.

Як музиканта Яноша поважали. Він працював у групі М. Шуфутинського, грав у Калузькій обласній філармонії в ансамблі “Лаутари” під керівництвом А. Боброва. Також з колективом гастролював у Ленінграді, Сочі, інших містах, однак постійно їздив навідати сім’ю. Сини закінчили військову академію.

Помер і похований в м. Рибінськ Ярославської області.

ГАЙОШ ЯНОШ
(1942 – 2008)

ГАЙОШ АМАЛІЯ
(1946 р.н.)

Панама та ін. Амалія має сильний оксамитовий голос, володіє сценічною культурою.

Працюють у Брянській обласній філармонії і на початку 1994 року переїжджають жити в Москву. У Амалії два нерідних сина, яких вона сама виховує музикантами – Руслан і Володимир, а рідний син Юрій стає танцюристом. Тепер Амалія з чоловіком на пенсії, перед пенсією Амалія отримала звання заслуженої артистки Росії. Мешкає в Москві.

ГАЙОШ ДОДІК
(1948 р.н.)

Гайош Додік (Дуці), гітарист. Народився в м. Ужгород в сім'ї музикантів. Батько – Гайош Йосиф (Додік), мати – Патай Емма – з музичної династії. З раннього дитинства до 15 років вчиться грі на акордеоні у Шутака Міклоша. Проте пізніше вподобав собі гітару, а тому перекваліфікувався. В 17 років виїздить працювати в ромський ансамбль під керівництвом Белаша Вишневського у Калужку обласну філармонію. Згодом переходить в ансамбль, яким керує В. Сівак (Золотий). Тут працює разом зі співачкою і танцюристкою Галиною Бобровою, в яку закохується, і одружується з нею. Весілля справили в Москві. Його призивають у армію. Відслуживши, працює в ансамблі Л. Джелокаєва. Пізніше з дружиною повертається в Калужку філармонію, де і працює до пенсії.

Проживає у м. Москва. Додік став бізнесменом, тому його сім'я живе в достатку.

ГАЙОШ ЕДУАРД
(1950 – 2001)

Гайош Едуард (Паткань), барабанщик. Народився в м. Ужгород у родині з династії музикантів. Батько – Гайош Йосиф, мати – Патай Емма. З 15 років грає на ударних інструментах у різних оркестрах, один з яких – під керівництвом Галамбоші Калмана-старшого (Барко) в м. Хуст. Пізніше працює в оркестрах скрипаля Надя Андрія в м. Мукачево та Вереша Дезидера в м. Виноградів.

У 17 років бере собі за дружину ромку з Виноградова – Аннушку – гарну дівчину з вищою освітою, яка народжує двійнят. Через деякий час Едік лишає родину і їде в Ужгород, де працює в оркестрі ресторану “Скала”. Тут знайомиться з туристкою Людмилою з м. Запоріжжя, в яку закохується і з якою одружується. Люда залишається

в Ужгороді і народжує Едіту і Ольгу.

Едуард з оркестром Бейли Горвата їде на гастролі в Ялту, вони грають у ресторані “Ніцца”, після чого гастролує з оркестром народного артиста Росії Ніколая Жемчужного від Володимирської обласної філармонії. Тут він знову закохується – в талановиту артистку зі Санкт-Петербурга – Абаурову Лялю. Вони одружуються. В неї вже була власна дитина, Едуард виховує її. Двом попереднім дружинам він платить аліменти, таким чином допомагаючи своїм дітям.

У Санкт-Петербурзі створює власний ромський ансамбль при Ленінградській філармонії. З цим колективом гастролує багатьма країнами, такими як США, де він переніс операцію на легені, Фінляндія, Болгарія, Чехія, а також об’їздив увесь Радянський Союз. Після повернення додому ансамбль працює в ресторанах “Пулковский”, “Восточный”. Однак тоді він хворів на астму, мав високий тиск.

Едуард був імпазантний чоловік, чесна і симпатична людина. Його кращими друзями були О. Розенбаум, М. Боярський. Він грав президенту Фінляндії, Софі Лорен та В. Жириновському. Дуже поважав його сім’ю мер міста Санкт-Петербурга пан Собчак.

У 1997 році померла дружина Гайоша, а через чотири роки після інфаркту перестало битися серце і самого Едуарда. У північній столиці носив прізвисько “Ромський Барон”, його дуже всі поважали. Російські роми самі обрали його як угорського рома бароном, що буває дуже рідко, за його чесність, порядність і справедливість. Був похований поряд з дружиною в Санкт-Петербурзі.

ГАЙОШ ЙОСИФ
(1952 р.н.)

Гайош Йосиф (Жофре), гітарист, співак. Народився в музичній династії в Ужгороді. Батько – Гайош Йосиф (Додік), мати – Патай Емма – навчали його грі на гітарі. З 15 років грає в оркестрі Галамбоші Калмана в м. Хуст. Пізніше переходить в оркестр Патая Бейли. Працює в ромському ансамблі під керівництвом А. Боброва в Калузькій обласній філармонії. Іде на службу в армію, а після демобілізації знову повертається в ансамбль А. Боброва. В цьому художньому колективі працює талановита танцюристка – Жемчужна Земфіра – дочка відомих ромських артистів (мати – Раїса Жемчужна, заслужена артистка СРСР, батько – Михайло Жемчужний, танцюрист і гітарист). Йосиф і Земфіра покохали одне одного і невдовзі одружилися.

Йосиф залишається жити в Москві і працює в Москонцерті. Багато гастролюють Францією, Чехословаччиною, Угорщиною, США, країнами Бенілюксу та Латинської Америки, Азією і Африкою. Вони об'їздили увесь світ.

З ромських артистів їм першим вдалося гастролювати у всіх континентах. З 1988 року виступають у програмах “Вар’єте” в м. Москва. В Земфіри від першого шлюбу залишився син Міша, який став гітаристом. Разом з дружиною він працює в ансамблі нерідного батька. У Земфіри та Йосифа власних дітей немає.

З 1972 року і досі Йосиф проживає в Москві.

Гайош Едіта (Кеца), співачка. Народилася в м. Ужгород у музичній родині. Батько – Гайош Йосиф (Додік), мати – Патай Емма. З малих років любила слухати музику. Всі брати були музикантами, під час їхньої гри Едіта й навчилася співати. Дуже відчувала естрадну музику, тому з 16 років працює в ресторані “Скала” разом з братами в оркестрі Бейли Горвата. Вони з Бейлою полюбили одне одного і під великим секретом зустрічалися рік: мати Едіти була проти їхнього весілля, бо у Бейли до Едіти було багато жінок. Однак молода пара втекла до Бейли додому, де їх застала мати дівчини. Молодята розписалися і почали жити разом, виїхавши на запрошення Шишкова Володимира працювати в Ялту. Виїхав й увесь склад оркестру Бейли Горвата: Гайош Едуард (ударні інструменти), Галамбоші Юрій (кларнет, саксофон), Адам Олександр (гітара). Едіта мала красивий, сильний голос приємного тембру, володіла хорошою вокальною технікою, необхідною музикальністю та почуттям стилю.

Після повернення додому Едіта вже була на сьомому місяці. Народила сина – Бейлу. Коли хлопчику було 1,5 роки, його залишили в батьків – скрипаля Рошташа Шандора та співачки Горват Єлизавети і поїхали на гастролі. Повернувшись через рік, знову працюють у ресторані “Скала”, де чоловік Бейла став керівником двох ансамблів. У “Скалі” тоді працювали Галамбоші Юрій, Пап Віллі, Баде Золтан, Адам Євген-молодший – саксофоністи, Гайош Едуард, В’ячеслав Дементьєв, Адам Янош (Пепе), Пельцмахер Еміль, Токар Отто – ударні інструменти, скрипалі – Адам Євген, Рошташ Шандор, Патай Йосиф, Горват Бейла, акордеоністи – Адам Віллі (Бабі), Муржа Калман (Мітре), контрабасисти – Адам Янош (Йовни), Будьо Юрій, Патай Тиводар, цимбалісти – Гаракаль Іван, Гаракаль Янош (Янку), Русин Аладар (Пецку), Віраг Берталон, гітаристи – Патай Гейза, Адам Шандор, Голубєв Віктор. Крім музикантів, також працювали співаки та артисти балету.

ГАЙОШ ЕДИТА
(1954 р.н.)

Едіта народжує ще двох синів – Олександра та Йосифа. В 1986 році вона полишає спів та виховує дітей, які в майбутньому стають музикантами. Старший син Бейла тепер проживає в Будапешті і має сина Норберта та доньку Елізабет.

Галамбоші Калман-старший (1865 – 1945), цимбаліст-віртуоз. Народився в с. Ченгер (Угорщина). Сім’я переїжджає жити в м. Берегово. Ще дитиною навчається у видатних вчителів-цимбалістів. Його талановитість проявляється уже з дитячих років, а з 15 він уже грає в знаменитих оркестрах.

У 18 років переїжджає в м. Ужгород, грає з найкращими скрипалями, такими як Рац Бейла (з Будапешта), Годьмаші Дежо, Патаї Вілмош та іншими. Багато років грав у Будапешті, Дебрецені, Ніредьгазі, Кошицях, Братиславі та інших містах.

Одружився з Паулою, яка народила йому трьох синів і дочку (Йончі, Калмана, Дюрко і Маргіту). Володів дуже професійною технікою виконання, майстерністю, за що і прозвали його “цимбалістом-телеграфістом”. Діти також пішли його слідами і стали майстерними виконавцями.

Похований у м. Ужгород на Капушанському кладовищі. Проводжали його всі музиканти міста з великими почестями.

ГАЛАМБОШІ ЯНОШ
(1905 – 1956)

Галамбоші Янош (Ніскі), альтист, диригент, аранжувальник. Син знаменитого Галамбоші Калмана-старшого (цимбаліста), який пішов слідами батька і був одним із найкращих музикантів високого рівня. Грав у фольклорних, симфонічних, камерних оркестрах. Був диригентом камерного оркестру, професійно грав на багатьох інструментах. До війни працював в містах Ужгород, Кошиці, Братислава, Прага. Проживав у Словаччині, м. Капушани, де і був похований.

ГАЛАМБОШІ КАЛМАН
(1910 – 1987)

Галамбоші Калман (Барко), скрипаль. Народився у м. Рімасейч (Словаччина) в сім'ї музикантів. Батько – Галамбоші Калман-старший – відомий цимбаліст. Хлопець з дитинства вчиться грі на скрипці у кращих ромських скрипалів Закарпаття того часу. Навчали його друзі і колеги батька, а також дядько – Галамбоші Йозеф і скрипаль Корені Дюрка.

У 16 років він грає з братом Галамбоші Дюркою. В 19 одружується з дочкою цимбаліста Варги Дюли – Вільмою, яка приходить в його дім уже з власною дитиною – сином Каролем. Від Калмана вона народила двох дітей – сина Калмана і дочку Хайнал. Вони переїзять до Ужгорода разом з батьками. На цей час Барко грає в оркестрі тестя Варги Дюли. Жінка вмирає від туберкульозу, і він одружується з дівчиною з династії музикантів, доньці Патая Гейзи – Ержебет. Вона народжує хлопчика – Дюрія і двох дівчаток – Єлизавету і БERTУ. Калман працює в ресторані “Рояль”, що в Берегові, а також в містах Хуст, Ужгород, Тячів. У нього чималий репертуар класичних і народних творів. Запальний темпераментний танець, джаз, популярна пісня, жорстокий романс, старовинна народна мелодія, Равель, Сен-Санс, Брамс, Ліст – усе йому було під силу.

Калман Галамбоші мав велике почуття гумору, дуже любив свою сім'ю і онуків. В 1976 році поховав свою дружину, яка померла через важку хворобу.

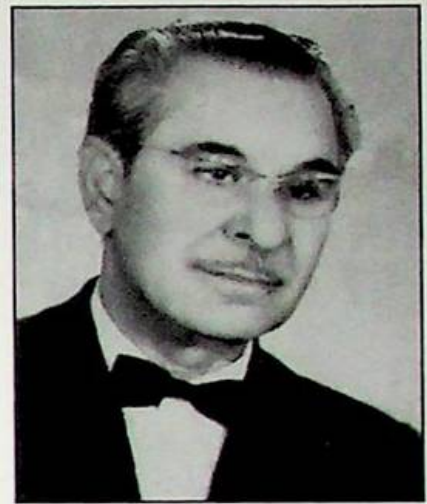
Це була людина і музикант з великої букви. Похований в Ужгороді.

Галамбоші Дюла, скрипаль. Народився у Мукачеві, у родині музикантів. Батько, Галамбоші Йозеф, був відомим скрипалем у тогочасній Угорщині. Він приклав усі зусилля для того, щоб його первісток став музикантом. Сам навчає п'ятирічного сина грі на скрипці, а потім педагоги музшколи вчать малюка нотній грамоті, знайомлять з класичною музикою. Хлопець успішно вчиться. Коли Дюлові виповнилося 16 років, він почав грати у великому оркестрі батька, часто виступав тут солістом. Уже в ці роки молодий Галамбоші підкоряв усіх своєю красою, імпозантністю та артистизмом. Завжди елегантно одягнений, у фраку або смокінгу (такі вимоги ставили власники ресторанів до музикантів), скрипаль викликав захоплення відвідувачів. Він стає улюбленцем мукачівців. В його репертуарі – класична, салонна, ромська та угорська народна музика і традиційний джаз.

У 22 роки музикант одружився на угорській аристократці, яка через два роки померла. Молоду дружину поховали з великою шаною у скляній труні. Через деякий час Д. Галамбоші одружується вдруге – на Ірині Банок, яка походить з відомої сім'ї музикантів. Це була надзвичайної краси і обдарованості дівчина. Вона працювала кравчиною: шила на замовлення заможним городянам одяг. Довгий час Дюла Галамбоші працює у мукачівському ресторані “Зірка”, у нього комбінований оркестр, який складається з таких інструментів: цимбали, фортепіано, контрабас, барабан, дві скрипки, саксофон-кларнет, акордеон. У такому складі ансамблю можна було виконувати музику різних стилів. На жаль, одного разу, у 1942 році, ввечері, під час виступу в ресторані “Зірка”, Дюлу було поранено.

Галамбоші почав працювати в Закарпатській обласній філармонії. У 1947 році він зібрав найкращих ромських музикантів-народників з усього краю в ансамбль “Угорські мелодії”, який у подальшому приніс їм славу на всю країну. Ансамбль, адміністратором якого був відомий в ті часи Юхим Абрамович Пилявський, з блискучим успіхом виступав у найкращих концертних залах Радянського Союзу. В першому відділенні концерту “Угорські мелодії” виступали з фольклорною музикою, в другому – з естрадною. Солістами-вокалістами були співаки Ференц Неймети та Ізабелла Кереші, лауреати Всесоюзного конкурсу артистів естради у Москві 1957 року. Коронним номером Ференца Неймети був шлягер «Пелюстки фіалок опадають», автором слів і музики якого був закарпатський ромський композитор Шандор Чюрі. В ансамблі співали також заслужена артистка України Магдаліна Сеніна, Валерія Кіш, Тео Мороз. Відомий конферансьє з Риги Еміл Грінгаус, ілюзіоніст та співак Лайош Ускаї з Берегова мали великий успіх у публіки, як і танцюристи Петер Борис, Аранка Кремницька, Гізелла Керешкені.

ГАЛАМБОШІ ДЮЛА
(1911 – 1986)

У Дюли Галамбоші було два сини і донька: Дюла, Петер і Лола. Музикантом став лише Петер, який рано пішов з життя.

Дюла Галамбоші помер також у рідному місті Мукачево, де і похований. Пам'ять про нього зберегли всі музиканти.

Галамбоші Дюрка (1915 – 1946), цимбаліст. Син Галамбоші Калмана (старшого), відомого цимбаліста. Талановитий музикант, грав у багатьох оркестрах. За призовом до армії потрапляє на війну, його беруть у полон. Дружина – красуня єврейського походження. Поки Дюрка в армії, вагітну дружину забирають у концтабір, де вона і помирає. Після полону Галамбоші приїжджає додому вже важко хворий і через кілька місяців молодим помирає від туберкульозу. Похований в м. Ужгород.

ГАЛАМБОШІ ЙОЖЕФ
(1924 – 1987)

Галамбоші Йозеф (Майзлік), віолончеліст, контрабасист. Народився в м. Мукачево, в династії музикантів. Батько – Галамбоші Йозеф-старший, відомий скрипаль, володар трьох лаврових вінків, які він отримав на конкурсах скрипалів.

Йозеф-молодший поступає в музичну школу за класом віолончель, яку він з успіхом закінчує.

Одружується з ромкою Ватай Еммою, у подружжя народжуються два сина. Через деякий час Йозефа мобілізують в угорську армію – він потрапляє в полон і проводить чотири роки у Франції, в м. Марсель. Після визволення з полону Йозеф повертається додому через Словаччину, але в той час якраз кордони закриваються, і він залишається в Словаччині до 1955 року, коли йому дозволили повер-

нутися до рідного Мукачева, де на нього чекала дружина з синами.

Повернувшись додому, він не довго залишається без роботи. Йозефа запрошує брат Дюла до свого оркестру, який грає в елітному мукачівському ресторані “Зірка”. Пізніше вони з братом переходять у Закарпатську обласну філармонію, де він працює 14 років, – після Ужгорода їде в Кустанайську філармонію, в ансамбль “Німецька естрада”.

Повертається в Мукачево і грає знов у ресторані “Зірка”, потім – в ансамблі Бейли Горвата в ресторані “Скала”, виїжджає у Володимирську обласну філармонію в ансамбль Ніколая Жемчужного. І знову – Ужгород, де грає в готелі “Закарпаття” в ансамблі Рошташа Шандора.

Йожеф був найкращим віолончелістом Закарпаття, його інструмент співав. Цього можна досягти, лише маючи високу майстерність і техніку. Крім того він грав і на контрабасі. Людина з великим почуттям гумору.

Після виходу на пенсію прожив недовго. Похорони, які відбулися в Мукачеві, супроводжували всі музиканти області.

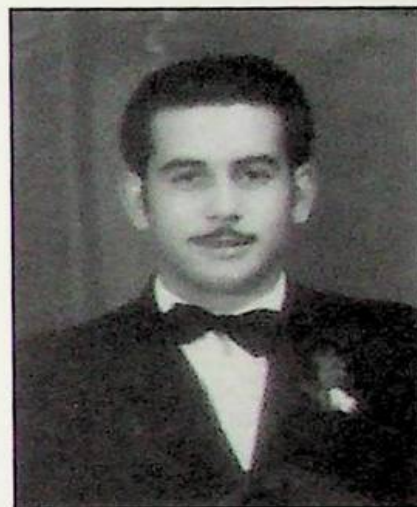
Галамбоші Аладар (Токі), скрипаль. Народився в м. Ужгород у сім’ї музикантів. Змалку вчиться грі на скрипці, пізніше на фортепіано. З 17 років уже грає в оркестрах.

У 1951 році працює в оркестрі Патая Калмана в ресторані “Київ”, Ужгород.

У 1969 році вже в Ялті, в оркестрі скрипаля Гайоша Йосипа (Додіка).

Одружується з росіянкою з Санкт-Петербурга. Подружжя приїжджає в м. Ужгород, і Аладар знову починає працювати в ресторані “Київ” музикантом. Після виходу на пенсію через хворобу грати вже не може: він діабетик та гіпертонік. Влаштується гардеробником. Незважаючи на всі негаразди зі здоров’ям, Аладар був життєрадісною людиною.

Похований у м. Ужгород.

ГАЛАМБОШІ АЛАДАР
(1931 – 1987)

Галамбоші Калман-молодший, піаніст. Народився в м. Ужгород у музичній династії. Батько – Галамбоші Калман, скрипаль, спочатку навчав його грі на скрипці, а потім він перекваліфіковується на фортепіано і вчиться у пана Воски, викладача Ужгородського музичного училища. Одночасно грає на ударних в оркестрі батька, який працював тоді в ресторані “Гуцул” в Ужгороді. Добре читав ноти з листа, ромська кров передала йому вміння виконувати народну музику, традиційний джаз. Грав, крім того, і на акордеоні.

ГАЛАМБОШІ КАЛМАН
(1934 – 2008)

У 1960 році переїздить жити в м. Тячів, на запрошення Рошташа Шандора. Водночас працює у Закарпатській обласній філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” під керівництвом Патая Калмана.

Оженився на угорці, яка була старша від нього на багато років. Дружина померла, так і не народивши дітей, після 22 років подружнього життя.

Працював у Тячівській музичній школі настроювачем фортепіано. Писав власну музику і слова до неї. Помер після важкої хвороби. Похований у м. Тячів.

ГАЛАМБОШІ ЮРІЙ
(1947 – 2004)

Галамбоші Юрій (Букші), кларнетист. Народився в м. Ужгород у музичній родині. Батько – Галамбоші Калман – скрипаль, мати – Патай Єлизавета – віддають сина вчитися грі на кларнеті в Ужгородську дитячу музичну школу. Після її закінчення він грає на танцях в Парку культури ім. Горького з ромським молодіжним оркестром, ним керує Легоцький Юліус (Чібі), який був його однолітком. Виїжджає в оркестр Рошташа Шандора в м. Хуст.

У 17 років виїздить в Ярославську філармонію в ромський ансамбль під керівництвом Белаша Вишневського. Тут одружується з російською ромкою з м. Калінін – Золотарьовою Барі, яка народжує дочку – Ержіку. Вони розлучаються через велику різницю у віці.

У 1970 році грає в барі ужгородського ресторану “Скала”, одружується з гарною україною Асею, яка народжує дочку. Проте сімейне життя в них не склалося, і через 4 роки вони розлучаються.

У 1973 році він їде в Ялту в оркестр “Вар’єте” (керівник Горват Бейла). В цей час на гастролі в Ялту приїжджає ромський ансамбль під керівництвом Копиленка Андрія. Юрію сподобалася ромська танцюристка Галина, яку він бере собі за дружину. Переїздить з нею в Кіровоградську область у районний центр Мала Віска, і в них народжується дівчинка, яка помирає у віці 10 років. Внаслідок цієї трагедії

музикант дуже захворів. У сім'ї народжується друга донька – Елла. Юрій керує в будинку культури оркестром. Має приємний звук як саксофоніст і кларнетист. Помер після тяжкої хвороби, похований у Малій Вісці Кіровоградської області.

Галамбоші Петер, скрипаль. Народився 31 травня у Мукачеві, в родині музикантів.

Батько Галамбоші Дюла, видатний скрипаль, віддає сина у сім років на навчання в Мукачівську музичну школу, яку той успішно закінчує. Пізніше Петер поступає в Ужгородське музичне училище, яке також закінчує з неабиякими знаннями.

Після навчання його призивають до армії, він добре служить і демобілізується у званні сержанта.

Повернувшись додому, Петер закохується і жениться на однокурсниці з училища, піаністці, яка невдовзі народжує йому дівчинку. Проте цей шлюб не був довгим, і через два роки подружжя розлучається.

Пізніше Галамбоші їде до м. Калуга, де грає в ромському ансамблі під керівництвом Артура Боброва. Тут він пропрацював два роки, після чого повертається на батьківщину. Часто прикладається до чарки. Усвідомлення того, що природа не обділила його талантом і красою, пробуджує в музиканта манію величі, яка ніяк не стала йому у пригоді.

Вдруге Петер одружується з Дані Кларисою, і в молодій парі народжується дочка. Він працює в мукачівському ресторані “Красная Горка”. Однак пристрасть до алкоголю дає про себе знати, і в музиканта зупиняється серце. Галамбоші Петер помирає в неповних 48 років. Похований у м. Мукачево.

ГАЛАМБОШІ ПЕТЕР
(1953 – 2001)

Гаракаль Янош (Янку), цимбаліст, акордеоніст. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів. Син Гаракалья Яноша-старшого (Янінду), цимбаліста.

Янош вчиться у батька грі на цимбалах, паралельно – на акордеоні, тому що на весіллях більш потрібен акордеон, ніж цимбали. І з 14 років вправно грає – батько завжди бере його з собою на весілля та бали, щоб у хлопчиська була хороша практика, окрім того, кожен день молоді ромські музиканти збираються і репетирують.

ГАРАКАЛЬ ЯНОШ
(1932 – 1985)

цимбалістом. Гаракаль вважається технічним оркестровим музикантом.

Він полюбляє рибалку, рибалить разом зі своєю дружиною, яка також добре вміє це робити.

Одного разу, після роботи в ресторані “Скала”, Янош приходить додому, і йому стає погано. Дружина викликала “швидку”, але поки допомога прийшла, музикант помирає. Похований в м. Ужгород.

У 17 років виїжджає з оркестром Лацка Євгена-старшого в Донбас, грає в ресторанах міст Луганськ, Горлівка, Донецьк як акордеоніст.

Після повернення з гастролей Янош одружується з сестрою Лацка Євгена-старшого Дагмар. У подружжя дітей не було.

Янош – хороший музикант, грає на двох інструментах: цимбали та акордеон. Його запрошує в оркестр народних інструментів цимбалістом Адам Євген-старший в ресторан “Скала”, пізніше Янош переходить в Закарпатську обласну філармонію в ансамбль “Угорські мелодії” під художнім керівництвом Рошташа Шандора.

Оркестр Рошташа розпочинає працювати в новому готелі “Закарпаття”, де Янош залишається

ГОРВАТ ЕРЖЕБЕТ
(1929 – 1991)

Горват Ержебет (Єлизавета), співачка. Народилася в м. Ужгород у династії музикантів. Батько, Кандра-Банок Бейла – відомий скрипаль, вчить Ержебет змалку грати на скрипці, також вона гарно співає. Однак батька мобілізують в угорську армію, і тому дівчинку виховує бабуся, яка проживає в м. Берегово.

У 16 років Ержебет одружується з Фурманом Франтішеком, євреєм, у подружжя народжується син Горват Бейла. Через рік розлучаються, і Ержебет вдруге одружується, на цей раз зі скрипалем Рошташем Шандором.

З чоловіком вона працює в ресторанах барабанщицею та співачкою. Ержебет і Шандора запрошують в Ярославську обласну філармонію, і подружжя працює в ансамблі Белаша Вишневського

разом із сином Бейлою. Пізніше переходять у Калузьку філармонію, потім у Москонцерт, однак незабаром повертаються в Закарпатську обласну філармонію.

Ержебет була гарною жінкою. Вона не лише займалася музикою, а й вишивала, в'язала та була доброю швачкою. Дуже любила свого єдиного сина Бейлу та онуків. Подружжя Ержебет та Шандор виховали свого онука Горвата Бейлу-молодшого та навчали його грі на скрипці.

У 1985 році у Ержебет Горват діагностують важку хворобу – лейкемію. Через шість років вона помирає – рівно через рік після смерті чоловіка Шандора.

Її похорони в м. Чоп Закарпатської області супроводжували всі музиканти Закарпаття.

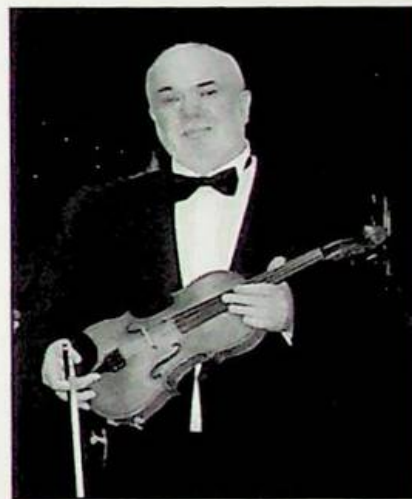
Горват Бейла (Тиберій), скрипаль, піаніст. Народився 7 жовтня в м. Ужгород. Походить з трьохсотрічної музичної династії. Батько, Фурман Франтішек, єврейського походження, з міста Берегово. Мати, Горват Ержебет (Єлизавета), дочка відомого скрипаля Кандри-Банока Бейли. Дідусь називав онука Бейлою, з цим ім'ям він залишається і досі.

З раннього дитинства хлопчика почали вчити грі на скрипці вітчим Рошташ Шандор і дідусь Кандра-Банок Бейла. Вже в п'ять років Бейла грав на скрипці. У дитячому садку дає концерти, на яких йому акомпанує на фортепіано вихователька Молнар Катерина. Бейла живе і виховується у бабусі і дідуся в м. Чопі. Дідусь навчає його нотній грамоті, тому що в Чопі тоді ще не було музичної школи.

Коли хлопчикові виповнилося 12 років, дідусь відвозить онука в Ужгород і віддає у дитячу музичну школу. Бейлу відразу зараховують у четвертий клас за класом скрипки до педагога Дюлаї Антона. Через деякий час батьки забирають сина у м. Тячів, де працюють музикантами у ресторані, і віддають у музичну школу до педагога Рудольфа Бабинця.

Педагогом Бейли був і піаніст Галамбоші Калман, який працював разом з батьком. Він навчав хлопця грати і на акордеоні. Потім, уже в Ужгороді, сліпий піаніст Шутак Микола теж додав йому майстерності у фортепіано.

З 1963 року, у віці сімнадцяти з половиною років, Горват Бейла починає працювати піаністом і акордеоністом в ужгородському ресторані "Верховина" (тепер – "Корона") в оркестрі Патая Карла.

ГОРВАТ БЕЙЛА
(1945 р.н.)

У 1964 році стає керівником оркестру у клубі залізничників міста Чоп. У цьому ж році їде у калмицьке місто Еліста, де працює у відомому естрадному ансамблі “Романтики”, яким керує лауреат Всесвітнього фестивалю у Москві 1957 року Грофо Бобров. Звідти музиканта запросили у Тульську обласну філармонію грати у відомому ромському ансамблі пісні і танцю під керівництвом Саїда Асманова.

У 1965 році одружився зі співачкою Габрієллою Боди, дочкою скрипаля Патая Йожефа (Оку). Молоде подружжя виїхало на гастролі у Москву з ансамблем “Угорські цигани”, яким керував Белаш Вишневський. Ансамбль складався із сорока восьми осіб, оркестр – з шістнадцяти музикантів, з яких дванадцять були вихідцями з Закарпаття. Керував оркестром дев’ятнадцятирічний Горват Бейла.

У 1967 році музикант разом з дружиною переїжджає у м. Брянськ і працює у ромському ансамблі під керівництвом Костянтина Волшанінова при обласній філармонії.

На початку 1968 року родина повертається в Ужгород, і Бейла починає працювати в Закарпатській філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” (художній керівник Дюла Легоцький).

Наприкінці 1968 року сім’я Горватів їде у м. Володимир у ромський ансамбль пісні і танцю, яким керує народний артист Росії композитор Ніколай Жемчужний.

У 1970 році музикант знову у Калмикії, в місті Еліста, де працює в ромському ансамблі пісні та танцю (художній керівник – Леонід Желокаєв).

1971 року подружжя повертається в Ужгород і розлучається. Бейла працює в ужгородському ресторані “Скала”, в якому співала шістнадцятирічна Едіта Гайош, двоюрідна сестра колишньої дружини музиканта. Молоді люди закохалися одне в одного і одружилися. З того часу Бейла і Едіта разом.

У 1972 році Бейла Горват переходить у ресторан “Верховина”, в оркестр до відомого скрипаля Дюли Легоцького. У 1973 музикант разом з оркестром ресторану “Скала” їде в Ялту, де вони працюють у вар’єте ресторану “Ніцца”. Невдовзі родина поспішає додому, тому що дружина очікує дитину.

Бейла Горват знову влаштовується працювати у ресторані “Скала”.

У 1975 році, коли дитині ще не було й двох років, подружжя їде у Москву в ансамбль Ніколая Жемчужного.

19 липня 1977 року народжується другий син Олександр, а 10 липня наступного року третій – Йосиф.

10 травня 1980 року Горвата запрошують художнім керівником в ресторан “Корона” (тоді “Верховина”) у “Дзеркальний зал”, де він створює програму вар’єте.

У 1982 році Бейла Горват отримує вищу категорію як музикант, а також звання і медаль “Ветеран труда”. У цьому ж році виступає зі своїм ансамблем у Київському Палаці “Україна” разом з народним артистом Степаном Гігою, тоді ще студентом другого курсу Ужгородського музичного училища, на фестивалі – творчому звіті майстрів мистецтв і художніх колективів УРСР, а також на звітному концерті Закарпатської області, де Бейла Горват був нагороджений Почесною грамотою Міністерства культури Української РСР.

У 1984 працює у ресторані “Ужгород”. У цьому ж році музикант переходить у готель “Закарпаття”, в “Угорський зал”, де разом з ним грав його вітчим Шандор Рошташ. У цьому ресторані музикант був художнім керівником протягом 10 років і також створив нову програму вар’єте. Ансамбль складався з 26 виконавців: клавішники Едуард Вишневський та Володимир Пашко, барабанщик Єфим Спектерман, конгіст-вокаліст В’ячеслав Шеремет, бас-гітарист Ерфі Адам, гітарист Арпад Фабіан, скрипаль Бейла Горват. Вокалісти: Лариса Іванова, Олена Тирпак, Олександр Марчак, Рудольф Кеніксбергер, Лілія Магерарова, а також 10 танцюристів балету, серед яких особливої уваги заслуговує подружжя Мишко, Леся і Володя.

У 1990 році, 7 лютого, Тиберій поховав вітчима, відомого скрипаля Шандора Рошташа, а через рік, 1991 року, матір – Ержебет Горват.

У 1994-у Бейла Горват їде в Угорщину на Балатон, де сам працює піаністом. З 1995 року вже грає разом зі старшим сином Бейлою у Будапешті в ресторані. Невдовзі до них приєднується відомий угорський скрипаль Шандор Ярока, з яким вони грають до закінчення роботи у Будапешті.

У 1998 році музикант повертається до Ужгорода в оркестр нового ресторана “Будапешт”. Джаз-тріо: контрабасист Павло Кадет, ударні інструменти Янош Адам, фортепіано Бейла Горват; співаки: Лілія Магерарова та Олександр Марчак, а також співак-початківець Йосип Горват, молодший син Бейли.

Цього ж року Бейла Горват стає засновником культурного товариства із захисту інтересів угорських ромів Закарпаття “Унг-Ромен”.

У 2000 році ансамбль Бейли Горвата “Унг-Ромен” бере участь у міжнародному ромському фестивалі “Амала-2000”, організатором якого є художній керівник музичного театру “Романс” міста Київ заслужений артист Ігор Крикунов. У цьому фестивалі брали участь артисти з 22 країн світу. Ансамбль “Унг-Ромен” став лауреатом у номінації “Народні надбання”, яка була найвищою відзнакою фестивалю.

Цього ж року ансамбль взяв собі іншу назву – “Джіпсі Карпат”.

У 2002 році “Джіпсі Карпат” стає учасником міжнародного карнавалу циган у Будапешті. Через тиждень ансамбль їде у Москву на міжнародний тиждень циганської культури, в якому беруть участь представники багатьох країн світу. Фестиваль проводили Олександр Барієв та професор Георгій Деметер.

Нині Бейла Горват працює керівником ансамблю “Джіпсі Карпат” у ресторані готелю “Ужгород”.

Протягом свого творчого життя музикант грав таким відомим людям: Президентам України Леонідові Кравчуку та Леонідові Кучмі, Президенту Угорщини Арпаду Генцу, Президенту Чехословаччини Густаву Гусаку, Войцеху Ярузельському (колишньому Президенту Польщі), Президенту Греції, Іранській шахині, онуку імператора Франца-Йосифа Отто Габзбургу, мільйонеру, професору антропології та психології Джорджу Соросу, Герою України, народному артисту Радянського Союзу, головному диригенту оркестру Київської опери Мирославу

Турчаку та його дружині народній артистці Гізеллі Циполі, відомому українському композитору, академіку Євгену Станковичу, відомим спортсменам Льву Яшину, Йосипу Сабо, Олегу Блохіну, Ніколаю Озерову, тричі олімпійському чемпіону та чемпіону світу з боксу рому Ласло Папу. Бейла Горват знімався у фільмах “Старий знайомий” (в епізоді, де виступає ромський ансамбль Ніколая Жемчужного, режисер – народний артист Радянського Союзу Ігор Ільїнський), “Дорога у пекло”, (режисер Олександр Засеев), в яких знімалися відомі актори та артисти: Є. Моргунов, Л. Гурченко, М. Лієпа, М. Есамбаєв, В. Коренєв та інші.

Гастролював усіма республіками Середньої Азії, Прибалтики, Кавказу, в Сибіру, на Далекому Сході, у Білорусії, Україні, а також у Фінляндії, Греції, Австрії, Румунії, Польщі, Угорщині, Словаччині.

В Ужгороді створив перші вар’єте у ресторані “Скала”, “Дзеркальному залі” ресторану “Корона”, а також в “Угорському залі” готелю “Закарпаття”.

Нині Бейла Горват пише музику та вірші, керує оркестром “Джипсі Карпат” та грає у складі ансамблю.

Два сини Тиберія пішли слідами батька; старший Бейла – талановитий скрипаль, молодший Йосиф – співак, середній син Шандор – заступник голови товариства “Унг-Ромен”.

ГОРВАТ БЕЙЛА
(1973 р.н.)

Горват Бейла-молодший, скрипаль. Народився в м. Ужгород у династії відомих музикантів. Син Горвата Бейли, музиканта, та Гайош Едіти, співачки.

З п’яти років вчиться грі на скрипці у дідуся Рошташа Шандора, а у сім – поступає в Ужгородську дитячу музичну школу, яку закінчує з успіхом. Під час навчання бере участь в обласних конкурсах і займає перші місця. Окрім класики, Бейла виконує і народну музику, яку грають тільки рома.

У 17 років з батьком грає Президенту Угорщини Арпаду Генцу.

Призивається в армію, служить в Ужгороді. Бейла – барабанщик Ужгородського гарнізонного оркестру. Вечорами його відпускають додому, і він

виступає в концертній програмі під керівництвом батька.

Після демобілізації Бейла-молодший їде в Санкт-Петербург до рідного дядьки Гайоша Едуарда, який керує ромським ансамблем. Грає у двох елітних готелях – “Восток” та “Пулковский”. Його слухали політик В. Жириновський, артист М. Боярський та бард О. Розенбаум.

Їде з батьком в м. Будапешт, в оркестр найвідомішого скрипаля Яроки Шандора. Бейла-молодший багато чому навчається у цього унікального скрипаля, про роботу з яким можна було тільки мріяти.

Одружується Бейла в Будапешті з Монікою з сім'ї музикантів. У подружжя народжується син Норберт, а через 14 років – донька Елізабет.

Бейла віртуозно володіє скрипкою, у нього чудова техніка і гарний звук. Має обширний, багатий репертуар. Грає джазову, старовинну народну та класичну музику, в якій – твори Массне, Брамса, А. Дініку, Монти та інших композиторів. Він виступав у містах Румунії, в Парижі, Франкфурті-на-Майні, Празі, Брюсселі, Москві, Києві. В Ужгороді працював у готелях “Закарпаття”, “Олд Континент”, “Ужгород”. Сьогодні живе і працює в м. Будапешт, у ресторанах “Імператор” та “Касабланка”.

Вважається одним з кращих скрипалів Угорщини.

Горват Йосиф, співак. Народився в Ужгороді, у династії музикантів. Батько, Горват Бейла-старший віддає хлопчика в музичну школу за класом цимбали. Проте закінчивши 4 класи в ДМШ у викладача Віктора Вісаника, він полишає навчання.

З 17 років починає працювати поваром в ужгородському ресторані “Будапешт”. У цьому ж ресторані грає батько Йосифа – Горват Бейла з оркестром. Одного разу захворіла співачка оркестру Магерарова Лілія, а через два дні вона мала співати на банкеті. На репетиції контрабасист Кадет Павел запропонував прорепетирувати з Йосифом – адже юнак постійно щось наспівує. Якраз не було відвідувачів, і Йосифа покликали з кухні. Як заспівав – батько вибіг з ресторану: Йосиф співав з фальшем, але тембр голоса був у нього рідкісний – баритональний тенор.

Кадет Павел сів за клавіші і почав займатися з юнаком. Це не було важким завданням, адже юнак знав багато пісень напам'ять. На банкеті Йосиф виступив уже перед публікою. Музиканти оркестру не вірили, що всього за два дні можна так змінити спів у кращу сторону. Публіці він також дуже сподобався, і батько Горват Бейла сказав, що йому вже іншого співака і не треба.

Йосиф починає брати уроки у викладача з вокалу, щоб правильно поставити голос та дихання, і в 1999 році він уже учасник конкурсу “Слов'янський базар” – проходить 3 тури та потрапляє у фінал.

ГОРВАТ ЙОСИФ
(1977 р.н.)

Йосиф співає різножанрову музику на різних мовах: це і джазова, і популярна, і ромська народна.

Двічі виступав перед колишніми президентом Л. Кучмою та прем'єром Ю. Тимошенко, співав Президенту України В. Януковичу та багатьом іншим відомим людям.

У 2000 році закінчив у м. Київ курси телерадіожурналіста.

Через сім років одружується з Юдітою, донькою клавішника Рошташа Людвіга.

Працює співаком разом з батьком Горватом Бейлою. Йосиф вважається одним із кращих співаків Закарпаття, його називають ще "золотим голосом" Закарпаття.

ГОРЕЙ ДЮЛА
(1924 – 1965)

Горей Дюла (Пацкань), скрипаль. Народився в м. Ужгород у 1924 році в сім'ї музикантів. Батько, Горей Дюла-старший, цимбаліст, віддає сина вчитися грі на скрипці до хороших ромських музикантів, мріючи про майбутню спільну працю з сином.

У 17 років Дюла-молодший вже прімаш в оркестрі малого ресторанчику, працює разом з батьком. У нього прекрасний голос, але як скрипаль він середній. Незважаючи на це, користується успіхом у публіки – він цікавий, красень.

Одружується з ромкою Русин Ілоною, в подружжя народжується двоє дітей – Ольга та Юрій. Після 12 років спільного життя розлучаються. Дюла переїжджає до Виноградова, працює в оркестрі ресторану і закохується в дружину офіціанта – угорку Моріку (Мацу). Дюла також був наполовину угорцем по материнській лінії. Моріка залишає чоловіка та їде з коханим у м. Ужгород на батьківщину Дюли.

В Ужгороді музикант працює в ресторані "Київ". Склад оркестру тоді був такий: Сірмай Аладар – саксофон, Патай Тивадар – контрабас, Галамбоші Аладар – фортепіано, Горват Бейла – акордеон. Однак незабаром Дюла переїжджає в м. Рахів, грає в ресторані з Шутаком Міклошем (фортепіано), Сірмаєм Аладаром (саксофон), Горватом Юрієм (акордеон). Грає успішно, але починаються проблеми зі здоров'ям. Він повертається в обласний центр, але лікарі вже не можуть йому допомогти – в нього рак.

Похований в м. Ужгород. Дюла був порядним та чесним музикантом.

Горей Юрій, акордеоніст. Народився в м. Ужгород у сім'ї музиканта. Син Горей Дюли, скрипаль.

Юра з 9 років починає вчитися грі на акордеоні. Незабаром батьки розлучаються, і хлопчика виховує мама.

Суботніми та недільними вечорами грає в молодіжному оркестрі в Ужгородському парку культури ім. Горького – обслуговує танці.

З 1963 року працює в ресторані м. Виноградів.

У 1964 році повертається до Ужгорода і грає в ресторані “Корона”. Одружується з офіціанткою цього ресторану Сонею, у подружжя народжується син.

Склад оркестру в ресторані “Корона” тоді був такий: Лацко Євген-старший (скрипка), Патай Вільгельм (ударні та контрабас), Патай Йозеф (скрипка) та Патай Гейза (фортепіано). Музиканти разом з Юрієм виїжджають на гастролі в м. Київ. Після повернення додому грає в оркестрі Лацка Євгенія-старшого в с. Минай Ужгородського району. На жаль, Юрій полюбляє чарчину, через що захворів.

Похований Юрій Горей у м. Ужгород.

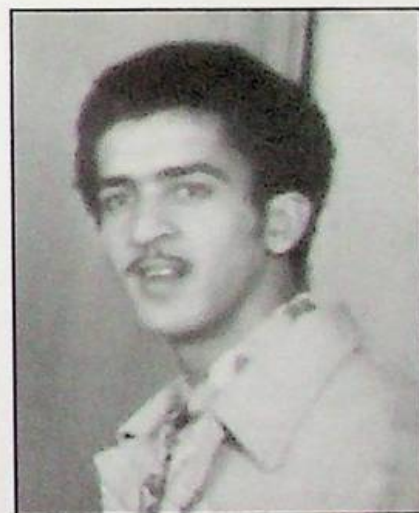

ГОРЕЙ ЮРІЙ
(1946 – 1990)

Гуменський Арпад, кларнетист. Народився у м. Ужгород. Батько – Божані Йозеф, скрипаль – віддає сина в музичну школу села Косино Березівського району, де вони мешкають. Арпад успішно закінчує ДМШ, проте паралельно вивчає угорську народну музику у найвідомішого кларнетиста Чюрі Іштвана, який проживав тоді в Берегові.

У 16 років Арпад виїжджає з Горватом Бейлою на гастролі в Елісту (Калмикія) в ансамбль під керівництвом Л. Джелокаєва.

Арпад Гуменський одружується з чопською ромкою Йолікою. Вона народжує сина. Незабаром подружжя розлучається. Через деякий час Арпад знову одружується з ромкою Євою з Берегова і приїжджає в м. Ужгород, де працює в оркестрі Шандора Рошташа.

ГУМЕНСЬКИЙ АРПАД
(1953 р.н.)

Цей шлюб також виявився невдалим, дружина зраджує Арпада. Подружжя розлучається, і Арпад незабаром виїжджає у Володимирську обласну філармонію в ромський ансамбль під керуванням народного артиста Росії Н. Жемчужного, де закохується в танцюристку Наталю. Наталя – російська дівчина з м. Горький, талановита і красуня. Подружжя їде в Ялту, де працюють у ресторані “Лазурний” в програмі вар’єте.

У м. Ужгород відкривається новий готель “Закарпаття”. Арпада запрошує в оркестр народних інструментів відомий скрипаль Шандор Рошташ. Музикант приїжджає, купує будинок в Ужгороді і працює в оркестрі. Його дружина танцює в програмі вар’єте під керівництвом Бейли Горвата.

У вільний від роботи час Наталя і Арпад займаються пошиттям джинсів і дитячого одягу, але мрією життя Арпада було виїхати в Будапешт.

Мрія збувається – подружжя вже в угорській столиці. Арпад купує старий будинок, який реконструює у віллу з 18-ти кімнат, і продає. За вилучені кошти зводить новий будинок. На цьому бізнесі він непогано заробляє. Однак і музику не закинув –вечорами грає в єдиному на весь світ ромському оркестрі “100 музикантів”.

Згодом Арпад відкриває автосалон “Мерседес”. Доньку вдало видає заміж, син також одружується вельми вдало.

На сьогоднішній день Арпад Вишневський – бізнесмен, у нього 9 магазинів та фірмовий російський магазин “Арбат” у м. Будапешт.

Живе в достатку, проте не забуває друзів і рідних, часто приїжджає на Закарпаття.

Гуді Андрій, скрипаль. Народився в м. Ужгород у династії музикантів. З п'яти років навчається грі на скрипці. Закінчив Ужгородську музичну школу ще за Австро-Угорщини, поступає в Братиславську консерваторію, яку успішно закінчує.

Окрім класики він полюбляє традиційний джаз і його запрошують у м. Берлін, де він грає в афроамериканському секстеті і має успіх.

Пізніше виступає в містах Прага, Братислава, Кошице. Після Другої світової війни він – концертмейстер в симфонічному оркестрі, який працював при Закарпатській облфілармонії. Паралельно є першою скрипкою в оркестрі Закарпатського обласного драмтеатру. Одружений з угоркою, дітей у них не було.

Після виходу на пенсію Андрій Гуді грав у ресторані “Полонина” в м. Ужгород. Любив курити сигари.

Заядлий рибалка – проживав у центрі Ужгорода, де протікає ріка Уж, там і рибалив кожен день. На жаль, Андрій був гіпертоніком, що вкоротило йому віку. Похований в м. Ужгород.

ГУДІ АНДРІЙ
(1904 – 1978)

Дани Аладар (Нейма), контрабасист, віолончеліст, піаніст. Народився в сім'ї з відомої музичної династії в м. Кошице. Батько – Дани Аладар-старший – був відомим контрабасистом і вже невдовзі після народження сина купує йому віолончель в надії, що той з часом піде його слідами. У 9 років віддає Аладара на навчання до свого брата Дани Нандора. Той з великим задоволенням займається з племінником і похресником, але вчить грі не лише на віолончелі, а і на інших інструментах.

І Аладар-молодший став винятковим музикантом, класним піаністом, контрабасистом та віолончелістом. Входив у число кращих музикантів Закарпаття. Близько 20 років працював у Закарпатській філармонії, в ансамблі “Угорські мелодії”, в Закарпатському заслуженому народному хорі, викладав у музичній школі м. Виноградів. Довгі роки грав у ресторані “Зірка” у Мукачеві разом зі скрипалем Галамбоші

ДАНИ АЛАДАР
(1922 – 1995)

Дюлою, який був улюбленцем міста. Саме цей ресторан став для Аладара своєрідним трампліном. Коли він їхав на гастролі, то роботу тут залишав, а коли повертався, то знову йшов працювати саме сюди.

Мав двоповерховий будинок у центрі Мукачева. Він знав собі ціну. Одного разу його знайомий цимбаліст сказав, що купив машину, на що Аладар відповів: “Хоч ти і маєш багато грошей, а я багатший, бо ти нездара, а я обдарований музикант”. В колі музикантів його дуже поважали за його талант до музики та за чесність.

У 73 роки він отримав крововилив у мозок і, проживши ще трохи, помер. Похований у м. Мукачево.

ДУБІК НАТАЛІЯ
(1971 р.н.)

танцюристкою в м. Ужгород, у драмтеатрі. Вона є характерною, темпераментною артисткою з гарною зовнішністю.

Дубік Наталія, танцюристка. Народилася в м. Чоп Закарпатської області. Мати – ромка, батько – українець.

У 1985 році Наталія поступає в Ужгородське культурно-освітнє училище, на хореографічне відділення (спеціальність “балет”). Після закінчення цього закладу виходить заміж в м. Мішкольц (Угорщина) за музиканта Яно Лайоша, народжує дівчинку. Незабаром подружжя розлучається, і Наталія повертається додому, в м. Ужгород, де проживає її мати.

Працює в Закарпатському обласному музично-драматичному театрі в якості танцюристки.

Вдруге виходить заміж – за чопського рома. У Наталії трое дітей. Продовжує жити і працювати

Йовни Лайош (Пеннаш), скрипаль. Народився в с. Вилок Виноградівського району Закарпатської області в сім’ї музикантів. Змалку вивчав народну ромську музику та нотну грамоту.

З 14 років грає в оркестрі разом з батьком на весіллях. Одружується з ромкою Розалією, у них народжується син.

Працює в ресторанах міст Виноградів, Мукачево, Хуст. З дружиною розлучається і вдруге одружується – з ромкою з села Вилोक.

Довгий час грає в ресторані “Тиса” у м. Виноградів. Також бере активну участь у громадському житті міста – він викладач місцевої дитячої музичної школи. Але йому цього мало. Він створює великий камерний оркестр, в якому також грає.

У 1966 році працює в естрадній бригаді у заслуженого артиста Коржова Василя (Аджарська філармонія) разом з цимбалістом Павою Арпадом.

У 1967 році повертається на Закарпаття і знов працює у виноградівському ресторані “Тиса” з музикантами Чюрі Лайошем (контрабас), Шутаком Міклошем (фортепіано), Горватом Бейлою (акордеон). У цьому ресторані він грає до виходу на пенсію. Лайоша поважають, він користується великим авторитетом як у своїх колег, так і у публіки.

Помер у 2000 році, похований в с. Вилोक Виноградівського району Закарпатської області.

ЙОВНИ ЛАЙОШ
(1919 – 2000)

Йовни Андрій (Ендрю), скрипаль. Народився в м. Ужгород у сім’ї музикантів. Батько, Бенце Андрій, альт-скрипаль, – рано помирає. Ендрю виховується у вітчима Йовни Йозефа (Фуру), який був також музикантом та скрипковим майстром. Андрій поступає в Ужгородську дитячу музичну школу та водночас вчиться у хороших ромських скрипалів.

Їде в Луганськ, де грає в ресторані з музикантами із Закарпаття. Пізніше виступає в Ярославській філармонії в ансамблі Белаша Вишневського. В Москві одружується з російською дівчиною Леною. Працює в угорському посольстві як перекладач. Проте не може жити без Ужгорода – всі рідні мешкають в цьому місті, і тому повертається додому.

Після 14 років спільного життя він розлучається зі своєю дружиною.

Ендрю – вправний скрипковий майстер – професію реставратора він вивчив у свого вітчима. Цим і заробляє.

ЙОВНИ АНДРІЙ
(1941 – 2007)

Вдруге одружується – з ромкою Маркович Іцою, з якою живе до кінця свого життя.

Помирає він у віці 66 років, похований у м. Ужгород.

Андрій Йовни був компанійською людиною, добрим музикантом. Його поважали та любили.

КАДЕТ КАЛМАН
(1920 – 1999)

Кадет Калман, барабанщик. Народився в с. Сторожниця Ужгородського району, син Беняка Калмана, скрипаля.

Хлопець змалку не хотів займатися музикою. Коли він був 22-річним юнаком, то одружився з ромкою Ілоною, і вони переїжджають жити в м. Ужгород. Тоді Калман купує собі ударну установку і займається музикою, бере уроки у барабанщиків. Він добре відчував ритм.

Скрипаль Горей Дюла (Пацкань) запрошує Калмана грати в ресторан “Турист” в Ужгороді, і вони працюють разом 8 років.

У нього народжуються два сини – Павел і Адальберт та чотири доньки. Є у нього також позашлюбна донька від Галамбоші Хайнал Ячу, яка проживає в м. Кошице в Словаччині.

Калман дав своїм дітям хорошу освіту. Був заядлим рибалкою.

До виходу на пенсію грає в “Дегустаційному залі”. Помирає після інфаркту. Похований у м. Ужгород.

Кадет Павел, контрабасист. Народився в м. Ужгород у сім’ї музикантів.

Поступає в дитячу музичну школу на скрипку, з успіхом закінчує ДМШ. А вже в Ужгородське музичне училище поступає за класом контрабас, тому що на цьому курсі лише два учні. Павел закінчує музичне училище і одружується зі своєю однокурсницею – віолончелісткою Танею. Подружжя виїжджає у Владивосток продовжувати навчання в інституті мистецтв. Павел бере участь у всесоюзному конкурсі контрабасистів у м. Москва і займає друге місце – це дуже велике досягнення. Після закінчення інституту продовжує працювати в цьому ж інституті

як викладач і паралельно вечорами грає в оркестрі готелю “Челюскін” (м. Владивосток).

Після 10 років спільного життя подружжя розлучається, і Павел в 1991 році повертається додому, в м. Ужгород.

Тут він грає в концертній програмі під керівництвом Горвата Бейли, а також працює в Ужгородському музичному училищі педагогом, а в міській школі мистецтв завідує відділом.

Однак невдовзі Павел залишає роботу в ресторані і переходить працювати в Закарпатський заслужений народний хор, – однак він не їздить з хором на гастролі, бо не може покинути надовго своїх студентів. Вечорами знову працює в ресторані – тепер у “Будапешті”.

На жаль, у 2000 році у Павла виявляють онкологічну хворобу, яка й унесла його з життя за два місяці. Він був геніальним музикантом, які народжуються вкрай рідко.

Павел Кадет залишиться в пам’яті багатьох земляків.

На його похорон в м. Ужгород прийшли представники Закарпатського заслуженого народного хору, культосвітнього училища, школи мистецтв та обласного драмтеатру. Грали йому всі ромські музиканти разом з камерним оркестром та камерним хором “Кантус”.

КАДЕТ ПАВЕЛ
(1951 – 2000)

Кадет Адальберт (Лаціка), кларнетист. Народився в м. Ужгород у династії музикантів. Син Кадета Калмана-барабанщика.

Лаціку віддають в Ужгородську дитячу музичну школу за класом кларнет, після її закінчення він поступає в музичне училище в цьому ж обласному центрі, яке також з успіхом закінчує.

Призивається в армію, служить 4 роки у військовому оркестрі в рідному місті. Після демобілізації грає в ресторанах.

Лаціку запрошуюють до Калужкої обласної філармонії, в ансамбль під керівництвом Боброва Артура – в цьому ромському колективі багато артистів з Закарпаття.

КАДЕТ АДАЛЬБЕРТ
(1956 р.н.)

Одружується він з російською дівчиною Єленою. У подружжя народжується син.

Незабаром вони повертаються в Ужгород, і скрипаль Рошгаш Шандор запрошує Лаціку в оркестр народних інструментів у готель "Закарпаття". В цьому оркестрі Лаці грає 6 років, після чого його чують і в інших ресторанах Ужгорода: "Будапешт", "Шервуд", "Арарат", "Одеса" тощо.

Адальберт Кадет грає з такими найкращими музикантами Закарпаття, як Ш. Рошгаш, Й. Галамбоші, А. Товт, Б. Горват, брат П. Кадет, Е. Вишневський, Я. Гаракаль та інші. Користується повагою серед своїх колег. Він – технічний музикант, чимало знає і вміє. Живе в Ужгороді.

Кандра Бейла-старший (1874 – 1914), альтист. Народився в м. Сігет. Батько – відомий музикант (альтист) – Кандра Дьордь. Хлопчиком спочатку навчається грі на скрипці. А потім батько вчить його грати й на альті. Приватно у викладачів осягає нотну грамоту.

У 16 років грає як альтист з відомими музикантами, сім'єю Варга: скрипалем Калманом, контрабасистом Гейзою, цимбалістом Дюлою. Це були музиканти вищого гатунку. Окрім фольклору, тоді було обов'язковим грати класичну музику, так як вони обслуговували графів, баронів та інших дворян. Грає також у румунському місті Сігет зі скрипалем Аранієм Фері. Його дружина, Телінгер Луїза, угорка за походженням, – донька головного інженера Соляної шахти Солотвина. Однак через деякий час спільного життя Бейла почав підозрювати дружину у зраді, і одного дня, коли він грав у ресторані м. Сігет, відпросився з роботи від скрипаль-керівника, мотивуючи це поганим самопочуттям, і попрямував додому. Від будинку якраз від'їжджала карета, в якій їхала його дружина, і він рушив слідом. Луїза поїхала до іншого чоловіка, і коли вона повернулася додому, то Бейла сказав їй, що про все знає, зібрав свої речі і тихо її залишив.

Їде на запрошення відомого скрипаля Банда Марці-старшого до Будапешта. Усім оркестром вони грають імператору Францу-Йосифу і царю Миколі II.

Разом з двоюрідним братом, цимбалістом Варгою Дюлою, вони одружуються з двома сестрами, дочками музиканта Банока Антала.

Дружину Бейли звали Ержебет, а цимбаліст взяв за жінку Банок Ані. Ержебет народжує чотирьох синів: Бейлу, Жигмонда, Дьордя і Ласла. Його старший син Бейла згадує, як, прокинувшись і поснідавши в ліжку, батько починав грати на гітарі (це теж був його улюблений інструмент). Постійно відбувалися репетиції з оркестром, і батько брав з собою Бейлу, який теж вчився грати на скрипці. Він дуже радів своїм дітям. У Бейли було й чотири сестри. Сестер звали: Іда (жила в Будапешті з чоловіком Котларом Дюлою, музикантом), Ілона (жила в Дебрецені з

чоловіком, відомим музикантом Качарі), Гізелла (жила в Румунії, в м. Сату-Маре, з чоловіком, відомим музикантом Лантушем) і Розалія (жила з чоловіком, музикантом Мезеї). У всіх сестер діти повиростали відомими музикантами.

Під час Першої світової війни Бейлу забирають в угорську армію, відправляють на фронт. І одного дня, сидючи в окопі, він запалив цигарку. Це побачили противники і почали обстріл. Одна з куль втрапила в Бейлу... Похований Бейла у братській могилі. Його ім'я також є на пам'ятнику, поставленому героям війни.

Він був одним з найкращих альтистів Угорщини, де і був прославлений. Його син згадує, що гра батька на альті звучала, як органна музика в церкві. Кандра Бейла мав від народження високий музичний розвиток. Він став легендарним музикантом і справжнім майстром у своїй справі. Його альт звучав "як активний персонаж", як сказав колись Гектор Берліоз, пишучи одну з програмних симфоній для альту з оркестром. Його альт мав свій характер, властивий лише йому...

Кандра-Банок Бейла, скрипаль. Народився у відомій музичній династії 9 жовтня в місті Хуст. Батько, Кандра Бейла-старший, був чудовим альтистом. З п'яти років почав навчати сина грі на скрипці. У хлопчика дуже рано виявився талант, і старі музиканти дивувалися, хоча нічого дивного в цьому не було: талант у дитини був генетичний. Під час Першої світової війни батька забрали в угорську армію, на війні він і загинув у 1914 році. Бейлі-молодшому було тоді 9 років, крім нього у матері було ще троє молодших дітей – хлопчиків. Тоді родина вже мешкала в м. Берегово, жили важко. Старим музикантам було шкода юного талановитого скрипаля, і вони почали навчати його нотній грамоті, народній та класичній музиці, щоб він міг допомогти своїй сім'ї.

Коли Бейлі виповнилося 14, він уже був помічником відомих скрипалів Татара Макси, який грав у берегівському ресторані "Роял", та Корені Дюрке. Грою на скрипці він утримував велику родину: матір та трьох братів. У сімнадцять років його запросив хореограф Фрідман у місто Чоп грати у танцювальній школі. Вдень Бейла працював у школі, а ввечері – у ресторані. Великим шанувальником його таланту був доктор Гофман, який взяв юнака до себе і виховував як власного сина.

У 19 років Бейла одружився з Горват Серені, дуже вродливою дівчиною. Вона народила йому доньку і сина, який помер у ранньому віці. Разом з дружиною і

**КАНДРА-БАНОК
БЕЙЛА**
(1905 – 1969)

донькою він працює в ресторанах таких міст, як Кошице, Михайловці, Требішов, Ужгород, Берегово, Мішкольц, Хуст, Сігет, Арад, Чіксентдьордь, Малнашфюрдьо. Через деякий час Кандру Бейлу забирають в армію, він грає в оркестрі м. Оломовц. Коли влада змінилася, він стає солдатом угорської армії. Музикант створює оркестр з ромських солдат-музикантів і грає в офіцерському ресторані у Великому Березному. У цьому оркестрі контрабасистом був Патай Тиводар, цимбалістом – Югас Ендре, альт-скрипка – Яно Лайош, другий скрипаль був з Мішкольца, а кларнетист – з Будапешта.

Цікава така історія.

У ті часи, коли ромів брали в угорську армію, дивилися на їхні ноги, чи є на них волосся. Тих, у кого ноги були з волоссям, відправляли в один бік, а тих, у яких волосся не було, – в інший, тому що відбіркова комісія вважала, що ці хлопці місять глину для саману, а це вважалося брудною роботою. Скрипаль з Мішкольца не мав на ногах волосся, тому його і відправили до робочої партії. Хлопець сказав, що він музикант, і тоді попросили Кандру Бейлу, щоб він перевірів, наскільки добре солдат вміє грати на скрипці. Бейлі дуже сподобалася гра, і він взяв його до свого оркестру.

Розпочалася Друга світова війна. Начальник гарнізону, полковник Понго, у якого служив Бейла, дуже любив музиканта і не хотів, щоб той потрапив на передову. Він відправив Кандру ще з кількома музикантами в тил пасти корів, хоча солдати до цього ніколи цим не займалися. Однак справи на фронті погіршилися, і музикантів відправили таки на війну. Коли був обстріл Буди, загинуло багато військових. Бейла сховався під тілами солдат і тому вижив. Під час обстрілу він дав собі обіцянку: якщо залишиться живий, то в день, коли визволиться, буде поститися. Так до кінця свого життя, кожен вівторок, Кандра Бейла постився, виконуючи свою обіцянку.

Після війни міст через Дунай був зруйнований. Щоб дістатися Пешта, угорські солдати, серед яких були два циганських музиканти, зробили пліт, на якому вшістьох перепливли через ріку. Там їх зупинили радянські солдати. У втікачів були футляри з інструментами, а військові подумали, що це прихована зброя. Їх хотіли розстріляти, але Бейла відкрив свій футляр, а Яно Лайош – свій. Солдати побачили скрипку та альт і зрозуміли, що це музиканти. Бейла Кандра знав кілька російських пісень і заграв романс “Очи чёрные”. Солдатам дуже сподобався імпровізований концерт, і музикантів відпустили, видали документи з печаткою, за якими вони могли дістатися до Чопа без перешкод, а також дали їм рюкзак з продуктами: салом, консервами, хлібом і махоркою.

Повернувшись на Закарпаття, Бейла поїхав у Берегово, щоб забрати свою дочку, яка виховувалася у його матері, тому що дружина померла ще у 1938 році. Єлизавета стала жити у новій родині батька (в 1939 році він вдруге одружився – на ромській красуні Юлії Салка).

Під час радянського режиму Бейла Кандра працює комірником в Чопській конторі передач на залізниці. Грає з оркестром у клубі залізничників. Керує

оркестром. Одна з найсмішніших історій сталася з Бейлою в м. Кошице, де він був тапером у кінотеатрі і мав супроводжувати чотири сеанси німого кіно. Одного дня після двох фільмів він зі своїм другом випивали за кулісами. Друг запропонував ще випити, але Бейла відмовився, сказавши, що він не зможе тоді супроводжувати ще два сеанси. Все це чули глядачі в залі, і тому хазяїн кінотеатру не заплатив їм, бо вони, сказав він, підривали престиж його закладу.

Єдиного онука – Тиберія Горвата, якого завжди називав Бейлою, він виховує з дружиною, навчаючи хлопчика грі на скрипці. Дуже люблять бабуся і дідусь свого онука, ні в чому йому не відмовляючи.

За життя Бейла Кандра виховав і навчив музиці багатьох ромських юнаків. Легоцький Дюла і Рошташ Шандор – найвідоміші з них. Хоча рідною мовою музиканта була угорська, він прекрасно володів ще й німецькою та чеською. Також добре знав математику. Робив домашні завдання з математики для свого онука. Одного разу таке домашнє завдання виконав тільки Бейла Горват з усього класу, а коли вчитель попросив пояснити, як він це зробив, то він не міг нічого сказати, а тому отримав двійку. Зате дідусю вчитель поставив п'ятірку...

Бейла хворів на астму. В 1969 році ще отримав і двостороннє запалення легенів. Хвороба відняла всі сили, і після обширного інфаркту музикант помирає. Це був вівторок – день його посту. Похований у м. Чоп.

Граючи на скрипці, Бейла Кандра створював неповторний звук, відмінно читав ноти з листа. Він досконало володів технікою, грав найскладніші класичні твори. Донині про цю ерудовану особу та видатного музиканта ходять легенди.

Кешель Євгеній (Богок Єно), скрипаль. Народився в с. Сторожниця Ужгородського району Закарпатської області в сім'ї весільних музикантів. Євгеній вчиться грі на скрипці у весільних музикантів і паралельно навчається в гімназії. Грає на весіллях, а після війни він уже директор ресторану "Гуцул".

Євгеній – завзятий гравець у карти. Він програв усе своє майно, а потім і гроші ресторану, в якому був директором. Його засуджують, він потрапляє у в'язницю на 7 років. Після в'язниці Євгеній довго не працює, вдома займається на скрипці.

Пізніше влаштовується скрипалем у "Дегустаційний зал" у м. Ужгород, грає з музикантами Кадетом Калманом (ударні) та Русиним Аладаром

КЕШЕЛЬ ЄВГЕНІЙ
(1919 – 1996)

(цимбали). Директором “Дегустаційного залу”, за іронією долі, була жінка, яка колись у Євгенія в ресторані працювала посудомийкою...

Євгеній був богемною людиною, але дружина Йолана йому все пробачала. У подружжя народилося чотири сина та дві доньки.

Помер і похований Кешель Євгеній у с. Сторожниця Ужгородського району. Музиканти Ужгородщини й досі його згадують, бо він попри свою слабкість був цікавою людиною.

КОМ'ЯТИ БЕЙЛА
(1903 – 1978)

Ком'яти Бейла, скрипаль. Народився в м. Сігет у Румунії в династії музикантів. Коли Бейлі було 8 років, батько починає з ним займатися на скрипці.

Хлопчик був маленького зросту, і тому підібрати йому скрипку було важко – підійшла якраз четвертна скрипка. Він був талановитим учнем і як музикант проявив себе вже в 18 років.

Грає в елітних ресторанах Румунії в містах Сігет, Коложвар, Арад, Чіксентдьордь, на курортах Малнашфюрдьо.

У 1943 році приїжджає в Закарпаття в м. Тячів із сім'єю – дружиною та двома дітьми: сином Дьордем та донькою Ержебет. Незабаром Бейла уже грає в одному з тячівських ресторанів. У 1945 році кордон закривають, і Бейла залишається на Закарпатті.

Дружина Бейли помирає, і через два роки він одружується з місцевою угоркою. Ком'яти Бейла – улюблений музикант Тячева, його поважали і як людину, і як скрипалю.

Помер у м. Тячів, де і похований.

Котлар Йозеф-старший, скрипаль. Народився у відомій династії музикантів у м. Ужгород. Став у рідному місті найпопулярнішим ромським скрипалем. Був інтелігентною особою. Грав у ресторанах Ужгорода для багатих магнатів. Його запрошували в свої маєтки графи, барони та інші дворяни. Мав великий репертуар світової класичної та ромської і угорської старовинної народної музики. Тоді класичні твори були найпопулярнішими. У нього був власний оркестр, у якому він грав до кінця свого життя. На його похороні у м. Ужгород грало багато музикантів, які таким чином пом'янули свого доброго друга.

КОТЛАР ЙОЖЕФ
(1827 – 1891)

Котлар Йозеф, скрипаль, контрабасист. Народився в м. Ужгород у музичній родині з відомої династії. Навчається з малого віку грі на скрипці. Батько – Котлар Йозеф-старший – перекваліфіковує сина на контрабас, так як в оркестрі не вистачає саме такого музиканта. І з 14 років Йозеф працює разом з батьком у ресторані. В 19 років жениться на ромці родом з м. Дебрецена Каті Юлії з музичної сім'ї. У молодого подружжя народжується син Михаль. Батько дав дитині хорошу освіту. Взагалі, сім'я була дуже цивілізованою. Похований в Ужгороді.

КОТЛАР ЙОЖЕФ
(1851 – 1940)

КОТЛАР МИХАЙЛО
(1897 – 1971)

підійшов до неї і, плюнувши, сказав: “Як вам не соромно?”. Потім він пішов на своє місце і продовжив грати, ніби нічого й не сталося.

Всі музиканти його любили і поважали. Михайло був дуже ревнивий і ревнував свою гарну дружину. Він виховав сина від першого шлюбу Мітю, а від другої дружини, Аранки, мав двох дітей – Ірену і Людвигу, який пізніше став заслуженим діячем мистецтв України. Кожен ранок всі музиканти збиралися в ресторані “Верховина” (теперішня “Корона”). Михайло, будучи вже на пенсії, приходив туди кожного ранку, щоб випити з друзями каву і розповісти нові історії. Йдучи в місто, завжди вдягав шляпу, брав тростину. Помер у віці 74 років. Похований в Ужгороді.

КОТЛАР ДЮЛА
(1907 – 1968)

Котлар Дюла (Дунді), скрипаль. Народився в м. Мукачево у династії музикантів. Син Котлара Дюли, мама – Кандра Іда.

Дунді змалку вчиться гри на скрипці у кращих викладачів.

У Мукачево приїжджає відомий скрипаль з Будапешта Мадярі Імре-старший, для роботи за контрактом в елітному ресторані, власником якого був п. Широкай. Мадярі Імре набирає оркестр з кращих музикантів Закарпаття.

Дунді у свої 18 років також йде на прослуховування, і його відразу ж приймають в оркестр терцистом (терцист грає те ж саме, що і скрипаль, тільки в терції).

У 1939 році Дунді з сім'єю переїжджає в м. Будапешт. Грає терцистом в кращих оркестрах Лакатоша Шандора, Яроки Шандора та Бороша Лайоша. Ці примаші (солісти-скрипалі) були найкращими, зі світовим ім'ям. Їх знали всі. Адже скрипка є королева у будь-якому оркестрі.

1959 року Дюла приїжджає в СРСР на гастролі. Поїзд прибув у м. Чоп, де проживав двоюрідний брат Дунді – скрипаль Кандра-Банок Бейла. Дунді побачив хлопчика – Баде Золтана, який стояв біля матері, вона продавала газовану воду на вокзалі, і запитав у нього, чи не знає він скрипаля Кандру Бейлу. Золтан відповідає: – “Авжеж, знаю”. “Ну, тоді поклич його, скажи, що брат на нього чекає”. Золтан прибіг до Кандри Бейли і передав слова Дунді. Той відразу ж вдягнувся і пішов на вокзал. Як побачив брата, якого дуже любив, то сльози покотилися з очей. Вони ж не бачилися 14 років!

Дунді вважався в Угорщині найкращим терцистом. Під час Другої світової війни його поранило осколком у живіт, він довго ходив перев'язаний.

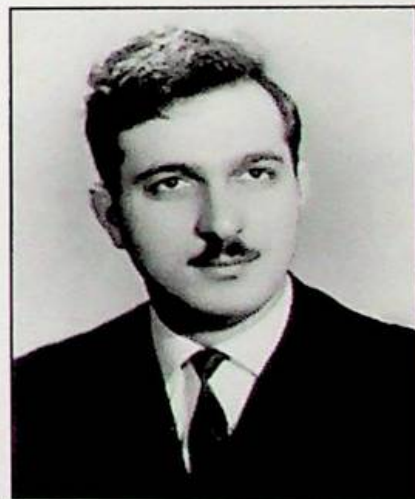
Дюла Котлар був одружений з будапештською ромкою, у подружжя народилися донька та син.

Об'їздив з гастрольми весь світ, був вродженим інтелігентом.

Помер у віці 61 рік. На похоронах у м. Будапешт найкращі музиканти Угорщини проводжали його в останню дорогу. Про Дунді досі ходять легенди серед музикантів.

Котлар Людвиг (Лайошка), диригент. Народився в м. Ужгород. Син Котлара Михайла (Мітю), скрипаля. Закінчив Ужгородське музичне училище за класом тромбона. Особливим здоров'ям не відзначався: в нього на легенях було затемнення. Однак поступає у Львівську державну консерваторію, на спеціальність “ударні”. Після закінчення вишу їде в Рівно, де викладає в музичному училищі та інституті культури. Знову вступає у ту ж саму консерваторію на фах “диригент”, яку закінчує на відмінно. Як диригент поступає в Київську аспірантуру і також успішно її закінчує.

Одружився з україркою, яка народжує двох дочок у 80-х роках. Отримує звання заслуженого діяча мистецтв Української УРСР – за визначні заслуги у галузі музичного мистецтва. Нагороджений багатьма урядовими відзнаками. Понад 20 років працював завучем Рівненського музичного училища. Був також

КОТЛАР ЛЮДВИГ
(1936 – 1996)

диригентом зведеного духового оркестру м. Рівне, який складався з більше ніж 100 музикантів.

Під час операції на апендицит лікарі занесли інфекцію, від якої Людвиг Котлар і помер. Похований в м. Рівне.

Був дуже дисциплінованою людиною, мав високий інтелект, але разом з тим він був дуже скромний, не хизувався своїми досягненнями. Любив талановитих студентів. Учні настільки любили і поважали його, що після смерті зібрали гроші і поставили йому на могилі пам'ятник. Ця людина – гордість угорських ромів Закарпаття.

КОТЛАР МІТЮКА
(1947 р.н.)

Котлар Мітюка, акордеоніст. Народився в м. Ужгород у музичній династії. Сім'я Котларів проживала в одному будинку з відомим музикантом Шутаком Миколаєм, який незважаючи на сліпоту навчав близько 20 ромських дітей та юнаків грі на акордеоні.

Котлар Михайло-старший також віддає сина Мітю учитися в нього грати на цьому інструменті. Юнак старанно навчається, готується в ресторанный оркестр, збирає репертуар.

Після армії, де він прослужив 3 роки, Мітю повертається додому і одружується з Монікою Кадет. Народжується син, проте шлюб цей виявляється коротким – подружжя незабаром розлучається.

Мітю їде до Тячева. Він працює в оркестрах Рошташа Шандора та Галамбоші Калмана. Одружується з угоркою, і живуть разом донині в злагоді. Тепер Мітю пенсіонер. Проте музиканти його поважають та цінують.

Лакатош Йозеф (Тамку), скрипаль. Народився в м. Ужгород в родині музикантів. З дитинства починає навчання на скрипці, пізніше навчається грі на контрабасі.

У 16 років грає вже на такому рівні, що перевершує всіх контрабасистів Закарпатської області.

Одного разу в Ужгород, у ресторан “Фюреді” (тоді найелітніший), прибуває з Будапешта відомий скрипаль Рац Бейла. Почувши Йозефа, він запрошує його до свого оркестру.

Йозеф вважається одним з кращих контрабасистів Угорщини. Грає тільки з відомими музикантами в містах Будапешт, Берлін, Прага, Париж. Одружується з угоркою Мімі, народжуються два сини – Йозеф та Ласло.

Після визволення Закарпаття кордони закриваються, і Йозеф працює в обласній філармонії, в Закарпатському заслуженому народному хорі, в “Угорських мелодіях” та в оркестрі Рошташа Шандора у складі: Горват Бейла (акордеон), Галамбоші Калман (фортепіано), Галамбоші Юра (кларнет), Горват Єлизавета (ударні) в м. Хуст.

У 1963 році одружується з удовою Нергеш Єлизаветою і в 1967 році виїжджає з дружиною в Кошице на постійне місце проживання.

Похований в м. Кошице, Словаччина.

Йозеф Лакатош був віртуозний музикант, людина-легенда.

ЛАКАТОШ ЙОЖЕФ
(1905 – 1989)

Лані Гейза (1849 – 1908), видатний цимбаліст і композитор. Народився в Дебрецені (Угорщина). З 1859 року вчиться в Дебреценській музичній школі, з 1885 року грає в оркестрі Національного театру в Будапешті. Саме тоді видатна співачка Блага Луїза, “соловей Угорщини”, як її тоді називали (її ім’ям названа площа в Будапешті), співає під його акомпанемент. Такі поети, як Пошо Лайош, Ламперт Гейза, Гардоні Гейза писали тексти до його музики.

Коли директор Національного театру Поржолт Калман пішов зі своєї посади, Лані Гейза повернувся до Ужгорода, викладав у музичній школі. Студентами його були священики, вчителі.

До кінця свого життя він мешкав у м. Ужгород і тут же був і похований. На його похорон прийшла вся еліта міста та області. Ховали його з великими почестями. Були музиканти з Дебрецена, Будапешта. Похований на Капушанському кладовищі, м. Ужгород, але, на жаль, місце знаходження його могили не відоме.

Лані Дюла (1852 – 1910), скрипаль. Народився в Дебрецені, рідний брат цимбаліста Лані Гейзи. Навчався в Дебреценській музичній школі. З 17 років грає в оркестрі Балажа Калмана (друга скрипка). В 1876 році переїжджає в м. Ужгород, і до кінця життя він улюблений скрипаль ужгородців. Його дуже поважають і люблять шанувальники. Похований в м. Ужгород на Капушанському цвинтарі, але місце знаходження його могили, так само, як у його брата Гейзи, не відоме.

ЛАСЛО ДЮЛА
(1894 – 1982)

Ласло Дюла (Фрікандус), альтист. Народився у відомій династії музикантів у с. Холмі (Трансільванія). Коли він був ще зовсім маленьким, сім'я переїжджає на постійне проживання до м. Мукачево Закарпатської області. Батько навчає його грі на скрипці, а вже в 12 років Дюла перекваліфіковується на альт-скрипку. Його вчителем став відомий альтист Кандра Бейла-старший. З 15 років Дюла грає в оркестрі, а в 19 бере собі за дружину дочку музикантів Ячочко Розалію. Свого сина батьки назвали Дюлою. Як музикант-альтист він працює в хороших оркестрах і грає з кращими музикантами того часу. Гастролює в Будапешті, Дебрецені, Мішкольці, Ужгороді, Празі, Кошице, Братиславі, Сігеті, Араді, Чіксентдьорді. Довгий час працював разом зі скрипалем Галамбоші Дюлою-старшим. Все своє життя був чесною і доброю людиною, а також хорошим музикантом. Помер та похований в м. Мукачево. На похоронах йому віддали дань честі та поваги багато колег.

Ласло Дюла-молодший, альтист, акордеоніст. Народився в м. Мукачево в сім'ї музикантів. Батько – Ласло Дюла-старший – відомий альтист, з дитинства навчає сина грі на скрипці, а пізніше й на альт-скрипці. Вивчившись, Дюла-молодший грає в оркестрах ресторанів Закарпаття.

У 50-х роках він перекваліфіковується на акордеоніста. Грає в мукачівських ресторанах “Зірка”, “Латориця”. Має сина піаніста. Високоінтелегентна людина. Зараз пенсіонер, користується неабиякою повагою серед музикантів.

ЛАСЛО ДЮЛА
(1929 р.н.)

Лацко Євген-старший (Кіш Єно), скрипаль. Народився в м. Ужгород. Змалку вчиться грі на скрипці у ромських музикантів. З 15 років грає в оркестрі, обслуговує весілля, бали.

Одружується з красунею-ромкою Іреною, у подружжя народжуються два сини та чотири доньки.

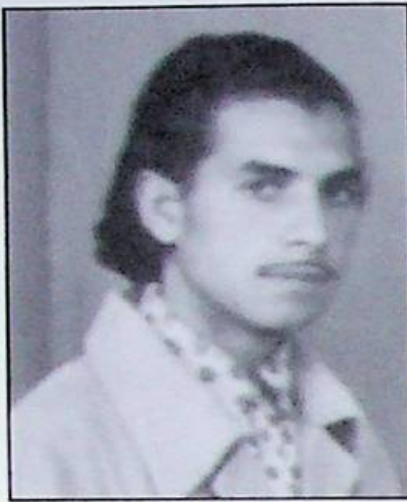
Євген грає в ресторанах міст Київ, Луганськ, Антрацит, Хуст (Закарпатська область), у ресторані “Корона” в м. Ужгород та “Полонина” в с. Минай Ужгородського району.

У нього багато шанувальників, бо він хороший скрипаль, а ще має прекрасний голос. Елегантний, педантний музикант.

Євген помирає в 60-річному віці. Хоронили в м. Ужгород з пошаною всі музиканти міста.

ЛАЦКО ЄВГЕН
(1934 р.н.)

ЛАЦКО ЄВГЕН
(1954 р.н.)

Лацко Євген-молодший (Куку), скрипаль. Народився в Ужгороді в сім'ї музикантів. Син Лацка Євгена-старшого, скрипаля.

Євген з п'яти років навчається грі на скрипці у батька, пізніше у кращих скрипалів м. Ужгорода, таких як Патай Йозеф. У 14 років вже грає в молодіжному оркестрі у складі: Пап Наці (акордеон), Адам Янош (барабан), Токар Імі (контрабас).

У 15 років виступає в м. Еліста (Калмикія) з ансамблем Леоніда Джелокаєва.

Після повернення додому одружується з ромкою Бабці. У подружжя народжуються син та донька. Грає в ансамблі "Угорські мелодії" під керівництвом Патая Калмана-молодшого в Закарпатській обласній філармонії, а також у готелі "Верховина" (Ужгород).

Вдруге одружується – з ромкою Тубі з с. Сторожниця Ужгородського району. Народжуються знову донька та син.

Євген грає в готелі "Закарпаття" в оркестрі Рошташа Шандора разом з Галамбоші Йозефом (Майзліком) – віолончель, Гаракалем Яношем (Янку) – цимбали, Гуменські Арпадом – кларнет, Адамом Яношем (Йовни) – контрабас, Товтом Аладаром (Няломкі) – контраш (скрипаль-акомпаніатор).

У скрипки Євгена гарний звук. Його хобі – рибалка. Користується повагою у друзів та колег. Мешкає в Ужгороді.

ЛЕВАЇ РУДОЛЬФ
(1897 – 1978)

Леваї Рудольф (Матяш), скрипаль. Народився в м. Лева (Словаччина) в сім'ї музикантів. Змалку вчиться грі на скрипці, пізніше вивчає гармонію і стає контрашом (акомпаніатором).

Рудольф висококваліфікований музикант і грає в кращих оркестрах Словаччини.

У 1944 році посперечався з дружиною і, залишивши її, і дітей – сина та доньку, приїжджає на Закарпаття, в м. Чоп.

У Чопі грає в ресторані зі скрипалем Кандрою-Баноком Бейлою. В один "прекрасний" день закривають кордон, і Рудольфа не пускають назад у Словаччину.

Одружується з чопською ромкою Аннуш, яка славиться як хороший повар – вміла дуже добре

готувати. Рудольф любив ромські галушки, які Аннуш готувала йому майже щоденно. Хоча дітей у подружжя не було, вони прожили разом усе життя.

У Рудольфа було багато учнів.

Під старість він працював сторожем у клубі залізничного вокзалу м. Чоп.

У 1978 році захворів, і лікарі не змогли вже допомогти. Похований в с. В. Добронь Ужгородського району Закарпатської області. І досі про нього говорять, як про видатного музиканта.

Легоцький Дюла (Фрайтер), скрипаль. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів. З п'яти років батько навчав його грі на скрипці. Батько, Легоцький Дюла-старший, був чудовий музикант-альтист, а у колі друзів-музикантів носив прізвисько Зайди.

У 7 років батько віддав сина до відомого педагога-скрипаля Золтана (директор Будапештської музичної академії з 1945 року).

Чотирнадцятирічний Дюла вже соліст-скрипаль Будапештського молодіжного оркестру "Райко" (1939 р).

Коли почалася Друга світова війна, Легоцький повернувся додому в Ужгород. Під час війни працював у борделі в м. Мукачево разом зі сліпим піаністом. Юнак був настільки гарний, що всі дівчата закладу були закохані в нього.

Однак мати музиканта, Сіксаї Амалія, дізналася, де працює її син, поїхала за ним і привезла додому, заборонивши працювати в такому місці.

У 22 роки Дюла стає солістом-скрипалем Ужгородського симфонічного оркестру при обласній філармонії.

Дюла Легоцький – скрипаль-віртуоз, у нього неповторний академічний звук, чудова техніка, музична культура вищого рівня. Він, разом з диригентом П. Милославським, є одним із засновників Закарпатського заслуженого народного хору, керівником оркестру. Скрипаль багато разів полишав колектив з тих чи інших причин, але знову кожного разу повертався. В хорі йому сподобалася співачка ромського походження Марія Будьо, двоюрідна сестра його колишньої дружини Магди Нергеш, від якої у нього був син (Дюла, Чібі, який став відомим скрипалем). Марію Д. Легоцький знав, коли вона була ще дитиною, та захотів одружитися з нею, але батьки Марії були проти цього шлюбу через велику різницю у віці та велику кількість одружень, від яких він мав дітей. Тому він викрав її та повіз до

ЛЕГОЦЬКИЙ ДЮЛА
(1924 – 1975)

Білорусії, куди якраз тоді отримав запрошення від заслуженого артиста Білорусії, художнього керівника Опанасенка керувати оркестром державного ансамблю “Пісні та танці Білорусії”. Пропрацювавши чотири роки керівником оркестру, Дюла переїжджає до міста Дрогобич грати в ресторані музикантом. Повернувшись до Ужгорода, працює художнім керівником ансамблю “Угорські мелодії” в обласній філармонії. Його коронним номером були “Циганські наспіви” іспанського композитора Пабло Сарасате.

Він об’їздив з концертами всі великі міста СРСР. Неодноразово виступав у Концертному залі ім. П.І.Чайковського, Кремлівському Палаці з’їздів, Палаці спорту “Лужники”. Пізніше Д. Легоцький працював у Хабаровській, Володимирській, Красноярській, Тульській та Ташкентській обласних філармоніях. Усюди мав великий успіх. Його улюбленим піаністом-акомпаніатором до останніх днів був Тиберій Горват (Бейла), його учень, з яким він пропрацював вісім років.

Дюла Легоцький помер після тривалої хвороби. Похований в м. Ужгород.

ЛЕГОЦЬКИЙ ЮЛІУС
(1947 – 1997)

Легоцький Юліус (Дюла, Чібі), скрипаль. Народився в м. Ужгород у музичній династії. Син Легоцького Дюли-старшого – відомого скрипаля.

Дюла з п’яти років грав на скрипці. У дев’ятирічному віці вже виступає на концертах в м. Ужгород та по Закарпаттю. Дюла – улюбленець рідного міста. Він був красенем і з молодих років вів себе поважно. З 14 років у нього – молодіжний оркестр у складі: Бейла Горват (акордеон), Горей Юрій (акордеон), Галамбоші Юрій (кларнет), Конді Отто (барабан), Патай Гейза-молодший (контрабас) та Гайош Янош (скрипаль). Оркестром Дюла керував до свого 16-річчя. Незабаром його сім’я виїжджає у Словаччину на постійне проживання. Чібі вчиться у кращих скрипалів, крім того, грає на бас-гітарі та співає.

Потрапляє в хороший оркестр, в якому грають музику різних жанрів. Одружується з донькою музиканта Будьо Дюли-Пуліша, в них народжується син.

Пізніше виїжджає за контрактом у Німеччину, потім – у Швейцарію, де він закохується в доньку скрипаля Хоссу Гейзи-старшого. В подружжя народжуються близнюки Гейза та Елізабет. Шлюб був короткий – Чібі повертається до першої дружини. Він працює у Відні понад 10 років, потім їде знову в Словаччину.

Чібі погано почуває себе, тому йде до лікаря. В лікарні діагностують рак. З приводу того, що в нього серйозна хвороба, він дуже переживав. Одного дня Дюла

просить дружину принести з дому піжаму, але коли вона вернулася, він був уже мертвий – не витримало серце.

Чібі був унікальний музикант та людина. Добре грав джазову, народну та естрадну музику. Про нього досі ходять легенди.

Йому було 50 років, коли він пішов з життя. Похорон супроводжувало дуже багато музикантів – приїхали з Угорщини, Швейцарії, Голландії, різних міст України. Чібі був прекрасним музикантом та хорошим другом. Похований в м. Кошице (Словаччина).

Лешко Калман (Гойя), цимбаліст. Народився в с. Селменці (Словаччина) в сім'ї музикантів. Батько та дідусь грали на весіллях. Маленький Калман хотів стати цимбалістом, як батько. І тільки йому виповнилося 7 років, батько посадив його за цимбали та почав навчати грі. Вже з чотирнадцяти років Калман грає на весіллях та балах, тим самим покращує фінансовий стан сім'ї. Пізніше переїжджає до Ужгорода і стає цимбалістом в оркестрі Адама Євгена (Надь Єно).

Живе також за рахунок виступів на сільських вечорницях. Одружується з дуже гарною ромкою з двома дітьми. Після одруження працює в різних містах Закарпаття, грає в ресторанах Тячева, с. Невицького, Перечина, Солотвина; грав також у Донбасі – в Красному Лучі, Горлівці. На початку п'ятдесятих років знизився попит на народну музику, тому Лешко Калман, як і багато інших ромських музикантів, перекваліфікувався на барабанщика естрадного оркестру і грав сучасну популярну музику.

Був людиною порядною, елегантною, добрим оркестровим акомпаніатором. Музиканти його дуже поважали.

Помер після довгої хвороби. Пам'ятають про Калмана Лешка і досі. Похований в м. Ужгород.

ЛЕШКО КАЛМАН
(1908 – 1973)

МАРКОВИЧ ЛЮДВИГ
(1931 – 2010)

Одружується з ромкою, народжується син Людвиг. Перший шлюб виявляється невдалим, тому він вдруге одружується – з донькою Йовни Йожефа (Фуру) Ленке, народжується донька Лола.

Людвиг грає в ресторанах Ужгорода, а також працює в Закарпатській обласній філармонії, в ансамблі “Угорські мелодії” скрипалем. Близький друг, піаніст Галамбоші Калман, запрошує Людвигу в м. Тячів Закарпатської області, вони грають разом.

Людвиг одружується втретє – з російською дівчиною Діною. Разом вони живуть у м. Горлівка Донецької області, а потім приїжджають в Ужгород, і Людвиг грає в ресторані “Полонина” (обласний центр) зі скрипалем Патаєм Йожефом. Пізніше знов повертається в м. Тячів до оркестру Рошташа Шандора.

Після виходу на пенсію Людвиг Маркович працює гардеробником в готелі “Ужгород”.

Продає свою квартиру і купує будинок в селі Червеньово Мукачівського району. Займається фермерством. Після важкої хвороби помирає.

Похований з почестями у м. Ужгород.

МАРКОВИЧ МИКОЛАЙ
(1961 р.н.)

Маркович Миколай (Мікі) (1961 р.н.), барабанщик. Народився в Ужгороді в сім’ї музикантів. Змалку грає на барабанах, рано одружується з ромкою Іреною.

Призивається в армію, після демобілізації народжуються дві доньки та син.

Мікі грає в ресторанах м. Ужгород: “Скала”, “Едельвейс” та в готелі “Ужгород”. Грає з такими музикантами, як Вишневський Едуард (клавіші), Гуляш Санчо (гітара), Сабо Ласло (бас-гітара), Будьо Юрій (бас-гітара), Горват Бейла (клавіші, скрипка), Адам Аладар (гітара), Адам Вілмош (клавішні), Патай Гейза (гітара).

Мікі грає поп-музику та джаз, з ним люблять працювати музиканти. Тепер Мікі вже, на жаль, музикою не займається. Проживає в м. Ужгород.

Мартон Едвін (Лайош Чюрі-молодший), композитор, скрипаль. Народився 17 лютого в с. Вилोक Виноградівського району. Лауреат премії Еммі.

Його музика звучить у програмах багатьох відомих фігуристів, таких як Євген Плющенко, Тетяна Тотьм'яніна та Максим Маринін, Стефан Ламбель та багатьох інших.

У 2008 році супроводжував разом з Євгеном Плющенко виступ Діми Білана, який зайняв тоді перше місце на Євробаченні: грав йому на скрипці.

Едвін Мартон визнаний першим скрипалем світу після того, як посів перше місце на Міжнародному конкурсі скрипалів у США. Якраз після цього конкурсу він отримав право грати на легендарній скрипці самого Страдиварі.

У жовтні 2009 року у Едвіна народжується син Максим.

Свою освіту Едвін здобув у різних закладах, а саме: 1983 р. – Московська державна консерваторія ім. П.І. Чайковського; 1991 р. – Музична академія ім. Ференца Ліста, Будапешт; 1994 р. – музична школа Juilliard, Нью-Йорк; 1995 р. – Музична академія у Відні.

Нині живе в Будапешті.

Грає на скрипці Страдиварі, яку йому дала в “довічну оренду” Угорська республіка.

МАРТОН ЕДВІН
(1974 р.н.)

Муржа Шандор (Фогаш), цимбаліст. Народився в м. Мукачево в сім'ї музикантів. З дитинства любив музику, тому вчився грати на цимбалах. Його навчали відомі цимбалісти Цурі Оскар і Варга Дюла. В 15 років грає з Рошташом Шандором, якому теж 15 років, у маленькому ресторанчику.

Знав класичну і народну музику, був хорошим оркестровим цимбалістом. Завжди грав на хороших інструментах, що для нього було дуже важливим.

Коли йому виповнилося 18 років, він одружується з Віраг Ідою, яка народжує двох синів – Шандора і Ференца та дочку – Іду. Шандор працює в Закарпатській

МУРЖА ШАНДОР
(1926 – 1994)

обласній філармонії зі скрипалями Галамбоші Дюлою та Легоцьким Дюлою, які були керівниками ансамблю “Угорські мелодії”, а також Рошташом Шандором. Працює і в Закарпатському народному хорі разом з диригентами – П. Милославським і М. Кречком.

Шандор, на жаль, дуже захоплюється азартними іграми, а тому програє в карти усе своє майно. Після цього виїздить з родиною в с. Солотвино Тячівського району. Син Шандор, акордеоніст, та Ференц, саксофоніст, а також і дружина, яка грала на ударних, працюють разом із Шандором в солотвинських ресторанах. Шандор-старший починає займатися бізнесом і таким чином потрохи матеріально стає на ноги.

Був він дуже чесною людиною, інтелігент від народження, тримав зв’язки з відомими людьми того часу. Матеріально виріс до таких висот, що купує в центрі Мукачева двоповерховий будинок і стає одним з найбагатших ромів Закарпаття. Мав великий авторитет в області. Дуже любив своїх дітей і онуків, а також братів і друзів. Найкращими друзями вважав скрипаля Рошташа Шандора, акордеоністів Мушинку Івана та Оседача Михайла, скрипаля Балоба Дюлу.

Помирає внаслідок важкої хвороби. Похований у м. Мукачево.

МУРЖА КАЛМАН
(1929 – 2000)

Муржа Калман, альтист, реставратор. Народився в багатодітній сім’ї музикантів в с. Заболоття Виноградівського району Закарпатської області. Батько – Муржа Шандор, мати – Коце Марія.

Калмана змалку навчають грі на скрипці, але в сімейному оркестрі не вистачає альтиста, тому хлопчика перекваліфікують на альт-скрипку. Сім’я переїжджає в м. Мукачево. Калман продовжує навчання у прекрасного альтиста Ласла Дюли (Фрікандуса). Юнака призивають в армію, йому пощастило: він є хорошим футболістом, і його зараховують у спортроту в м. Мукачево. Відслуживши три роки, Калман вчиться на шофера, тому що проіснувати як музикант дуже важко.

Одружується з ромкою, яка народжує сина, але незабаром подружжя розлучається, і Калман одружується вдруге – з гарною ромкою Варгою Єлизаветою, яка народжує доньку. Однак і цей шлюб розпався. Третій шлюб був уже вдалішим – Калман з дружиною Бартош Агнесою живуть до кінця своїх днів. Агнеса народжує двох доньок та сина. Калман на пенсії займається реставруванням старих скрипок та альтів. У нього багато інструментів, які він купляє та приводить до ладу. Калман довго хворів на гіпертонію, і це його звело в могилу. Похований в м. Мукачево.

Ця людина користувалася повагою у всіх.

Муржа Дюла, скрипаль. Народився в с. Велика Паладь Виноградівського району Закарпатської області в сім'ї музикантів. Грав у багатьох ресторанах краю як весільний музикант. Довгий час працював у м. Хуст. Також багато виступає в ромських ансамблях у різних філармоніях Радянського Союзу.

Одружується з Товт Марією, яка грала на ударних інструментах разом з Дюлою. В них народжується син – Дюла. Однак пізніше вони розлучаються, і Муржа знову бере собі в жінки ромку, яка теж дарує чоловікові сина – Шандора. Його дружина помирає, і через рік він знову одружується. З дружиною переїздить жити до с. Вилोक. Мав гіпертонічну хворобу. Похований у с. Вилोक Виноградівського району Закарпатської області.

МУРЖА ДЮЛА
(1933 – 2008)

Муржа Гейза-старший, скрипаль. Народився в багатодітній музичній сім'ї в м. Мукачево. Навчався в хороших ромських скрипалів і сам став скрипалем, хоча нот не знав. З 17 років виїжджає в Росію. В 19 одружується з росіянку, і в них народжується донька. Проте через деякий час вони розлучаються. Кілька років він працює в Ярославській обласній філармонії, в ансамблі “Угорські роми” під керівництвом Вишневецького Белаша. Знову одружується, тепер уже з ромкою, піаністкою з м. Берегова, дочкою відомого скрипаля Балюга Дюли-старшого, яка

МУРЖА ГЕЙЗА
(1935 – 2000)

працює в цьому ж ансамблі, – Євою. Вона вже має власну дитину від скрипаля Вереша Дезидера з Виноградова. В них народжується донька Зіта і син Гейза.

Пізніше їдуть у м. Володимир, працюють у філармонії, в ромському ансамблі під керівництвом Жемчужного Ніколая. Потім – у Тульській філармонії в ансамблі під керівництвом Османова Саїда і в багатьох інших колективах, об'їздивши, таким чином, весь СРСР. Коронним номером Гейзи була скрипична п'єса “Жайворонок”, грав він багато класики – вальси Штрауса, твори Ліста та інших композиторів. Він мав прекрасну музичну пам'ять.

Повернувшись до Берегова, грають майже у всіх ресторанах міста. До пенсії працює разом з дружиною.

Захворів на цукровий діабет, який і став причиною його смерті. Похований в м. Берегово Закарпатської області.

МУРЖА БЕЙЛА
(1936 – 1987)

Муржа Бейла-старший, акордеоніст. Народився в селі Паладь Виноградівського району Закарпатської області в сім'ї весільних музикантів. Батько Дюла купує сину акордеон, і Бейла вивчає акорди, щоб зміг акомпанувати на сільських весіллях. До того ж, він симпатичний юнак, і йому всі раді. З 15 років Бейла грає в сімейному оркестрі, обслуговує весілля, дні народження. Намагається вивчити ресторанный репертуар. Пізніше Бейла грає в ресторанах міст Хуст, Тячів, Рахів, Солотвино. Його запрошують з братом-скрипалем Дюлою, і вони виїжджають на гастролі від Калужської обласної філармонії. Одружується з російською ромкою Зоєю. У подружжя народжується син, але незабаром вони розлучаються, і Бейла приїжджає додому.

Одружується вдруге – на угорській ромці, в них народжуються діти. Вся сім'я проживає в с. Вилоч Виноградівського району. Бейла грає в ресторанах Виноградова. Після важкої хвороби помирає. Похований в с. Вилоч Виноградівського району Закарпатської області.

Муржа Єва, піаністка. Народилася в м. Берегово. Батько Балог Дюла-старший (Касоні), скрипаль, з малих років навчає дочку грі на фортепіано. В 16 років вона починає працювати в оркестрі батька в берегівському ресторані “Карпати”, потім в тячівському ресторані “Дніпро”. В 18 років виходить заміж за виноградівського скрипаля Вереша Дезидера. Прожили спільно рік, і у них народжується син Дезидер, проте вони невдовзі розлучаються. Єва їде в Ярославську обласну філармонію в ромський ансамбль Белаша Вишневського. В цьому колективі грає скрипаль Муржа Гейза, вони беруть шлюб.

Єва була гарною жінкою. Мала велике почуття гумору. Вона народила сина Гейзу і доньку Зіту. Близько 26 років вони їздили на гастролі з ансамблями Жемчужного Ніколая (Володимирська філармонія), Волшанінова Костянтина (Брянська філармонія), Османова Саїда (Тульська філармонія) та іншими ромськими художніми колективами.

Після повернення до Берегова працюють у ресторанах міста. Дають хороше виховання і освіту дітям. Виходять на пенсію. Чоловік помирає в 2002 році, Єва – через вісім років від інфаркту. Похована в м. Берегово Закарпатської області.

МУРЖА ЄВА
(1939 – 2010)

Муржа Шандор, скрипаль, цимбаліст. Народився в с. Велика Паладь Виноградівського району Закарпатської області в сім’ї музикантів. Батько – Муржа Дюла-старший, контрабасист, віддає його в музичну школу м. Виноградів, яку він успішно закінчує. Крім того, навчається народній музиці у відомих скрипалів – Пави Лайоша (Дуні) та Чюрі Йозефа. Грає на весіллях у сімейному оркестрі. Виїжджає на гастролі в м. Сочі на запрошення Федора Яковича – керівника ромського ансамблю, де він грає в ресторані “Лазурний”. Тут закохується в дочку керівника ансамблю – Любов і одружується з нею. В молодій родині народжується син, його називають Граф. Це – дуже музична і талановита дитина, тому для його подальшого розвитку сім’я

МУРЖА ШАНДОР
(1944 – 2010)

переїздить на постійне проживання до Москви. Шандор дуже щасливий батько, бо згодом його Графа знає увесь музичний світ як скрипаля-віртуоза.

Шандор грає в різних колективах Москви, де він дуже популярний. Часто приїжджає в Закарпаття, щоб відвідати могили батьків і братів Бейли і Дюли.

Дружина помирає у 2008 році, а Шандор – у 2010 році. Обоє поховані у м. Москва.

МУРЖА КАЛМАН
(1959 р.н.)

Муржа Калман-молодший, піаніст. Народився у м. Мукачево в сім'ї музикантів. Батько Муржа Калман віддає сина в Мукачівську дитячу музичну школу за класом фортепіано, яку той з успіхом закінчує, однак в Ужгородське музичне училище юнак поступити не зміг – не склав екзамену з української мови. Після цього провалу Калман влаштовується клавішником до оркестру, де його двоюрідний брат Бартош Робі є скрипалем та гітаристом. Працюють у мукачівському елітному ресторані “Зірка”. Калман одружується з красунею Лідією, дружина за професією – фармацевт.

У 1987 році Калман поступає у Львівський політехнічний інститут, який успішно закінчує. В 1989 році в подружжя народжується син. У 2001 році вони переїжджають у Львів, на батьківщину Лідії. Калман починає займатися бізнесом. Живуть у добробуті. Калман – дуже інтелігентна та порядна людина.

Муржа Золтан, саксофоніст. Народився в м. Мукачево. Онук відомого музиканта Балого Дюли (Касоні).

Закінчує Мукачівську дитячу музичну школу “на скрипку”. Поступає в Ужгородське музичне училище за класом контрабаса. Прослуховує всі 4 курси. Але диплом не отримав, бо захопився саксофоном. Призивається в армію. Служить в Ужгородському штатному духовому оркестрі. Після завершення служби грає на саксофоні в різних ресторанах Ужгорода та Мукачева. Одружується з вродливою дівчиною, яка народжує доньку, до речі, теж дуже вродливу. Свого часу його дружина посіла перше місце на конкурсі краси в Мукачеві.

Золтан співає і вчиться вже грі на фортепіано. Він дуже здібний музикант з сильним голосом, з вокальним талантом. Працює на запрошення, графік яких складає на три місяці наперед. Дуже популярний як музикант і співак. Крім саксофона, грає на клавішних, і вміє акомпанувати собі, коли співає. Кілька років працює разом з бас-гітаристом Соймою Сергієм, музикантом з вищою освітою, який теж грає ще на кларнеті і на клавішних.

У місті над Латорицею Золтан є улюбленцем публіки і має великий авторитет. Грає музику різних стилів, але найбільше полюбляє джаз. Пишається своєю донькою, яка навчається в Ужгородському національному університеті на медичному факультеті, а також вивчає паралельно психологію, а ще має великі успіхи в музиці і співі.

Мешкає музикант, як і раніше, в м. Мукачево.

МУРЖА ЗОЛТАН
(1964 р.н.)

Муржа Бейла-молодший, гітарист. Народився в м. Сочі Краснодарського краю в династії музикантів. Батько – Муржа Бейла, акордеоніст, мати – російська ромка Зоя з м. Псков. Бейла змалку займається у Виноградівській музичній школі на скрипці, але йому краще подобається гітара, і він також вивчає акорди та гриф. Батьки працюють у ромських ансамблях і постійно в дорозі разом з Бейлою. Юнак бере участь у концертній програмі як гітарист. Він довго працює в Москві – в колективі рідної тітки народної артистки Росії Валентини Вишневської, яка дуже любить, коли акомпанує їй саме Бейла. Пізніше повертається додому і одружується з ромкою Едітою, у них народжується хлопчик. Бейла залишається вдома і працює в різних ресторанах міст Виноградів, Мукачево. Сьогодні він грає в туристичному комплексі “Воеводина” в Закарпатській області. Бейла Муржа вважається вправним акомпаніатором. Мешкає в м. Мукачево.

МУРЖА БЕЙЛА
(1970 р.н.)

МУРЖА ГЕЙЗА
(1970 р.н.)

займається антикваріатом.

Муржа Гейза-молодший – гарна людина, як зовні, так і за характером. Мешкає в м. Берегово.

Муржа Гейза-молодший, скрипаль. Народився в сім'ї музикантів у м. Берегово. Батько – Гейза Муржа був скрипалем, мати Балог Єва – піаністка. З малих років, як це прийнято у ромів, навчається грі на скрипці. Закінчує Ужгородське культосвітнє училище.

Жениться на угорці з Берегова, яка є піаністкою і викладачкою. Народжується донька. Дружину запрошують працювати в Угорщину в школу-інтернат. Після 7 років подружнього життя вони розлучаються.

Знову одружується – з берегівською ромкою Іболею, яка також дарує йому доньку. Грає в ресторанах Берегова. Життя з Іболею теж не складається. Втретє одружується з Анжелою і

МУРЖА ГРАФ
(1973 р.н.)

музиканта. Публіка віднесла молодого скрипаля до когорти своїх улюбленців, а зарубіжні імпресаріо стали запрошувати Графа Муржу до співпраці з кращими оркестрами і диригентами. Преса відзначила його темперамент у грі, гарний, наповнений звук, іскрометну віртуозність і тонке почуття стилю. Про нього пишуть

Муржа Граф, скрипаль. Народився у м. Ужгород. Батько – Муржа Шандор – скрипаль, мати – Янович Любов Федорівна – співачка, російська ромка. Граф – нащадок угорських ромів, скрипаль у сьомому поколінні. В 1982 році вступив до Центральної музичної школи при Московській державній консерваторії імені П.І.Чайковського в клас професора І.В. Бочкової, в якій у 1997 році закінчив консерваторію та аспірантуру. Під час навчання у школі завойовував звання лауреата одне за одним, став лауреатом декількох міжнародних конкурсів: ім. Паганіні у Генуї, ім. Віана да Мотта у Португалії, ім. Чайковського у Москві, ім. Маргарити Лонг та Жака Тібо у Франції, ім. Пабло Сарасате в Іспанії. Після цього про нього заговорили, як про відомого

доброзичливі рецензії кращі критики, звертаючи увагу на звукову палітру, незаштампованість інтерпретацій, віртуозне володіння інструментом.

Граф Муржа багато концертує у Великому залі Московської державної консерваторії, Колонному залі, Концертному залі ім. П.І. Чайковського, у Великому залі консерваторії Санкт-Петербурга. Його гастролі з великим успіхом проходили в Японії, США, Великобританії, Франції, Італії, Іспанії, де він грав з кращими симфонічними оркестрами світу.

Нині він – асистент класу професора І.В. Бочкової. Свою педагогічну роботу поєднує з активною гастрольною діяльністю. Відомий американський маестро Ієгуді Менухін так висловився про нього: “Граф Муржа – чудовий молодий скрипаль, один з найкращих у світі. Він народився зі скрипкою в руках, має природньо-гарний звук, величезний розмах експресії, яка виражена через блискучу техніку. Г. Муржа виявляє розуміння музичних стилів різних епох та володіє їхнім секретом”. Граф Шандорович Муржа – російський скрипаль, заслужений артист Росії – є гордістю угорських ромів Закарпаття.

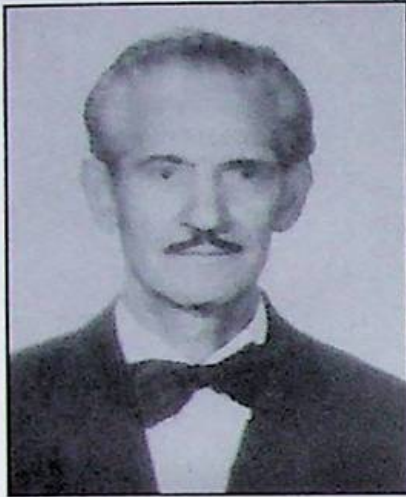
Публікуємо список основних конкурсів та нагород Графа Муржі:

- 1990 р. Конкурс скрипалів імені Паганіні (Генуя), 4 місце.
- 1991 р. Конкурс імені Віана да Мотта (Лісабон), 2 місце (перше не присуджувалось), де йому також була присуджена спеціальна премія за виконання твору “Чакона” Й.-С. Баха.
- 1993 р. Демидівський міжнародний конкурс скрипалів (Єкатеринбург).
- 1994 р. X Міжнародний конкурс імені П.І. Чайковського (Москва), 3 місце.
- 1996 р. Конкурс імені Лонг і Тібо (Париж), 3 місце.
- 1997 р. Конкурс імені Пабло Сарасате (Памплона).
- 1997 р. Nattori Foundation (Лондон).
- 2000 р. Конкурс імені Родольфо Ліпіцера (Горіція), 2 місце, а також 4 спеціальні премії: за краще виконання концертів І. Стравінського, Я. Сібеліуса, Р. Ліпіцера та спеціальний приз публіки.
- 2002 р. Конкурс Університету Південної Африки (Преторія), 3 місце, та інші.

Крім того, в 1994 році Графу Муржі була присуджена премія Ради Європи, а рівно через 10 років він став носити звання “Заслужений артист Росії”.

У червні 2010 Граф Муржа завоював золоту медаль Гран-прі на найпрестижнішому конкурсі скрипалів “Violin Masters” в Монте-Карло (Монако).

Живе у м. Москва.

НАДЬ ІШТВАН
(1926 – 2000)

на віолончелі.

Пізніше понад 20 років Іштван пропрацював адміністратором у ресторанах – він був професіоналом, у нього було багато учнів-офіціантів. Його поважали у всьому Закарпатті за щирість і широту душі.

Похований у м. Виноградів.

Надь Іштван, віолончеліст. Народився у м. Ченгер (Угорщина). Син Надя Калмана, віолончеліста. Іштван також вивчає віолончель і з 15 років вже грає на весіллях, балах і т. ін.

Сім'я переїжджає на постійне проживання в м. Виноградів Закарпатської області. Іштван одружується з Вереш Маргаритою, дівчина також з родини музикантів. У подружжя народжується трое дітей: син та дві доньки.

В якості музиканта він у маленькому містечку не може влаштуватися, тому працює в ресторані офіціантом і був одним із кращих у м. Виноградів.

Іштван був цікавою та інтелігентною людиною, відвідувачі хотіли, щоб лише він їх обслуговував. У вільний від роботи час вдома він постійно займався

НАДЬ АНДРАШ
(1935 – 2010)

їхнього кохання стала донечка.

Після весілля продовжує працювати в столиці України у молодіжному ансамблі “Київський” під керівництвом Кононенка. Невдовзі він розлучається з дружиною

Надь Андраш, скрипаль, педагог. Народився 6 травня, в селі Ченгер (Угорщина) в багатодітній сім'ї музикантів. Пізніше родина переїжджає в м. Виноградів. Батько – Надя Калман грав на віолончелі і вже за традицією віддав сина вчитися музиці. Крім Андраша, в батьків було ще чотири дочки і чотири сина. Батько рано пішов з життя, тому хлопець вимушений був паралельно з навчанням ще й самостійно заробляти гроші.

У 1956 році Надя Андраш поступає на перший курс Ужгородського музичного училища. Після училища вчився в Київській державній консерваторії, яку закінчує в 1969 році. Саме тут Андраш знаходить своє кохання і супутницю життя. Нею стала викладачка Київської консерваторії. Плодом

і повертається на Закарпаття. Живе у м. Виноградів, де працює педагогом у місцевій дитячій школі за класом скрипки. Переїжджає у Мукачево. Одружується з донькою Дюли Галамбоші Лолою. У шлюбі народилися дві доньки – Елеонора, Діана та син Андрій. Працював у Іршавській музшколі, куди доїжджав із Мукачева. Вечорами ще грав у ресторанах міста.

Будучи на пенсії, він кожного дня ходив до клубу шахістів. Одного разу після гри повертався додому, йому стало погано – піднявся тиск, адже Андраш мав гіпертонічну хворобу. На жаль, “швидка допомога” вже не змогла його врятувати. Похований в м. Мукачево.

Орос Іштван (Чюрі Пітю), кларнетист. Народився в с. Вилوک Виноградівського району в сім’ї музикантів. Батько – Чюрі Лайош-старший, кларнетист, сам почав навчати сина грі на кларнеті, коли Іштвану виповнилося 8 років.

У 22 роки Іштван жениться на Вереш Пірошці – ромці з рідного села, яка народила йому двох синів і двох доньок. Проте тільки молодший син Янош пішов дорогою батька і закінчив Київську державну консерваторію за класом кларнет на “відмінно”.

На початку 50-х років грає в ансамблі “Угорські мелодії”. Об’їздив з гастролями весь Радянський Союз. 20 років віддав праці у Закарпатській обласній філармонії. Виступав у Концертному залі П.І. Чайковського, Палаці спорту “Лужники”, Театрі Естради (Москва), в Санкт-Петербурзі – в Жовтневому палаці. Пізніше грає в оркестрі Горвата Бейли, скрипаля Чюрі Шандора та Рошташа Шандора. Його вважали одним з кращих фольклорних кларнетистів області. Мав велике почуття гумору, його друзі завжди були молодші від нього за віком.

Помер та похований у м. Берегово. Був легендарним музикантом-самородком.

ОРОС ІШТВАН
(1924 – 1983)

Орос Янош (1951 р.н.), кларнетист. Народився в с. Вилок Виноградівського району в сім'ї музикантів. Батько – відомий кларнетист Орос Іштван (Чюрі Пітю). Сім'я переїздить до Берегова. Спочатку з хлопчиком займається батько, навчаючи сина ромському та угорському закарпатському фольклору, а згодом Янош закінчує Берегівську дитячу музичну школу, Ужгородське музичне училище і Київську консерваторію на “відмінно”. Його грою захоплюються викладачі і музиканти Києва. Має хорошу техніку і звук. Під час навчання в консерваторії працював у “Вар’єте” в київському ресторані “Метро”. В нього у “Вар’єте” був власний музичний номер – виконання народних пісень під назвою “Закарпатська фантазія”, в якій він імітував голоси різних тварин, і це проходило “на ура”.

Служив у Будапешті, грав у військовому ансамблі пісні і танцю. Тут пропрацював 5 років, став лауреатом багатьох міжнародних конкурсів. Був такий випадок: відбувся спільний концерт Угорського державного ансамблю пісні і танцю та Радянського ансамблю, в якому грав Янош. Весь Угорський оркестр був у захваті від гри кларнетиста Яноша. Він подякував колегам з іншої країни, а вони дуже здивувалися: звідки простий радянський музикант знає угорську?

Його дружина Надія, також музикант з вищою освітою, народжує п'ятеро дітей. Вони купують будинок у Мукачеві, обоє залишають музику і стають Свідками Єгови. Його запрошують у різні оркестри, але він всім відмовляє. Однак пізніше бідність змушує його знову повернутися до музики.

Користується великим авторитетом серед музикантів країн СНД. Його знають у різних країнах як кларнетиста високої майстерності.

ПАВА ЛАЙОШ
(1912 – 1999)

Пава Лайош (Дуні), відомий скрипаль. Народився в с. Вилок Виноградівського району у сім'ї весільних музикантів. Батько – Пава Лайош-старший, цимбаліст – навчає сина з п'яти років гри на скрипці.

З 8 років Лайош грає з батьком на весіллях. У селі протікає р. Тиса, і з малих років хлопчик ходив на рибалку зі своєю скрипкою. Його талант дивував усіх музикантів.

Одружується. За 18 років спільного життя подружжя не мало дітей, тому вони розійшлися, і Лайош одружується з ромкою з рідного села, в якій є троє власних дітей. У подружжя народжується ще четверо. Дуні грає в ресторанах Хуста, Тячева, Рахова, Міжгір'я, Солотвина, Виноградова, Бере-

гова. Лайош Пава затятий рибалка, тому у віці 50 років він ціле літо рибалить, граючи лише на весіллях. Дружина продає рибу, а він викладає музику дітям – дає приватні уроки, таким чином покращуючи матеріальне становище сім'ї. Живуть бідно, але чесно. Дітей зі своєї сім'ї теж навчає музиці, грі на скрипці та акордеоні.

Був визнаним скрипалем серед музикантів, користувався у них неабиякою повагою. Крім того, добре грав на цимбалах і на альт-скрипці.

Похований у с. Вилоч Винogradівського району.

Пава Арпад (Аджарі), цимбаліст. Народився в с. Вилоч Винogradівського району Закарпатської області.

Арпад вчиться грі на цимбалах і з 16 років вже грає на весіллях. Після 1945 року цимбали як народний інструмент не користуються попитом, і Арпад перекваліфіковується на акордеон. Як акордеоніст він грає в різних ресторанах Закарпаття.

Аджарі – цікава людина, красень, він подобається багатьом дівчатам. Проте одружується в м. Винogradів Закарпатської області з ромкою Лулу, яка набагато старша за Арпада. Їхній шлюб був недовгий, і Арпад вдруге одружується – з красунею Своєю Сірмай, яка вже молодша Арпада на 18 років. У подружжя народжуються син Арпад та донька Наталя.

Арпада запрошують у ромський ансамбль заслуженого артиста Василя Коржова (Аджарська філармонія, Батумі) в якості цимбаліста. Разом зі скрипалем Йовни Лайошем вони виїжджають на цілих 8 років, після чого працює в ансамблі народного артиста Росії Ніколая Жемчужного.

Повернувшись додому, розлучається з дружиною і переїжджає в м. Хуст. Там він і захворів.

Помирає у сорокачотирирічному віці. Хоронила Арпада його колишня дружина Сва. Похований у м. Хуст Закарпатської області.

Арпад був улюбленцем музикантів – завжди розповідав яку-небудь історію чи легенду, яка, звісно ж, була вигадкою, та він сам вірив, що це істинна правда, так і розповідав своїм слухачам. Арпад був легендою – як музикант і як людина.

ПАВА АРПАД
(1923 – 1979)

ПАП АЛАДАР
(1922 – 1998)

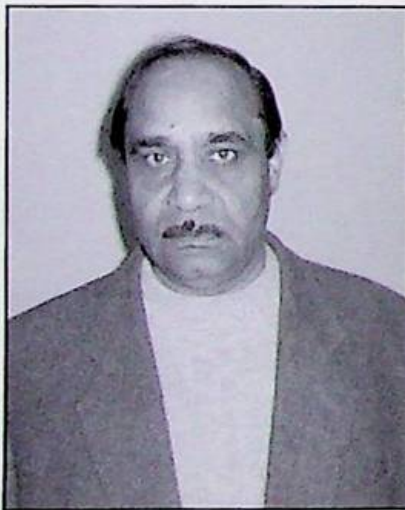
Пап Аладар-старший, саксофоніст, контраш. Народився в с. Батево Мукачівського району в сім'ї музиканта. З малих років грає на скрипці, а пізніше переходить на інструмент скрипаля-акомпаніатора (контраша). Обслуговує весілля, грає в оркестрах з різними музикантами.

У 19 років приїжджає до Ужгорода і одружується з дочкою музикантів Адамів, з рідною сестрою скрипаля Адама Євгена. Дітей у них не було, і це стало головною причиною їх розлучення. В Ужгороді Аладар змінює кваліфікацію і починає грати на саксофоні, адже саме цей інструмент тоді був найпопулярніший. Як саксофоніст він створює приємний, сочний звук.

Вдруге одружується – з красунею Єлизаветою Тирпак, яка народжує двох синів – Аладара і Віллі та двох дочок – Дьонді і Єву. Батько дає дітям хорошу освіту. Аладар був взірцевим сім'янином. Був дуже симпатичним ромом з блакитними очима. Друзі характеризували його як педантичну людину.

Аладар працює в різних ресторанах (“Київ”, пізніше перейменованій на “Червону Ружу”, м. Ужгород, “Будапешт”, м. Москва) разом зі скрипалем Гайошем Додіком. Найбільше любляв працювати зі скрипалями. З ним грали Шандор Рошташ, Шугар Еміл, Адам Євгеній.

Аладар протягом життя мав проблеми з серцем. Він помирає після інфаркту в Ужгороді, де і був похований.

ПАП ЕМІЛ
(1951 р.н.)

Пап Еміл, акордеоніст. Народився у м. Ужгород в сім'ї музикантів. Батько Пап Йозеф (Кока), скрипаль, починає займатися з десятирічним хлопчиком на акордеоні. З 14 років Еміл грає на весіллях. Його запрошують музиканти в свої оркестри. Довгі роки грає в оркестрі у скрипаля Лацка Євгена, працюють у ресторані. Еміл вважається хорошим акомпаніатором. Онук Еміла – піаніст-початківець і обдарований хлопець, тому у дідуся є надія, що він стане великим музикантом. Пап Еміл – керівник одного з ромських товариств, користується повагою у людей.

Проживає в Ужгороді.

Пап Наці, акордеоніст. Народився 25 вересня в м. Ужгород у родині музикантів. Батько – Пап Йозеф (Кока), скрипаль.

З 9 років Наці починає самотужки займатися на акордеоні. В 13 уже грав у молодіжному оркестрі на весіллях і святах.

У 18 років одружується з онукою Адама Євгена, Кларою, гарною ромською дівчиною.

Пап Наці грав у ресторанах Солотвина, Перечина, Ужгорода Закарпатської області, а також на сценах Іжевської та Житомирської обласних філармоній.

З 1972 року проходив військову службу в Баку, під час якої грав у естрадному військовому оркестрі.

Після демобілізації юнак поступає і навчається в Ужгородському культурно-просвітньому училищі, по закінченні якого грає у московських ресторанах. З 1999 до 2001 року працював у заслуженого артиста Дуфуні Вишневського. Тепер Пап Наці грає в ресторанах міста Ужгород і в оркестрі ромського музичного театру.

У 2002 році Пап Наці створив ромське обласне товариство “Романі Бахт” (“Циганське щастя”).

Пап Наці – перший педагог ромського молодіжного музично-танцювального гуртка.

У травні 2003 року створює недільну школу в с. Сюрте Ужгородського району Закарпатської області, в якій діти навчаються музиці та хореографії.

Гастролював багатьма містами СРСР та різними країнами, у тому числі грав у Польщі, Австрії, Угорщині, Словаччині.

Музикант є батьком двох дітей, сина Аладара та доньки Нонни. Має трьох онуків.

Пап Наці – хороший акордеоніст, весела, життєрадісна людина з тонким почуттям гумору. Живе в м. Ужгород.

ПАП НАЦІ
(1953 р.н.)

Пап Вілмош, кларнетист-саксофоніст. Народився в м. Ужгород у родині музикантів.

Батько, Пап Аладар, був популярним саксофоністом. Маленького Віллі віддали у музичну школу за класом кларнету, і він з успіхом вчиться. Одночасно батько вчить його грі на саксофоні.

Вже з тринадцяти років Віллі починає грати у молодіжному ромському оркестрі, який обслуговує весілля і різні свята.

ПАП ВІЛМОШ
(1955 – 2009)

Коли юнакові виповнилося шістнадцять, він грає в оркестрі відомих скрипалів Рошташа Шандора і Галамбоші Дюли. Потім переходить в оркестр Бейли Горвата і довгий час працює з ним у “Дзеркальному залі” ресторану “Верховина” (тепер “Корона”), ресторанах “Скала”, “Закарпаття”, а також готелю “Ужгород”. Працює також у Володимирській обласній філармонії під керівництвом народного артиста Росії Ніколая Жемчужного.

Пап Вілмош створює свій оркестр – “Пап джаз-квінтет”, який досягає великого успіху. Щорічно він організовує міжнародний джаз-фестиваль у м. Ужгород, запрошуючи відомі джазові ансамблі з усіх куточків СНД та з-за кордону. “Пап джаз-квінтет” виступав у Будапешті, Польщі, Словаччині,

Москві, Києві, Дніпропетровську, Івано-Франківську і всюди мав великий успіх.

У 1998 році Пап Вілмош організує обласне ромське товариство “Лаутари” (“Музики”) і стає його головою. Наступного року створює Ужгородський ромський музичний театр.

У 2001 році отримує звання “Заслужений працівник культури України”, яке урочисто вручає йому особисто Президент Л.Д. Кучма.

Віллі вважався в Закарпатті найкращим джазовим саксофоністом та імпровізатором. Він мав сучасний звук, був елегантний музикант.

Був одружений з Вілмою, дочкою скрипаля Євгена Лацка. Мав двох дітей: сина Віллі, піаніста і композитора, і доньку Еріку. Діти подарували йому трьох онуків, серед яких найталановитішим улюбленцем є онук Едуард – Чібі. За спогадами Віллі Паппа ужгородський письменник В. Фединишинець написав повість “Чорний циган” (“Кало ром”). А син Вілмош-молодший створив мюзикл, дебют якого з успіхом пройшов у м.Ужгород. Віллі закінчує Ужгородську філію Київського інституту культури.

Помер Пап Вілмош швидкою смертю. Похований в м. Ужгород.

Віллі Пап залишиться в пам’яті музикантів, як віртуозний джазовий саксофоніст і талановита людина.

Пап Віллі-молодший (Віллічку), кларнетист, піаніст, композитор. Народився в м. Ужгород у відомій династії музикантів. Син відомого саксофоніста і джазмена Папа Вілмоша. Віллічку закінчує Ужгородське музичне училище за класом кларнета в 1993 році і одночасно навчається грі на фортепіано. Полюбляє джазову

музику, любов до якої йому з дитинства прищепив батько. Паралельно з навчанням грає в оркестрі батька. В хлопця прокидається талант до написання пісень, і він починає писати власні мелодії, працюючи в ПАДІЮНі (Палаці дітей та юнацтва). І це йому непогано вдається. Написав три мюзикли: “Евридіка”, “Чорний циган”, “Весілля лаутара”. До речі, “лаутар” походить від румунського “леутар”, що означає народний музикант, зазвичай скрипаль. У свою чергу, в основі цього слова лежить інше – “леута”, назва старовинного щипкового інструмента. Лаутари створили свій неповторний музичний стиль.

У 1997 році Віллі отримує титул “Людина року” в номінації “Культура” (Ужгород). Це – дуже гарна та екстравагантна людина, хороший музикант і талановитий композитор. Має двоє дочок – Ангеліну та Анастасію.

Нині є студентом третього курсу Київського інституту культури. Має добрий музичний смак, користується повагою та авторитетом серед музикантів.

ПАП ВІЛЛІ
(1974 р.н.)

Пап Едуард (Чібі), саксофоніст. Народився у м. Ужгород. Син Вишневецького Едуарда. Чібі виховується у дідуся Папа Вілмоша. Дідусь займається з Едуардом на саксофоні, хоче, щоб онук був джазовим саксофоністом, як і він. Едуард дуже музикальний хлопець, і це – гени батька та дідуся. Чібі з успіхом закінчує Ужгородську дитячу музичну школу і поступає в Ужгородське музичне училище до педагога, заслуженого артиста України Федора Томича. Окрім нотної грамоти змалку вивчає джазову музику. Він виступає на багатьох джазових фестивалях, у нього добротний звук і прекрасна техніка. Вечорами Чібі грає в джаз-квартеті.

Це дуже порядний та скромний юнак. За ці якості його музиканти і поважають.

ПАП ЕДУАРД
(1992 р.н.)

ПАТАЙ КАЛМАН
(1902 – 1995)

Патай Калман-старший (Папа), альтист. Народився в династії музикантів в Ужгороді. Батько, Патай Калман, був чудовим музикантом і хотів, щоб син став скрипалем. До чотирнадцяти років хлопчик вивчав скрипку, але був такого маленького зросту, що не міг бути примашем (скрипалем), тому він перекваліфіковується на альт-скрипку.

Патай Калман дуже скоро здобув славу прекрасного альтиста, і його почали запрошувати кращі ромські скрипалі того часу: Рац Бейла, скрипаль і популярний композитор, який працював чотири роки в ужгородських ресторанах “Корона” і “Фюреді”, Іллеш Дюла, Іллеш Бейла, Годьмаші Дежо, Патай Вілмош, Корені Дьордь, Татар Макси та інші. Він грає у Будапешті, Кошице.

У 26 років Патай Калман одружується з Лорою Хата, що походила з відомої музичної родини. Батько Лори, Нандор Хата, був цимбалістом і аранжувальником оркестру. У подружжя народилося троє дітей, два сина і дочка (Калман, або Окай, Вілма і Бейла, або Чепі). Батько прищепив синам любов до музики, багато з ними займався.

З 1967 року К. Патай працював у Закарпатській обласній філармонії в оркестрі “Угорські мелодії” під керівництвом Дюли Легоцького. З цим оркестром він об’їздив багато міст Радянського Союзу. Через два роки перейшов у оркестр Лацка Євгенія (Кіш Єно).

Патай Калман завжди залишався інтелігентною і скромною людиною. Був талановитим музикантом, якого всі любили і поважали.

Помер у м. Ужгород, де і похований. На похоронах грало понад 40 ромських музикантів Закарпаття: вони проводжали його в останній шлях.

Патай Тиводар, контрабасист. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Син Патая Гейзи, альтиста.

З дитинства Тиводар починає навчання на скрипці, а також з 12 років вчиться грі на контрабасі. З 16 років уже грає в оркестрі разом з батьком.

Тиводара призивають в угорську армію, де він грає в офіцерському ресторані в оркестрі під керівництвом Кандри-Банока Бейли. Одружується на Габріелі, доньці цимбаліста-віртуоза Цурі Оскара.

З 1945 року, повернувшись додому після війни, грає в сімейному оркестрі в

ресторані “Корона” (м.Ужгород) у складі: Патай Кароль – скрипка, саксофон, Патай Йозеф – друга скрипка, Патай Гейза (Чічо) – фортепіано, Патай Вілмош (Печ) – кларнет, контрабас (усі вони брати), а також Конди Дієла – ударні.

У 1959 році переходить в оркестр троюрідного брата Патая Калмана-молодшого в ресторан “Київ”. З 1970 року починає працювати в оркестрі Адама Євгена (Надь Єно) в ужгородському ресторані “Скала”. Тиводар вважався чудовим контрабасистом – був грамотним музикантом. Окрім музики, він займався шахматами і також був хорошим шахістом.

У Тиводара народилося три сини і донька: Тібор, Оскар, Гейза, Дьенді.

Після важкої хвороби помирає, похований в м. Ужгород.

У пам’яті друзів він залишився як прекрасний музикант.

ПАТАЙ ТИВОДАР
(1910 – 1987)

Патай Карл (Корчі), скрипаль. Народився в м. Ужгород у династії музикантів. Син Патая Гейзи (Дзиндзика), альтиста.

З п’яти років займається на скрипці у дядька – Патая Вілмоша. Пізніше поступає в дитячу музшколу.

Карл був дуже музичний – крім скрипки, грав ще на саксофоні та роялі, мав гарний голос. Його запрошують у м. Мішкольц (Угорщина), де він грає в ресторані з хорошими музикантами, здебільшого танцювальну та салонну музику. В Мішкольці одружується з Балог Аннуш, пізніше подружжя приїжджає в Ужгород. У них народжуються донька та син.

В ужгородському ресторані “Корона” Карл працює до кінця свого життя. Він хворів на цукровий діабет і через це втратив зір.

Похований в м. Ужгород. На похоронах грали всі музиканти Ужгорода та Мукачева. Труну несли на руках від ресторану “Корона” через пішохідний міст до кладовища на вулиці Капушанській.

Карл Патай був красенем та інтелігентом, у нього було дуже багато шанувальників.

ПАТАЙ КАРЛ
(1917 – 1964)

ПАТАЙ ГЕЙЗА
(1922 – 1987)

Патай Гейза (Чічо), піаніст. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Син Патая Гейзи (Дзинзика), альтиста.

У сім років батько віддав маленького Чічо вчитися у найкращих цимбалістів області. Вчили хлопчика Хага Нандор-старший та Галамбоші Калман.

У 12 років Гейза залишив цимбали і перейшов до педагога Воска вчитися грі на фортепіано. З 18 почав грати у брата Калмана в оркестрі; у юнака хороша техніка, він грає класичну і салонну музику, крім того, у нього чудові вокальні дані, прекрасний голос.

Протягом двадцяти одного року Патай Гейза працював разом з братами Каролем, Йозефом (Оку), Вілмошем (Печ) і Дюлою Конді у ресторані “Корона” (Ужгород), старший брат Тиводар грав в ужгородському ресторані “Київ” разом із Патаєм Калманом (Окай).

Гейза одружився з прийомною донькою музиканта Галамбоші Гейзи (Фюштоша), Амалією. Це була мабуть, найвродливіша дівчина у місті. У подружжя Патаїв народилося п’ятеро дуже гарних дітей – Гейза, Моріка, Марта, Зіта та Єва.

Наприкінці 70-х років рідні батьки Амалії викликали всю родину на постійне місце проживання в Угорщину, в Будапешт.

До 1987 року Патай Гейза грав у різних нічних клубах угорської столиці. Кожен рік 1 листопада, на День пам’яті померлих, музикант приїжджає на могили рідних та друзів, щоб поставити їм свічки та покласти квіти. В останній приїзд йому стало погано на цвинтарі. Діти відвезли батька в Угорщину, де через місяць він помирає від інфаркту. Поховано піаніста в Будапешті.

Патай Гейза був гарною, життєрадісною людиною, дуже любив молодь.

Патай Йозеф (Оку), скрипаль. Народився в м. Ужгород у знаній родині музикантів. Син Патая Гейзи, альтиста.

Йозеф навчається грі на скрипці у брата Карла, потім у Патая Вілмоша (Патай Вілмош – володар 7 лаврових вінків, які він отримав на конкурсах скрипалів).

Йозеф був цікавий, сценічний юнак, і брат Карл бере його до себе в оркестр другою скрипкою. У юнака гарний звук – він грає терцію (грає як соліст, але в терцію).

Йозефа мобілізують в угорську армію – він потрапляє в полон. Після повернення в Ужгород продовжує грати в оркестрі брата Карла в ресторані “Верховина”

(нинішня “Корона”) до 1967 року, коли оркестр переїжджає до Києва, і працює в готелі. Пізніше повертаються в Ужгород, і Йозеф грає в різних ресторанах, а також виступає у складі ансамблю “Угорські мелодії” Закарпатської обласної філармонії, з яким багато гастролює.

Одного разу гастролі колективу відбувалися в Сибіру – вони приїжджають у маленьке містечко. Йозеф був віруючою людиною, тому зайшов до місцевої церкви помолитися – і раптом упізнав і церкву, і місто – в цьому містечку він був у полоні... Увечорі на концерті йому стало погано: Йозеф згадав минуле, як він був у полоні, як голодував. Наступного дня його відправили додому, тому що він розмовляв з самим собою. В Ужгороді Йозефа поклали в лікарню, де після відповідного лікування йому стало краще.

У Йозефа від першої дружини Гайош Ірени була донька, в майбутньому співачка Боди Габрієлла, а від другої дружини народилося п'ять синів. Діти поважали та любили батька. З усіх синів лише один став музикантом – Патай Гейза, в нього тече справжня ромська кров...

Патай Йозеф похований в м. Ужгород. Хоронили його з почестями.

ПАТАЙ ЙОЖЕФ
(1922 – 2000)

Патай Калман (Окай), скрипаль. Народився в Ужгороді у відомій династії музикантів. Син Патая Калмана (Папи), відомого альтиста. З п'яти років для малого Калмана починається навчання. Його хресний Рац Бейла, відомий ромський скрипаль і композитор з Будапешта, подарував хлопчику маленьку скрипку. В той час Рац Бейла виступав в Ужгороді в ресторані “Корона”. Калман навчався у дитячій музичній школі, а також брав приватні уроки у відомих ромських скрипалів: Раца Бейли, Худі Йосифа (Пота), Патаї Вілмоша, двоюрідного дяді.

У сімнадцять років хлопець створює свій музичний колектив. Після закінчення Другої світової війни грає в ансамблі ужгородського ресторану “Берчені” (пізніше – “Київ”, тепер – “Червона ружа”) і одночасно

ПАТАЙ КАЛМАН
(1923 – 1999)

працює у симфонічному оркестрі Закарпатської філармонії. Стає художнім керівником ансамблю “Угорські мелодії”. Знову повертається до ресторану “Київ”. На початку 80-х років переходить в Закарпатський обласний музично-драматичний театр, в якому працює до кінця своїх днів як перший скрипаль оркестру.

Його дружина Богра Ірина, угорка за походженням, народила йому трьох дітей: двох доньок – Матильду і Лору та сина Бейлу, який також став музикантом.

Патай Калман грав не тільки народну ромську музику, а ще і класичну, а також традиційний джаз.

Гастролював у багатьох містах Радянського Союзу з ансамблем “Угорські мелодії” і всюди був прийнятий з великим успіхом.

Важко хворів, від чого й помер. На його похованні були присутні всі митці культури, артисти муздрамтеатру, філармонії та всі музиканти ресторанних оркестрів міста. Був похований з великими почеснями у м. Ужгород.

ПАТАЙ ВІЛМОШ
(1926 – 1978)

Патай Вілмош (Печ), кларнетист. Народився в м. Ужгород у музичній сім'ї. Батько – Патай Гейза-старший (Дзиндзик), альтист, купує молодшому сину кларнет. Вілі навчається у кращих кларнетистів міста, а вже з 17 років грає з батьком. Пізніше виступає в ужгородському ресторані “Корона” в сімейному оркестрі: скрипка та саксофон – Патай Кароль, клавішні – Патай Гейза (Чічо), друга скрипка – Патай Йосип (Оку), контрабас та ударні – Конді Дюла та Вілмош Патай – кларнет. Після смерті барабанщика Конді Дюли Вілмош перекваліфіковується на ударні і грає в різних оркестрах вже як барабанщик.

Одружується з Іреною Котлар, донькою Котлара Мітю-старшого. В подружжя народжуються дві доньки: Едіта та Емілія.

Перед виходом Вілмоша на пенсію оркестр, у якому він працює, скорочують, і він влаштовується гардеробником у ресторан “Скала”.

Вілмоша дуже люблять і поважають музиканти та й інші мешканці Ужгорода – він в житті нікого не скривдив, був дуже інтелігентною людиною. Досі його згадують теплими словами. Хворів на цукровий діабет. Похований в м. Ужгород.

Патай Бейла (Чепі), акордеоніст. Народився в м. Ужгород. Син відомого альтиста Патая Калмана. Вчився грі на акордеоні у свого шурина, сліпого піаніста Шутака Миколая (Вока Міклоша). З 14 років грає в оркестрі в Парку ім. Горького та Будинку офіцерів в Ужгороді. В 15 років почав грати в оркестрі Рошташа Шандора. В 16 уже працює в ресторані “Київ” (теперішня “Червона Ружа”) з братом Патаєм Калманом, керівником оркестру, та шурином Шутаком Миколаєм. В оркестрі з ними разом працювали також Сірмай Аладар та Патай Тиводар – контрабасисти.

У 1963 році одружується з Лолою, дочкою відомого скрипаля Дюли Галамбоші. На весіллі була присутня вся ромська еліта Закарпаття. Однак через короткий час подружжя розійшлося: в обох – дуже важкий характер, дітей у них так і не було.

Через рік він знайомиться з дівчиною, яка працювала в цирку і була з династії циркачів. У них народжується син, та вони прожили разом не дуже довго. Бейла працює в Закарпатській обласній філармонії в ансамблі “Угорські мелодії” під керівництвом скрипаля Легоцького Дюли. Пізніше від’їжджає в м. Красноярськ, влаштовується в філармонію і створює свій естрадний колектив. Запрошує музикантів з Ужгорода, таких як співачка Моріка та скрипаль Дюла Легоцький, контрабасист Юрій Будьо. Працює також директором Красноярської дитячої музичної школи. Там одружується з жінкою, яка була головним адміністратором філармонії, однак і цей шлюб був недовгий. З філармонії його звільняють, і він потрапляє на завод, де керує художньою самодіяльністю. Знову знаходить собі молоду жінку, з якою одружується. Живе в гуртожитку, дружелюбно приймає земляків з Ужгорода.

В 1990 році помирає його батько, а через рік – мати. Чепі був одним з найкращих друзів Горвата Бейли. Невдовзі він захворів на цукровий діабет і після поховання матері знову їде в Красноярськ, і по сьогодні про нього немає чуток.

ПАТАЙ БЕЙЛА
(1944 р.н.)

Патай Бейла (Манна), кларнетист. Народився в м. Ужгород у династії музикантів. Батько – скрипаль Патай Калман-молодший, мати – угорського походження Богра Ірена. Бейла закінчив Ужгородську дитячу музичну школу за класом кларнета. Одночасно він прекрасно грає в юнацькій футбольній команді “Говерла”, про нього говорять як про майбутню зірку футболу. Проте все-таки він

ПАТАЙ БЕЙЛА
(1947 р.н.)

більше уваги приділяє музиці. З 17 років працює в ансамблі “Угорські мелодії”, яким керує його батько Патай Калман. Багато їздить на гастролі містами Радянського Союзу.

Одружується з офіціанткою Жужикою з ресторану “Верховина” (теперішня “Корона”). В них народжується двоє дітей – хлопчик та дівчинка. З батьком вони полишають “Угорські мелодії” і працюють у ресторані “Київ” (теперішня “Червона Ружа”). Після скорочення штатів у 1985 році він влаштовується шофером у “Міськесвітло”. Жінка починає пиячити, її звільняють з роботи, вона втікає в Угорщину і живе там, не даючи про себе знати п'ять років. Діти залишаються з батьком, і він їх виховує до їх одруження. Згодом продає свій

будинок, розділяє гроші порівну між своєю сім'єю і залишається без даху над головою.

Патай Гейза (Гомба) (1948 р.н.), контрабасист. Народився в м. Ужгород у музичній родині. Батько – Патай Тиводар, відомий контрабасист, мати – Габрієлла, дочка не менш відомого цимбаліста Цурі Оскара. З дитинства Гейза вчиться в Ужгородській музичній школі за класом контрабаса і ще юним виїжджає в Росію в Калузьку обласну філармонію, де виступає у складі ансамблю угорських ромів під керівництвом Белаша Вишневського, в якому пропрацював близько п'яти років. В нього добре розвинуте почуття гумору, за що його дуже люблять і поважають колеги та друзі.

Одного разу, на гастролях у Москві, в парку “Сокольники” вони давали концерт, і він вирішив пожартувати над своїм колегою (земляком з Ужгорода Варгою Дезидерієм). У гримерній стояли чоботи Дезидерія, в які він поклав трохи кінського гною. Другого дня Дезидерій взувся, щоб вийти на сцену, і відчув якийсь сморід, довго не міг зрозуміти, що відбувається, та коли, нарешті, зрозумів, це йому не дуже сподобалось, але всі інші були в захваті. Отакий Гейза був весельчак.

Працював у багатьох ромських ансамблях, часто приїжджав додому і грав у ресторанах м. Ужгород. Був багато разів одружений. Коли він захворів і в нього на легенях виявили затемнення, йому довелося лікуватися в санаторії, де і познайомився зі своєю майбутньою останньою дружиною. Переїхав на постійне місце проживання в м. Рига (Латвія), де мешкала дружина. В них народилося двоє синів.

Нині Патай Гейза відійшов від музичної діяльності, працює таксистом і мешкає в селі у сім'ї одного зі своїх дітей.

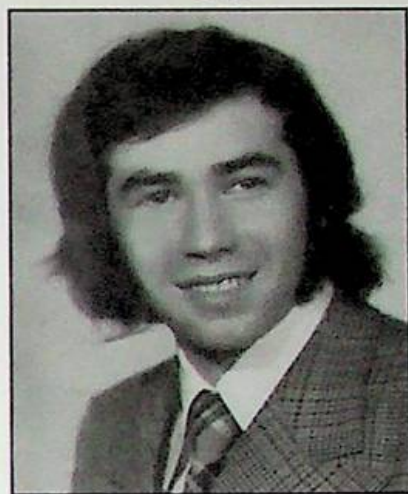
Патай Гейза, гітарист. Народився в Ужгороді, в сім'ї музикантів, син скрипаля Патая Йожефа.

З 15 років Гейза самотужки вчиться грі на гітарі: друзі та рідні показують йому акорди на інструменті, і він намагається вивчити елементарну гармонію. Через те, що в м. Ужгород тоді було мало гітаристів, Горват Бейла, керівник оркестру, який працює в ресторані "Карпати", запрошує хлопця до себе. Пізніше Гейза працює в м. Чоп. Також виступав у Росії як гітарист у ромському ансамблі. Призивається у лави Радянської армії, після демобілізації працює в оркестрі ресторанів "Корона" (під керівництвом Горвата Бейли) та "Скала" – в ансамблі Адама Аладара.

Одружується з україркою Людмилою, має двох дітей – сина та доньку.

Гейза весь час працював з ромськими музикантами, однак вважався посереднім гітаристом.

Нині працює шофером. Як людина, користується повагою у своїх друзів та знайомих. Живе в м. Ужгород.

ПАТАЙ ГЕЙЗА
(1951 р.н.)

Радуль Бонди, скрипаль. Народився в м. Ніредьгаза (Угорщина) в сім'ї музикантів. Уже з ранніх років батько навчає сина своєму ремеслу, у десятирічному віці хлопчик вчиться у музикантів нотної грамоти, а в чотирнадцятирічному створює власний оркестр.

У 19 років одружується з донькою хорошого цимбаліста з с. Виллок Вереша Гейзи і переїжджає в м. Берегово, де працює музикантом у ресторанах.

Симпатична та інтелегентна людина. Жінка народила йому двох дочок і сина Калмана, який у майбутньому теж став музикантом – акордеоністом. Бонди грає у різних ресторанах Закарпаття. Працює в Белгородській обласній філармонії в ансамблі, разом з Коржовою Ніною, Лекаревим Іваном та піаністом Горватом Бейлою. В цьому ж ансамблі співає його дочка Едіта.

Прожив чесне життя, його дуже поважали в рідному місті, був надзвичайно культурною людиною, завжди ввічливим.

Похований у м. Берегово Закарпатської області.

РАДУЛЬ БОНДИ
(1912 – 1988)

РАДУЛЬ КАЛМАН
(1938 – 2010)

Радуль Калман (Чеча), акордеоніст. Народився в м. Гуменне (Словаччина), в родині музикантів. Батько – Радуль Банди – саме в цей час працював у ресторані цього міста. Через два роки родина повертається на батьківщину – в м. Берегово. Калман з малих років вчився грі на скрипці, з ним займаються дуже хороші скрипалі, а також дід по лінії матері цимбаліст Гейза Вереш.

Однак вже в 15 років юнак наполягає, щоб батько придбав акордеон. Батько погодився, бо в 50-ті роки акордеоністів було дуже мало, а гра на цьому інструменті була дуже популярною. Тому з думкою, що син буде в подальшому працювати з ним, Радуль Банди вирішує купити акордеон. Уже через півроку Калман грає в ансамблі батька. Чеча має хороші музичні дані і тому швидко розвивається в цьому напрямі.

З 17 років працює в оркестрі Чюрі Шандора, який був уславленим скрипалем і композитором. У 22 роки жениться на дочці керівника – Іболі, яка в оркестрі грає на фортепіано, напрочуд привабливій, добрій та душевній жінці. Вони дуже кохають одне одного. Від цього шлюбу народилося двоє дочок – Іболя (1959 р.н.) та Валерія (1964 р.н.).

Калман пише інструментальну музику, грає у філармонії, акомпонує відомій солістці з Будапешта Марті Зараї. До пенсії він працює музикантом. В 90-х роках виїжджає з родиною в Будапешт на постійне місце проживання. Після важкої хвороби помирає. Похований у м. Будапешт.

РАДУЛЬ ІБОЛЯ
(1940 р.н.)

Радуль Іболя, піаністка. Народилася в династії музикантів. Донька – скрипаля і композитора Чюрі Шандора. З дитинства полюбила фортепіано, а тому стала піаністкою. З 17 років працює в оркестрі з батьком у берегівському ресторані “Карпати”. В цьому ж оркестрі грав Радуль Калман, в якого вона закохалася. Вони одружилися, і вона народила двох дочок – Іболю та Валерію. Все своє життя працює з чоловіком у ресторанах, в оркестрах Чюрі Шандора, Радуля Калмана-старшого, Рошташа Шандора, Балоба Дюли (Касоні). Працювала також у ресторанах Мукачева – “Зірка” та “Латориця” і в м. Сочі – у ресторані “Сочі” в оркестрі батька Чюрі Шандора. Дуже цікава жінка.

На початку 90-х років переїздить з сім’єю на постійне місце проживання в Будапешт, де зараз і мешкає, виховуючи онуків. Пенсіонерка.

Рац Рудольф (Юцика Руди), акордеоніст. Народився в м. Мукачево. Син відомого угорського музиканта Раца Норберта. Перед Другою світовою війною батько їде до Будапешта, а Руди з мамою залишаються в Мукачеві.

З 10 років він навчається грі на акордеоні, в 17 грає в оркестрі. Його забирають в армію, де він продовжує грати в оркестрі. Дуже симпатичний і цікавий музикант.

Одружився, від шлюбу в нього троє синів. Все життя пропрацював у ресторанах, деякий час – у Закарпатській філармонії в ансамблі “Угорські мелодії”. Довгі роки грає в ресторані “Зірка” (м. Мукачево), в оркестрі під керівництвом Галамбоші Дюли. У 80-х роках йде скорочення числа музикантів у оркестрах, і він залишається без роботи. З’являються синтезатори, які замінюють багато інструментів.

Рудольф влаштовується на завод і тут випадково відрізає собі середній палець. Впадає в депресію, бо втрачає роботу. Починає продавати риболовецькі снасті. Хворіє і незабаром помирає. Похований в Мукачеві.

Був чесним та порядним музикантом і вродженим інтелігентом.

РАЦ РУДОЛЬФ
(1936 – 1995)

Рошташ Шандор, скрипаль. Народився 18 грудня в с. Сірнік (Словаччина) в сім’ї музикантів. Батько – сільський весільний цимбаліст – хотів, щоб син став скрипалем для спільної гри на святах та весіллях. І Шоніко вже з дев’яти років грає в оркестрі батька, в якому також працювали батькові брати. Він був маленький на зріст, а тому його ставили на стілець, щоб він діставав до інструмента. З дев’яти років живе в м. Чоп, де вже в 11 років стає улюбленцем публіки. Двадцятирічним юнаком жениться на дочці Кандри-Банока Бейли – Єлизаветі. Відтоді займається музикою зі своїм тестем, дружина допомагає йому, наспівуючи різні мелодії.

У 25 років вважається в Закарпатті найкращим фольклорним, дуже технічним скрипалем. Шандор об’їздив з гастролями весь Радянський Союз. Був художнім керівником ансамблю “Угорські мелодії”, працював у філармоніях міст Ярославль, Брянськ, Володимир,

РОШТАШ ШАНДОР
(1926 – 1990)

Хабаровськ, Калуга, Ужгород. Грав разом з оркестром на відкритті готелю “Закарпаття”, де працює 12 років. Саме тут з ним сталася така історія. Одного разу в гості до Шандора зайшли син з другом і вони вийшли. Поки Шандора не було, всі музиканти, що з ним працювали, почали скаржитися один одному, що коли керівник вип’є, то називає їх нездарями, і тому вони проситимуть адміністрацію вжити якихось заходів. Коли Шандор прийшов, він узяв скрипку і почав грати відому оркестру мелодію на півтона нижче, але ніхто не зміг за ним грати. Тоді він сказав: “Це я попрошу адміністрацію, щоб вас замінила”, – на що один з музикантів заявив: “Принесіть йому бутиль вина”.

Шандор завжди називав своїм вчителем і маестро рідного тестя. Виступав у Колонному залі Будинку Союзів у Москві, Концертному залі імені П.І. Чайковського, Палаці спорту в Лужниках, у театрі “Ромен”.

Все життя він дуже кохав свою дружину, любив нерідного сина Горвата Бейлу, а також онуків.

Він був для всіх музикантів найкращим ромським скрипалем. Про нього говорили, що такі музиканти, як він, народжуються лише раз у сто років. У нього був дуже красивий музичний звук. Настільки любив сім’ю, що в день операції не сказав їй про це. А ввечері, коли дружина прийшла до нього, то він уже спав і не прокинувся ніколи.

Рошташ Шандор назавжди залишиться в пам’яті рідних та друзів як люблячий і чуйний батько, коханий чоловік та легендарний музикант.

Похований в м. Чоп.

РОШТАШ ЙОЖЕФ
(1940 – 2008)

Рошташ Йозеф-молодший (Лайку), скрипаль. Народився в м. Чоп у родині музикантів. Батько, Рошташ Йозеф-старший, віддав сина вчитися до талановитих ромських скрипалів: свого брата Рошташа Шандора, Кандри-Банока Бейли, Чурі Йозефа і Леваї Рудольфа.

Вже з 15 років Лайку грає по селах на весіллях та святах.

У 18 одружився на доньці Чурі Йозефа, у якого тоді жив і вчився грати на скрипці. Шлюб був нетривким, молоді розлучилися.

Коли Йозеф працював у одному з ресторанів Виноградова, він познайомився з Чатлак Ельвірою, ромкою за походженням, і одружився з нею. У подружжя народилися троє синів.

Музикант грав у ресторанах Ужгорода, Чопа, Рахова, Виноградова, Тячева, Солотвина, а також у місті Геленджик Краснодарського краю. Довгий час працює разом з батьком і братами Людвігом та Золтаном.

Похований в м. Чоп Закарпатської області.

Рошташ Людвіг, акордеоніст. Народився в м. Чоп. Син Рошташа Йозефа, музиканта.

З 14 років Людвіг почав навчатися гри на акордеоні в Ужгороді. Його педагогом був чудовий музикант Шутак Міклош.

У 16 років юнак вже разом з братом Йозефом грає на сільських весіллях та святах.

Одружився на Балог Сільвії з родини чопських ромів. Вона народила йому двох дочок – Жужанну та Мелінду, а також сина Людвіга.

Рошташ Людвіг був хорошим музикантом. Він працював разом з батьком і братами. Грав у різних ресторанах Закарпатської області.

Син Рошташа Людвіга також став музикантом – піаністом, він був учнем Бейли Горвата, на жаль, дуже рано помер у віці 31 рік від інсульту. Смерть сина настільки вразила батька, що він і досі не може заспокоїтися і дуже страждає.

Живе в Чопі.

РОШТАШ ЛЮДВИГ
(1945 р.н.)

Рошташ Золтан (Човлент), кларнетист, саксофоніст. Народився в м. Чоп Закарпатської області в сім'ї музикантів, син Рошташа Йозефа-старшого.

З 15 років грає на танцювальних вечорах у Чопському клубі залізничників як кларнетист-саксофоніст.

У 1967 році працює в Закарпатській обласній філармонії, в ансамблі “Угорські мелодії” під керівництвом Легоцького Дюли.

Одружується з ромкою Веронікою, народжується двоє дітей: син та донька.

Пізніше Золтан грає з братами – скрипалем Йозефом та акордеоністом Людвігом, а також з батьком Рошташем Йозефом-старшим, контрабасистом.

РОШТАШ ЗОЛТАН
(1947 р.н.)

Грають у ресторанах м. Рахів, с. Солотвино Закарпатської області, в ресторані “Каштан”, м. Ужгород та в м. Геленджик Краснодарського краю.

У Золтана гарний звук, він сценічний музикант. Музикою не міг прокормити свою сім'ю, тому влаштовується на склад Чопського залізничного вокзалу Закарпатської області.

Нині пенсіонер, виховує своїх онуків. Проживає в м. Чоп.

РУСИН АЛАДАР
(1918 – 2002)

Русин Аладар (Пецку Алі), цимбаліст. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів, син Русина Йожефа, скрипаля.

Аладар з дев'яти років починає навчання на цимбалах у кращих цимбалістів рідного міста того часу.

У 17 років грає в оркестрі Гуді Павла. В 22 одружується з ромкою Маргітою.

Аладар грає в ресторанах Ужгорода. Після війни музикантам було важко прожити, і він обслуговує ще й весілля, бали. Цимбали як інструмент вийшли з моди, тому Алі перекваліфіковується на акордеон.

Однак, коли його запрошують у Закарпатський заслужений хор в якості цимбаліста, то він охоче працює ним, і працює впродовж 18 років. Пізніше

їде в Ярославль, де разом з дружиною Маргітою, у якої прекрасний голос, виступає на сцені обласної філармонії у складі ансамблю “Угорські роми” під керівництвом Белаша Вишневського. Ансамбль пізніше перебазовується в Калужку філармонію.

Після повернення додому в м. Ужгород Аладар вечорами грає в ресторані “Скала” – в оркестрі під керівництвом Адама Євгена-старшого, а з ранку до обіду грає в “Дегустаційному залі” – в оркестрі Кешеля Євгенія.

Його дружина Маргіта важко захворіла – вона лежача, і Аладар сам готує їжу та доглядає її. Незабаром Маргіта помирає, і Аладар живе один, дітей у подружжя не було. Він пенсіонер, має учнів.

В Ужгороді цей дуже педантичний і коректний музикант користується повагою. Був у нього один учень Горват Олександр, якого дуже любив, і коли він відчув, що наближається смерть, то послав за ним, щоб попрощатися, і тоді тільки зміг спокійно вмерти.

Похований в Ужгороді.

Товт Наці, скрипаль. Народився в с. Косино Бергівського району Закарпатської області в сім'ї весільних музикантів. Син Товта Наці, контраша (скрипаля-акомпаніатора).

Наці змалку вчиться грі на скрипці і вже в 14 років грає в оркестрі з батьком і робить це на досить високому рівні, завдячуючи тій обставині, що займається по 8-10 годин на день.

У 1945 році закривається кордон з Угорщиною, але Наці вдається перетнути його і дістатися міста Будапешт. У Будапешт він прибуває зі скрипкою – його прослуховують музиканти і запрошують в оркестр.

Через два роки він уже грає в оркестрі відомого скрипаля Токі-Горвата Дюли. Одружується з дівчиною з сім'ї Текнош – його дружина є рідною сестрою дружини Токі-Горвата.

У 1956 році оркестр запрошують у Берлін. В цей час мати Наці приїжджає із Закарпаття. Вона не бачила сина 11 років. Однак у 1956 році в Угорщині почалося повстання, і Наці з усім оркестром виїжджає в Америку. Так Наці і не зміг побачити матір.

Наці з оркестром грають у кращих ресторанах Нью-Йорка, а також в Угорському театрі. Він домовляється з дружиною, що вона та їхня донька виїдуть з Будапешта до нього, однак жінка не хоче – в неї вже інший чоловік.

Наці вдруге одружується, з оперною співачкою. Донька все-таки приїхала до нього, коли їй було 16 років.

У Наці триповерховий будинок з 24 кімнатами, він живе в достатку. В 1982 році просить свого рідного брата Товта Аладара, щоб він також виїхав до нього в Нью-Йорк, але дружина Аладара не хоче.

Після важкої хвороби помирає в Нью-Йорку, де і похований. Він був відомим музикантом як в Угорщині, так і в США.

ТОВТ НАЦІ
(1923 – 1996)

ТОВТ АЛАДАР
(1926 – 1999)

Товт Аладар (Няломкі), контраш-гітарист. Народився у селі Косино Берегівського району Закарпатської області у бідній музичній родині. Батько Товт Гейза був весільним музикантом. У дитинстві Аладар спочатку вчився грі на скрипці, однак батько вчить його ще й на контраша (“контраш” – це акомпаніатор акордами), для того щоб син грав разом з ним в оркестрі.

Бідні музичні родини жили тільки за рахунок своєї музики, тому часто в оркестрах грало декілька членів однієї сім’ї, щоб покращити своє матеріальне становище. У родині Товтів було п’ятеро синів: Дюла – скрипаль, Наці – скрипаль-терцист (терцист грає те ж саме, що і перша скрипка, тільки в терції), Аладар – контраш, Гейза – цимбаліст, Бейла – контрабас, батько грав другу скрипку. Всі брати стали чудовими музикантами. Похований у м. Ужгород.

ТОКАР ЄВГЕН
(1934 – 2001)

Токар Євген (Йотто), барабанщик. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Він був дуже енергійною дитиною. Його не цікавила музика: любив гратися з дітьми, бешкетувати. Потім вітччим Євгена, Лешко Калман, наполіг-таки, щоб Євген зайнявся музикою, тому що помітив у хлопчика хороший ритмічний слух.

Вдома у них був барабан і цимбали, на яких його й почали навчати грати.

Приблизно з п’ятнадцяти років Євген вже грає в оркестрі Адама Євгена, скрипаля. В цьому оркестрі він отримав добру практику. У складі цього оркестру Токар Євген грав у ресторанах різних міст України: Горлівці, Красному Лучі, Донецьку, Антрациті, а також у московському ресторані “Будапешт”. У вісімнадцять

років гру Йотто почули і в ужгородському ресторані “Скала”.

Токар Євген був одружений на гарній ромці Магді, у якої вже був син Золтан. Потім у подружжя народилося ще шестеро дітей: два сина і чотири дочки. Всі діти отримали належне виховання і здобули хорошу освіту, обидва сини стали музикантами: Віктор – саксофоністом, Отто – барабанщиком.

Токар Євген був веселою людиною, з гострим почуттям гумору.
Похований в м. Ужгород.

Токар Кароль-молодший, скрипаль-саксофоніст. Народився в м. Ужгород. Син музиканта Токара Кароля, який займався з ним на скрипці. Став скрипалем і саксофоністом і з малих років працював на весіллях. Його батько помер, коли Кароль був ще дитиною, тому він змушений з малих років заробляти, щоб прокормити родину. Мати купила йому саксофон, і він самотужки навчається грі на цьому інструменті.

Був талановитим музикантом. Його як саксофоніста запрошують у різні оркестри, бо в нього хороший звук і цікава манера гри.

Виїжджає з оркестром в ресторани міст Горлівка, Донецьк, Красний Луч.

Жениться на Балог Марії в 1958 році, яка народжує двох дочок, однак життя у молодого подружжя не склалося і вони розлучаються через кілька років. Музикант одружується з ужгородською ромкою Вірою, яка народжує трьох дочок і двох синів.

Кароль грає також в оркестрі Гайоша Додіка в московському ресторані "Будапешт". Після повернення в Ужгород працює як скрипаль-саксофоніст з цимбалістом Муржою Шандором.

За натурою і зовнішністю музикант був схожий на батька, і зовнішність в нього була єврейська, а не ромська. Користувався повагою у друзів і музикантів.

Похований в Ужгороді.

ТОКАР КАРОЛЬ
(1937 – 1993)

Токар Віктор (Бубрік), саксофоніст, кларнетист. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів. Батько – Токар Отто-старший, барабанщик.

Віктор навчається в Ужгородській дитячій музичній школі за класом кларнет, пізніше вивчає саксофон, у нього гарний звук. Після армії грає в оркестрі Олекси Петрецького. Інтелігентний музикант.

Однак Віктор залишає музику і займається бізнесом. Розлучений, має одного сина. Мешкає в Ужгороді.

ТОКАР ВІКТОР
(1955 р.н.)

ТОКАР ОТТО
(1959 р.н.)

сьогодні він є власником ексклюзивного фірмового магазину чоловічого та жіночого одягу. Син проживає в Італії. Є онук. Отто завжди був чоловіком елегантним, гарної зовнішності. Завзятий лижник, це його хобі. Користується авторитетом серед ужгородців, мешкає в рідному місті.

Токар Отто-молодший, акордеоніст, барабанщик. Народився в м. Ужгород у родині музикантів. Син Токара Отто, барабанщика. Отто змалку любить музику, і батько віддає його вчитися грі на акордеоні до Бейли Горвата. Отто з успіхом вчиться, однак йому більше подобається барабан, тому він займається ударними інструментами, відтак грає в молодіжному оркестрі. Отто призивають до лав армії, де він також грає на барабані. Після демобілізації повертається додому в Ужгород, його запрошують в оркестр Василя Чурея в ресторан "Корона". Пізніше Отто переходить в оркестр Олексія Петрецького в ресторан "Едельвейс". Знайомиться з гарною дівчиною Людою, яка теж є музикантом – диригентом. Хоча Отто грає вже близько 18 років, він залишає музику і займається бізнесом. На

ЦУРІ ОСКАР
(1892 – 1964)

Цурі Оскар, цимбаліст. Народився в м. Мукачево в сім'ї музикантів. Оскар з 17 років вже грає в кращих оркестрах – він був геніальним музикантом.

Одружується, народжуються двоє дітей: донька Габрієлла та син Гейза.

Працює в елітному готелі-ресторані "Зірка" в м. Мукачево, його запрошують у Будапешт, Братиславу, Берлін, Прагу, Дебрецен (Угорщина), Кошице (Словаччина). Оскар всюди грає в кращих оркестрах. Після повернення додому в м. Мукачево продовжує працювати в готелі "Зірка" (тепер "Стар").

Після визволення Закарпаття він працює в Закарпатській обласній філармонії, в ансамблі "Угорські мелодії" під керівництвом Галамбоші Дюли. Виховує онука, якого звати теж Оскар, має багато учнів-цимбалістів, таких як Муржа Шандор, Беркі Людвиг, Балог Вілмош.

Цурі Оскар помер в м. Мукачево, де і похований.

В останній шлях його супроводжували всі музиканти. Оскар був інтелігентною людиною.

Чуприк Йосип, піаніст. Народився в м. Виноградів у багатодітній родині. По материнській лінії всі члени родини були музикантами. Брат Етелли Чуприк.

Йосип змалку любив музику, він завжди слухав, як сестра Етелла займається на фортепіано. Тому він також поступає в дитячу музичну школу і з 15 років грає на весіллях та в ресторані зі скрипалем Вершем Дезидером.

Одружується, народжується донька, але незабаром подружжя розлучається.

Йосип вважається кращим ресторанним піаністом у м. Виноградів, нині грає в оркестрі разом з братом-гітаристом.

ЧУПРИК ЙОСИП
(1961 р.н.)

Чуприк Етелла, відома піаністка. Народилася 20 червня в м. Виноградів у багатодітній родині. Розпочала грати на фортепіано у трирічному віці, а в п'ять років виступила зі своїм першим концертом з творів Шуберта і Шопена. Після закінчення Ужгородського музичного училища у 1986 р. поступила до Львівської консерваторії ім. М. Лисенка.

1988 року на Конкурсі ім. М. Лисенка отримала I Премію, 1990 р. – III Премію на Конкурсі ім. С. Рахманінова у Москві, а також була лауреатом багатьох різних конкурсів і стипендіатом Асоціації Ріхарда Вагнера в Байройті. Піаністка є також членом журі Конкурсу ім. М. Лисенка і від 1996 р. – віце-президентом Асоціації українських піаністів.

Гастролювала з симфонічними оркестрами в Європі і виступала з такими диригентами, як Джансуг Кахідзе, Федір Глущенко, Володимир Сіренко, Андраш Лізеті, Єжи Сальваторскі, Богуслав Мадей, Владімір Понькін, Роберт Кеніг та ін. В її репертуарі близько 300 сольних творів і понад двадцять концертів для фортепіано з оркестром. Здійснила записи 13 компакт-дисків. Діапазон програм Етелли Чуприк сягає від Д. Скарлатті до К. Дебюссі, від Л. ван Бетховена до С. Рахманінова, від М. Лисенка до В. Балея.

Заслужена артистка України.

Працює концертмейстером у Львівській консерваторії. Часто приїжджає до Ужгорода, дає концерти, гастролює по всій Україні. Проживає у м. Львів.

ЧУПРИК ЕТЕЛЛА
(1964 р.н.)

ЧУРЕЙ ВАСИЛЬ
(1941 – 2009)

Чуреї Василь, акордеоніст. Народився в смт Перечин Закарпатської області. Батько, скрипаль, грав на весіллях. Василь з 8 років навчається в музичній школі за класом акордеон.

Одружується в 18 років на гарній ромці Єві, яка народжує сина Золтана в 1960 році. Він пішов слідами батька і теж став музикантом-піаністом. Працює в ансамблі ліліпутів як акордеоніст. Його призивають в армію. Після демобілізації він навчається у відомого педагога Шутака Миколи (сліпого піаніста), підвищуючи рівень своєї майстерності. Грає в ресторані “Червона Ружа” (в минулому “Київ”) з відомим скрипалем Легоцьким Дюлою. З 1969 по 1987 рік працює в ресторані “Корона” (колишня “Верховина”) керівником оркестру. Також грає в ресторанах “Прага” (Чехія)

та “Будапешт” (м. Ужгород), в обох – з Горватом Бейлою, а також в ресторані готелю “Закарпаття” – зі скрипалем Лацком Євгеном (Куку).

Дружина Василя Єва пропрацювала 22 роки завідувачкою жіночої перукарні в Ужгороді. Подружжя приділило багато уваги вихованню онуків і онучки. Одна з них – теж Єва – стала редактором на радіо і вчиться в УжНУ на факультеті журналістики. Молодша внучка Марта вже отримала професію акушера-гінеколога.

Василь переніс два інфаркти, та до останніх своїх днів грав у ресторанах. Якось удома йому стало погано, і він помер. Похований в м. Ужгород.

ЧУРЕЙ ЗОЛТАН
(1960 р.н.)

Чуреї Золтан, піаніст. Народився в м. Ужгород. Син Чурея Василя, акордеоніста. З дитинства навчається в музичній школі, яку з успіхом закінчив і став працювати в молодіжних вокальних ансамблях. Іде в лави Радянської армії і служить в Ужгороді, в штатному духовому оркестрі. Після демобілізації грає в оркестрі батька, Чурея Василя, в ресторані “Корона” (“Верховина”). Крім того, працює фотографом в Ужгородському побутовому комбінаті. У нього є всі дані як у співака.

Одружується з ромкою Герміною, яка народжує двох дочок – Єву і Марту. Діти стали дипломованими спеціалістами.

Золтан працював у Празі зі скрипалем Горватом Бейлою-молодшим в ресторані “Распутін”.

Упродовж своєї музичної діяльності Золтан Чурей грав з різними музикантами в Києві, Будапешті, Празі, Москві. З 1998 року працює в ресторані “Будапешт”, що в Ужгороді, разом із саксофоністом Кадетом Адальбертом (Лоци).

Чюрі Лайош-старший, кларнетист. Народився у с. Вилок Виноградівського району в музичній сім’ї. Батько, кларнетист, мріяв, що його син піде його слідами. Тільки коли Лайошу виповнилося 9 років, він почав з ним займатися, тому що для гри на кларнеті потрібні хороші легені. Син дуже швидко розвивався, працював наполегливо над звуком, диханням і вже з 13 років грав у оркестрі другим кларнетистом. А пізніше він став кращим кларнетистом у Виноградіві і в Берегівському районі. Женився в 19 років, дружина подарувала йому двох синів – Лайоша та Іштвана, які також стали відомими музикантами. Все своє життя Лайош Чюрі віддав вихованню дітей і онуків, тому ця музична династія була ушлявленою як у нас, так і за кордоном.

Похований у рідному селі Вилок Виноградівського району.

ЧЮРІ ЛАЙОШ
(1900 – 1965)

Чюрі Йозеф, скрипаль. Народився у с. Вилок Виноградівського району в династії музикантів. Ще маленьким вчиться грі на скрипці. З 17 років грає в оркестрі як соліст (примаш). Йозеф входив до п’ятірки кращих скрипалів-народників. У нього був прекрасний звук, він був майстром виконання. Мав багато учнів. Крім того, що грав у ресторані, ще й обслуговував весілля.

Був одруженим, але своїх дітей у них не було. Тому з дружиною удочерили з дитячого будинку дівчинку Ілону. Подружжя виховало її як рідну. Після смерті все своє майно залишив нерідній доньці Ілоні.

Чюрі Йозеф, як скрипаль, користувався великим авторитетом серед музикантів.

Помер і похований в с. Вилок.

ЧЮРІ ЙОЖЕФ
(1907 – 1969)

ЧЮРІ ШАНДОР
(1919 – 1988)

у Росії з російським текстом.

Пізніше Шандор працює в Закарпатській обласній філармонії керівником ансамблю “Угорські мелодії”, потім – у Хабаровській обласній філармонії і знов – у ресторанах Берегово.

На початку 70-х років виїжджає на постійне проживання в м. Будапешт, де він грає в ресторані та продовжує писати музику.

Його твори співають донька Едіта та відомий співак Горват Іштван. Похований в м. Будапешт, Угорщина.

ЧЮРІ ЛАЙОШ
(1921 – 2002)

Чюрі Лайош, контрабасист. Народився в сім’ї музикантів у с. Вилок Виноградівського району. Батько, як кожен ромський музикант, хотів, щоб діти теж стали музикантами. Тому купує скрипку і починає привертати увагу шестирічного сина до музики. Лайош завзято навчається грі на скрипці, однак у 10 років він заявляє батькові, що скрипка йому не до душі і він хоче стати контрабасистом. Батько вимушений купити контрабас, і син починає успішно вчитися грі на цьому інструменті.

У 15 років уже грає в молодіжному оркестрі, який складається з членів родини: скрипка – Чюрі Шандор (двоюрідний брат), кларнет – Чюрі-Орос Іштван (брат), цимбали – Вереш Гейза (дядя), ще одна скрипка – Чюрі Йозеф (дядя).

У 1948 році працює в Закарпатській філармонії в ансамблі “Угорські мелодії”. Вже до 1962 року він з гастролями об’їздив весь Радянський Союз.

Женився на Мігаль Лілії з Виноградова, і у молодого подружжя народилося три сина і дочка. Лайош працює в різних ресторанах Закарпаття.

Був дуже дисциплінованим музикантом, а також порядною і чесною людиною. Ці ж риси характеру намагався прищепити своїм дітям, яким дав хорошу освіту. Дуже любив свою сім’ю.

До пенсії і вже в похилому віці грає в рідному селі Вилोक. Помер та похований там же.

Чюрі Людвиг (Хіре), скрипаль, гітарист. Народився в с. Вилок Виноградівського району в сім’ї музикантів. Вчиться грі на скрипці у своїх рідних і з 15 років вже грає на весіллях, а в 19 – у ресторанах краю, в містах Виноградів, Рахів, Берегово, селі Солотвино та інших в якості скрипаля та гітариста.

Людвиг одружується з угоркою Ержибет, у подружжя народжується багато дітей. Пізніше розлучається з дружиною і їде в Росію. Там він грає в ромських ансамблях різних філармоній – в Ярославській – під керівництвом Вишневського Белаша, в Астраханській – у Свешнікова Євгенія та в Калужській.

У період гастролей в м. Горький Людвиг одружується з росіянкою і залишається жити в цьому місті.

Людвиг був веселуном, любив жартувати, музиканти його поважали. Помер і похований в м. Горький (тепер – Нижній Новгород), Росія.

ЧЮРІ ЛЮДВИГ
(1927 – 2005)

ЧЮРІ ЛАЙОШ
(1948 р.н.)

Чюрі Лайош, скрипаль. Народився 1 березня. Син контрабасиста Чюрі Лайоша. За традицією, навчається грі на скрипці. З 15 років грає з батьком у ресторанах Солотвина, Виноградова і в рідному селі, водночас учиться. Закінчує Ужгородське музичне училище за класом скрипки. Жениться на українці, скрипачці Наталії. В молодого подружжя народжуються двоє дітей – Едвін (1974 р.н.) та Андрея (1980 р.н.).

Лайош працює директором дитячої музичної школи в с. Дяково, що на Виноградівщині.

У 1992 році переїжджає з сім'єю в м. Вац (Угорщина). Працює скрипалем в симфонічному оркестрі разом з дружиною. Син Лайош закінчує Будапештську академію за класом скрипки.

ЧЮРІ ЙОЖЕФ
(1949 р.н.)

Чюрі Йозеф-молодший, акордеоніст. Народився в с. Вилок Виноградівського району Закарпатської області. Батько – Чюрі Лайош-молодший був контрабасистом. Йозеф учиться у Виноградівській дитячій музичній школі за класом акордеону. Крім того, в 1967 році бере уроки у відомого сліпого піаніста Шутака Миколи. Почав працювати в оркестрі батька в ресторанах Хуста, Солотвина, Виноградова, Вилока. Обслуговує весілля.

Нині не працює як музикант, а займається викладанням плитки. Від шлюбу має двох синів: Йозефа (1976 р.н.) і Норберта (1981 р.н.). Дуже хороший сім'янин, чесна і порядна людина.

Живе в с. Вилок, на Виноградівщині.

Чюрі Шандор-молодший, саксофоніст. Народився в с. Вилок Виноградівського району. Син Чюрі Лайоша, контрабасиста. Вчиться з дитинства грати на саксофоні. До сорока років грав у ресторанах Закарпаття і водночас навчався у Львівському електротехнічному технікумі, який з успіхом закінчив.

Має дружину, двох дітей: син Шандор (1982 р. н.) навчається у вузі в Будапешті на факультеті обчислювальної техніки, донька Лілія (1990 р.н.).

У 40 років Шандор починає займатися бізнесом. Спільно з другом він є директором ресторану "Європа" в рідному селі. Примірний батько, інтелігент та інтелектуал. Його донька навчається на юридичному факультеті Ужгородського національного університету. Нині живе у с. Вилок.

ЧЮРІ ШАНДОР
(1951 р.н.)

Шівак Шандор-старший (Шандорко), цимбаліст. Народився в м. Чоп у сім'ї весільних музикантів. Батько – Шівак Павло – був скрипалем. З малих років Шандор вчиться грі на цимбалах, а з 12-ти вже грає на весіллях з батьком та дядьком.

У 20 років жениться на ромці Рошташ Жужані з с. Сірнік (Словаччина). Бере її в дружини з сином Йосипом від музиканта Бера Кароля, який був словацьким ромом. За час спільного життя в сім'ї з'явилося ще 6 дітей: Шандор, Аладар, Бейла, Лайош, Ержебет і Гелена. Сім'ю він годує на гроші, які заробляє грою на весіллях, де працює із старшим сином. Грає також у ресторанах Чопа, Берегова, Перечина. Одного разу приїхав відомий скрипаль Патай Вілмош грати в ресторан Чопа. Але цимбали не були настроєні на ноту камертона. Скрипаль спитав, чи хтось може перестроїти цимбали, і тоді покликали Шандора, який за кілька хвилин перестроїв інструмент. Почесний гість був настільки вражений, що запропонував йому грати в цей вечір разом у ресторані.

Коли Шандору виповнився 61 рік, він покинув свою родину. Бере собі в жінки набагато молодшу ромку з с. Фанчиково Виноградівського району. Тут теж грає на весіллях.

Діти завжди поважали батька, він з ними все життя підтримував зв'язок. Помер у 78 років. Похований в с. Фанчиково Виноградівського району Закарпатської області.

ШІВАК ПАВЛО
(1916 – 1994)

Шівак Павло, скрипаль. Народився в м. Чоп у багатодітній сім'ї музикантів. З 14 років грає на весіллях з батьком і братом Шандором, цимбалістом. Пішов добровольцем в Чехословацьку армію Л. Свободи. До завершення Другої світової війни на фронті був поранений, нагороджений багатьма бойовими медалями та орденами. Дружина народила йому восьмеро дітей: шестеро синів — Золтан, Тибор, Євген, Шандор, Мікі, Дюсіко і дві доньки — Клара та Іболя. Дав усім дітям хороше виховання. Четверо синів стали музикантами, двоє з яких — Золтан і Дюла — видатними музикантами.

Щоб годувати родину, грає в маленьких ресторанах, на весіллях, ремонтує і продає скрипки.

Павло Шівак був порядним сім'янином і дуже пишався своїми дітьми.

Похований у м. Мукачево.

ШІВАК ЗОЛТАН
(1935 – 2006)

Шівак Золтан, скрипаль-віртуоз. Народився в м. Мукачево в родині музикантів. Батько — Шівак Павло, скрипаль. Закінчив Мукачівську дитячу музичну школу. Навчався ще в двоюрідного брата Рошташа Олександра, а також у інших прекрасних музикантів — Леваї Рудольфа (м. Чоп), чоловіка тітки, Кандри Бейли, Бартоша Елеміра (Шете). Отримав хорошу манеру гри на скрипці і відмінний звук та техніку. Закінчує музичне училище в м. Вільнюс (Литва). Влаштовується на роботу в Театр юного глядача в Мінську. А через півроку стає тут концертмейстером. Екстерном закінчує Мінську державну консерваторію, і його запрошують в симфонічний оркестр Мінського оперного театру. За кілька років він стає концертмейстером оркестру. Його майстерність і талант дозволяють йому це.

Крім того, він один з кращих скрипкових майстрів у СРСР.

Розлучається з дружиною і жениться на молодій дівчині, яка навчила його пити, і він отримує інсульт. Брати забирають його в Мукачево, де він і живе у брата Шандора. Золтана знав і поважав увесь Союз як скрипаля і скрипкового майстра. Такий факт з його біографії свідчить сам за себе: Шівак Золтан ставив підструнник для скрипки Страдиварі, на якій грав кращий скрипаль світу Леонід Коган.

Після інсульту його паралізує. Паралізованим Золтан живе ще 9 років. Похований у м. Мукачево.

Шівак Олександр, акордеоніст. Народився в м. Мукачево. Син Шівака Павла, скрипаля. Навчався в дитячій музичній школі за класом акордеону. З 15-ти років грає в оркестрах, щоб підтримати фінансовий стан багатодітної родини.

Призивається на військову службу, після проходження якої їде працювати у різні ромські колективи і ансамблі, такі як: ансамбль угорських ромів під керівництвом Вишневського Белаша (Калузька філармонія), ансамбль Сівака Володимира (Золото-го), ансамбль народного артиста Росії Жемчужного Ніколая, де і знайомиться з майбутньою дружиною Буздихановою Вірою (танцюристкою), з Черкеська.

Одружується з нею, хоча Віра має вже двох власних дітей. Народжує дівчинку Раду. Вони прожили 12 років разом, і Віра помирає. Олександр з дочкою повертається додому.

Жив одинаком у Мукачеві. Грав у ресторані “Зірка”. Був хорошим акордеоністом з великим репертуаром. Професійно виконував фольклорну музику.

Похований в м. Уфа (Башкортостан), де мешкає його донька.

ШІВАК ОЛЕКСАНДР
(1951 – 2008)

Шівак Міклош, віолончеліст. Народився в м. Мукачево. Син скрипаля Шівака Павла. Сім'я була багатодітна, але батько віддає його в дитячу музичну школу на віолончель. З юних років він працює в різних ромських колективах, гастролює в містах Радянського Союзу.

Одружується з танцюристкою Буздихановою Лізою з Черкеська. Через кілька років розлучається і повертається додому. Знову жениться – на дочці Котлара Тиберія, ударника, Едіті. Грав у різних ресторанах, фольклорних колективах на контрабасі та акордеоні. Має двох дітей – хлопчика і дівчинку. Талановитий музикант. Засвоїв професію реставратора скрипок. Вважається кращим скрипковим майстром Закарпаття. Користується повагою у людей.

Живе у селі Дерцен Мукачівського району.

ШІВАК МІКЛОШ
(1953 р.н.)

ШІВАК ДЮЛА
(1955 – 1976)

Шівак Дюла (Дюсіка), скрипаль-віртуоз. Народився в м. Мукачево в музичній сім'ї. Батько – Шівак Павло, скрипаль, займається з сином з п'яти років.

У сім його віддають у Мукачівську дитячу музичну школу. Цей хлопчик мав унікальний академічний звук. Ніби народився зі скрипкою. Викладачі дивувалися його музичним здібностям.

У 1964 році його запросили в Київ, де він грав перед першим секретарем ЦК Шелестом. Був настільки музикальним, що ставив платівки відомих скрипалів-віртуозів і відразу ж міг відтворити почуте.

У 14 років він приїжджає до свого двоюрідного брата Горвата Бейли, який тоді був художнім керівником концертних програм у ресторані "Скала", і пішов з ним в ресторан, де Адам Євген керував народним ансамблем. Бейла попросив, щоб хлопчик зіграв перед публікою, але Євген не хотів. Нарешті, він погодився. Після виступу всі гості, туристи кричали "браво", бо грі Дюсіки могли позаздрити найкращі скрипалі. Він грав у складі: Гаракаль Янош (цимбали), Патай Тиводар (контрабас), Адам Євген-молодший (саксофон- кларнет), Адам Вільгельм (акордеон), Токар Отто (ударні).

У 15 років він працює в м. Берегово в оркестрі піаністки Балог Зіти і Богдана Михайла-молодшого (Трітю). З вересня 1966 року поступає в музичну школу-інтернат для обдарованих дітей у Мінську. Його брат Золтан Шівак працював диригентом і концертмейстером симфонічного оркестру Мінського оперного театру.

Виїжджає на міжнародні і всесоюзні конкурси, де отримує дипломи. Студентом Дюла працює також в опері в симфонічному оркестрі. Отримує диплом про закінчення інтернату.

Дюла має сильні головні болі, і одного дня його забирають до лікарні і ставлять діагноз: менінгіт. Вдень і вночі лікарі борються за його життя, і навіть сам міністр охорони здоров'я Білорусії підняв кращих лікарів, але врятувати талановитого музиканта не вдалося, і Дюла помирає молодим – у 21 рік.

Похований у м. Мукачево. Похорони супроводжували всі музиканти Закарпатської області.

Шугар Еміл, скрипаль. Народився в м. Ужгород у сім'ї весільних музикантів.

Батько віддає Еміла на навчання до кращих скрипалів міста, таких як Пава Лайош (Дуні).

Еміл засновує свій оркестр та обслуговує весілля, бали, пізніше переходить працювати в ресторани. Одружується з красунею-ромкою Еллою, у подружжя народжуються два сини та дві доньки.

Еміл виступає в Луганську, Донецьку, Жданові, Макіївці, Шахтах, потім повертається в Ужгород і влаштовується в ресторан "Київ". Тут працює оркестр у складі: Пап Аладар (саксофон), Беняк Йозеф (акордеон), Маркович Людвиг (ударні) і брат Еміла Шугар Людвиг (акордеон).

Еміл був акуратний, педантичний музикант, мав хороший скрипичний ключ. Раптово захворів, і лікарі не змогли йому допомогти. Похований в м. Ужгород.

ШУГАР ЕМІЛ
(1932 – 1995)

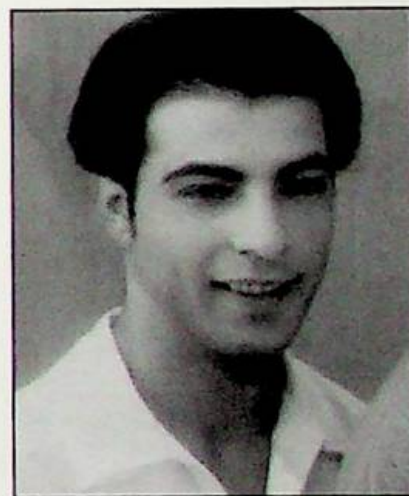
Шугар Людвиг, акордеоніст. Народився в м. Ужгород. З семи років навчається грі на скрипці, але скрипка йому не до душі, тому з 13-ти років Людвиг закидає скрипку. Йому подобається акордеон, і батько купує Людвигу інструмент. Юнак починає навчатись, а через три роки вже грає в оркестрі старшого брата Еміла.

Пізніше його запрошують в різні оркестри, він є хорошим акомпаніатором. Виїжджає з оркестром в міста Луганськ, Ростов, Донецьк, Шахти та в Горлівку, де грає в ресторанах.

Одружується з дівчиною, асірійкою за походженням, у них народжується син Радж, та через кілька років подружжя розлучається. Вдруге одружується – з гарною україною Раїсою, народжується донька.

Людвиг грає в оркестрах Гайоша Йосифа (Додіка), Легоцького Дюли, Лацка Євгена-старшого і брата Шугара – Еміла. Людвиг був компанійським та педантичним музикантом. Користувався повагою у колег, його любила й публіка.

Похований в м. Ужгород.

ШУГАР ЛЮДВИГ
(1934 – 1989)

ШУГАР ДЮЛА
(1953 р.н.)

Шугар Дюла (Макі), акордеоніст. Народився в м. Ужгород у сім'ї музикантів. Син Шугара Еміла, скрипаля.

Макі навчається грі на акордеоні і з батьком грає з раннього віку.

Виїжджає в м. Москва і працює там у різних ромських ансамблях. Одружується з танцюристкою Замерою, московською ромкою. У подружжя народжується донька.

Макі залишається жити в Москві, де працює зі своїм ромським оркестром в ресторанах столиці Росії.

Шановні читачі!

Ви перегорнули останню сторінку цього унікального видання. Унікальність його, по-перше, в тому, що книга написана самим ромом про ромів.

По-друге, унікальність книги, названої автором “Ромські музиканти Закарпаття. Енциклопедія”, полягає в тому, що автор зібрав достовірні відомості про ромських музикантів, які внесли свій доробок у культурний розвиток Закарпаття. А їх виявилось не багато, не мало – 186. До речі, майже всіх цих людей Бейла Горват знав особисто: з одними працював у ансамблях, оркестрах різних філармоній, інші були родичі, про третіх довідувався під час розмов, дискусій про роль музики в суспільстві. Усі ці достовірні відомості автор зберігає в своїй унікальній пам’яті, а зараз цим багатством щедро ділиться з вами. Знавець музичного мистецтва не тільки описує життєвий і творчий шлях музикантів, а і з тонким гумором розповідає про деякі життєві епізоди з їхнього життя, характери, уподобання, а то і слабкі сторони.

Непересічною особою є і сам автор цієї енциклопедії, єдиною в своєму роді не лише в Україні, а і в усьому пострадянському просторі, Тиберій (Бейла) Горват – представник однієї з найвідоміших музичних династій нашого краю.

Належність до цього давнього роду, в якому професія музиканта передавалася з покоління в покоління, забезпечила спадковість, завдяки якій, можливо, у Бейли Горвата і розвинулась унікальна музична пам’ять: вона зберігає величезну кількість музичного матеріалу. Це і класичні твори угорських, іспанських, німецьких, австрійських композиторів, і майже весь багатонаціональний фольклор (угорські, чеські, словацькі, русинські, єврейські, і, звичайно, ромські народні пісні), і популярні мелодії, починаючи з ХХ століття й донині.

Структура книги також своєрідна. Вона не є енциклопедією в класичному розумінні цього слова, видання містить, крім коротких статей про більшість персоналій, ще й розгорнуту інформацію про деяких музикантів, а також солідний фотоархів, який автор скрупульозно збирав упродовж багатьох років.

До речі, розповіді про кожного музиканта, за винятком кількох осіб, портрети яких поглинув Хронос, доповнене світлинами. Це була титанічна праця. Ці фотознімки відшуковувалися через родичів, знайомих, колег. Деяким фотографіям понад сто років!

Через долю цих людей пройшли дві світові війни, зміни соціально-економічних формацій, що не сприяло збереженню домашніх архівів.

Акцентуємо увагу на цьому виданні ще й тому, що сучасна музична бібліографія чомусь сором'язливо замовчує роль і внесок ромського музичного мистецтва в культуру Карпатського регіону. Так, у другому доповненому виданні книги "Професійна музична культура Закарпаття: етапи становлення" (Ужгород: Карпати, 2010 рік) ви не знайдете інформацію про тих, хто заклав на початку 50-х років основу оркестру майбутнього Закарпатського народного хору і ансамблю "Угорські мелодії", а також і майбутньої обласної філармонії. Хоча сольним виступам ромських музикантів на звітних концертах у Києві ще на початку 60-70-х років зал аплодував стоячи!

Пізніше ромські музиканти із Закарпаття були "витіснені" в інші філармонії Союзу – Росії, Білорусії, Туркменістану, а також у місцеві оркестри ресторанів.

Саме ця "родзинка" – наявність у Закарпатті неперевершених ромських музикантів – і притягувала до нас численних туристів з усього СРСР. Чого лише варті були оркестри широко відомих тоді ресторанів "Скала", "Верховина", "Закарпаття"! Своєрідна манера гри на музичних інструментах, сама форма виконання і багатий репертуар музикантів змушували наших гостей ще і ще раз приходити у ресторани і насолоджуватися чудовою музикою!

На жаль, сьогодні ромська музика лунає все рідше.

Ось чому нам видається безцінною інформація про кожного ромського музиканта, зібрана в книзі Тиберієм Горватом.

Слова, винесені автором цієї енциклопедії в заголовок до одного з розділів видання – "Не знаючи, ким ти був, не дізнаєшся, ким ти є", – можуть стати епіграфом до всієї книги. Адже, роми дійсно мають свою культуру, свою історичну пам'ять. І ви в цьому можете переконатися, прочитавши цю унікальну музичну енциклопедію.

*Євгенія Навроцька,
ромолог*

1. Ансамбль "Угорські мелодії". Зліва направо: Орос Іштван, Неметі Ференц, Радуль Калман, Бундзік Йозеф, Кереш Ізабелла, Еміл Грінгаус (конферансьє), Товт Аладар та Чюрі Лайош, 1960-і рр.

2. Оркестр Бейли Горвата в ресторане "Скала":
Галамбоші Йосиф (віолончель), Демет'єв Вячеслав (Брек)(ударні),
Будьо Юрій (бас-гітара), Русин Аладар (цимбали), Пап Віллі (саксофон), 1977 р.

3. Оркестр Адама Євгена. Зліва направо: Токар Отто, Адам Євген, Русин Аладар, Адам Вілмош, Патай Тиводар та Адам Євген-молодший з саксофоном.

4. Ансамбль Закарпатської обласної філармонії "Угорські мелодії".

5. Москва. В центрі – Боди Габрієлла, крайній справа – Гьорват Бейла, 1970-і рр.

6. "Угорські мелодії" на гастролях.

7. Ромський бал.

8. Мукачівський оркестр під керівництвом Дюлі Галамбоші.

9. Скрипаль Галамбоші Калман-старший (стоїть).

10. Оркестр Чюрі Шандора. Зверху: Радуль Калман, Радуль Іболя, Бартош Іштван, в центрі – Чюрі Шандор, знизу – Чюрі Іштван, та Феньсш Альфред, 1960 р.

11. Перша скрипка – Легоцький Дола (зліва), 1958 р.

12. Оркестр Дюлі Галамбоші: Цурі Оскар (цимбали), Дані Аладар (контрабас), Бартош Нитван (кларнет), м. Москва.

13. Лауреати Всесоюзного джазового фестивалю, м. Дніпропетровськ. У складі квартету: Віллі Пап (сакс), Шандор Форкош (фортепіано), Юрій Будьо (бас-гітара), Вячеслав Демет'єв (ударні), 1982 р.

14. 40-річчя Ержебет Горват.

15. Оркестр Дюли Галамбоші. Зліва направо: Галамбоші Дюла, Балог Віллі, Бартош Іштван (Шете), Товт Аладар, Галамбоші Йозеф, Дані Аладар.

16. Горват Ержебет з онуком Бейлою Горватом-молодшим.

17

18

17. Скрипаль Шандор Роштан, Закарпатська обласна філармонія, м. Ужгород.

18. Близнюки-музиканти Варга Мішка та Пішта, 1940-і рр.

19. Конді Віктор (ударні), Шівак Міклош (контрабас), Бартош Роберт (скрипка), м. Берегово, 1990-і рр.

20. Рац Рудольф (акордеон), Балог Дюла (скрипка), Котлар Тібор (ударні), Галамбоші Йозеф (Майзлік) (контрабас), 1980-і рр.

21. Гайош Додік та Бейла Горват.

22. Виступ ансамблю "Угорські мелодії" в Закарпатській обласній філармонії, м. Ужгород.

23. Скрипаль Гайош Йосип (Додік), кадр із кінофільму "Морские рассказы" ("Мосфільм", 1967 р.).

24. Ержебет Горват та Роштан Шандор.

25. Другий зліва Надь Андраш, четвертий – композитор Дезидер Задор.

26

27

26. Будапештський оркестр, другий зліва – Патай Калман-старший, 1940-і рр.

27. Оркестр Шандора Рошташа. Зліва направо: Горват Ержебет (співачка), Рошташ Шандор, Бартош Іштван, Горват Юрій та Галамбоші Калман.

28. Горей Юрій (акордеон), Русин Аладар (цимбали), Бучо Тони (контрабас), Патай Калман-старший (альт), Лацко Євген (скрипка).

29. Хабаровська філармонія. Зліва направо: Чюрі Шандор, Мурґса Гейза, Мурґса Шандор, Мурґса Шандор (Фоґаш), Мушинка Іван, Чюрі Іштван (Шанта), Легоцький Дюла, 1965 р.

30. Астраханська філармонія. Зліва направо: Балог Дюла, Горват Бейла, Товт Аладар, Балог Бейла.

31. У складі Закарпатського заслуженого народного хору, зліва направо: Беркі Янош, Лакатош Йозеф (Талку), Легоцький Дюла, Мурґса Шандор.

32. Музиканти Кадет Павел, Горват Бейла-молодший, Горват Бейла.

33. Перший зліва – Галамбоші Дюла, м. Мукачево, 1923 р.

34. Зліва направо: Токар Імі, Адам Янош, Пап Наці, Лацко Євген (Куку), м. Ужгород, 1969 р.

35. Зліва направо: Горват Ержебет, Рошташ Шандор, Радуль Іболя, Радуль Калман, м. Хуст, ресторан "Верховина", 1963 р.

36. Виступ оркестру в ресторані "Корона", зліва направо: Патай Гейза (Чічо), Патай Йосиф (Оку), Патай Вілмош (Печ), Конди Дюла, м. Ужгород.

37. Зліва направо: Варга Дезидер-старший, Аді Бейла, Балог Єва, та Балог Дюла-старший (Касоні).

38. Зліва направо: Кандра-Банок Бейла, Русин Аладар, Горват Ержебет, Левай Рудолф, Рошташ Шандор, м. Чоп.

39. Саксофоніст Сірмаї Аладар, м. Ужгород.

40

41

40. Ужгородський ресторан "Київ". Зліва направо: Патай Тиводар (контрабас), Сентівані Золтан (фортепіано), Сірмаї Аладар (саксофон), Богдан Мішка (саксофон), Гайош Додік (скрипка), 1958 р.

41. Зліва направо: Бучко Антон, Гайош Додік, Шугар Людвіг, Конди Тоні, м. Трускавець, 1980-і рр.

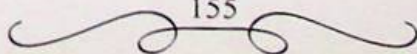
42. Лакатош Йосиф (Тамку) (контрабас), Галамбоші Калман-молодший (фортепіано), Галамбоші Калман (скрипка), Галамбоші Юрій (кларнет), м. Тячів, ресторан "Дніпро", 1990-і рр.

43. Оркестр Шандора Лакатоша, крайній зліва – Котлар Дюла (Дунді), м. Будапешт, 1960-і рр.

44. Зліва – Патай Кароль (саксофон), м. Мішкольц (Угорщина), 1936 р.

45. Весільний оркестр: Пава Лайош (Дуні) (скрипка), Чюрі Лайош (барабан), Чюрі Іштван (саксофон), Пава Арпад (акордеон), 1952 р.

46. Горват Бейла-старший, 1961 р.

47. Шандор Рошташ у Москві, 1970-і рр.

48. Хабаровська філармонія. Зліва направо: Чюрі Шандор, Бартош Кароль (Лапош), Бартош Елемір (Шете), Балог Віллі, Мушишка Іван, Товт Аладар (Няломкі), Лакатош Йозеф (Тамку), 1970-і рр.

49. Музиканти Патай Тиводар, Товт Аладар, Чурей Василь та Галамбоші Юрій, ресторан "Корона", м. Ужгород, 1969 р.

50. Співачка Боди Габрієлла, готель "Закарпаття", м. Ужгород, 1980-і рр.

51. Музиканти Літвинов Ігор, Горват Йосип та Горват Бейла, співачка Іванова Лариса, готель "Олд Континент", м. Ужгород, 2006 р.

52. Зліва направо: Пука Кароль та Боди Габрієлла, м. Будапешт.

54. Горват Бейла-молодший (в центрі), м. Будапешт.

53. Оркестр Шандора Рошташа, готель "Закарпаття", м. Ужгород.

55. Скрипаль Товт Наці, Нью-Йорк, 70-і рр.

56. Горват Бейла, Горват Йосип, Євгенія Тимошенко та Шон Кар, готель "Олд Континент", 2007 р.

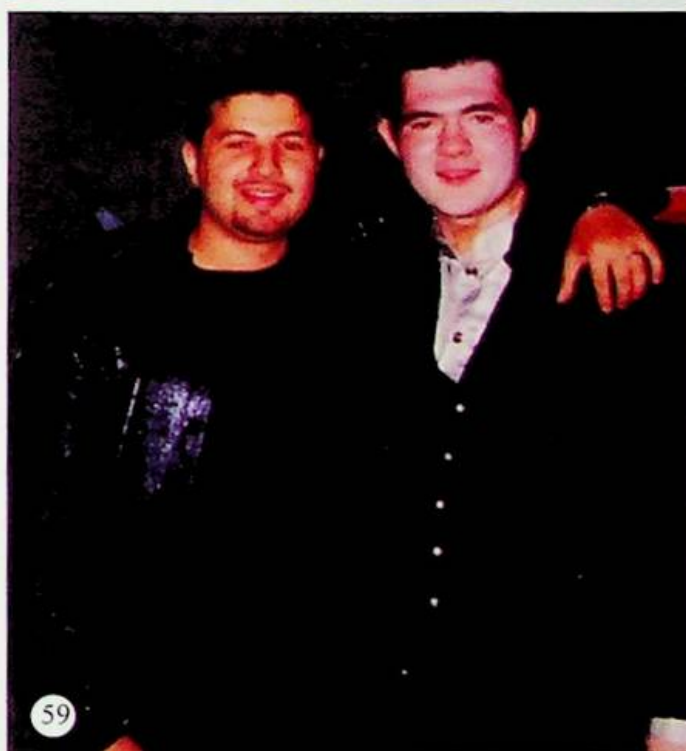

57. Вишневський Едуард, Кадет Адальберт, Горват Бейла, Кадет Павел, ресторан "Будапешт", м. Ужгород.

58. Горват Бейла-молодий, народний артист України Папірний Євген та Горват Бейла.

59. Співаки Діма Клімашенко та Йосиф Горват.

60. Піаніст Пап Вілмош-молодий.

61. 10-річчя Міжнародного фонду "Відродження" (Горват Бейла, Бистрицький Євген та Дж.Сорос), м. Київ, 2000 р.

62. Саксофоніст Пап Едуард (Чібі).

63. Горват Бейла (скрипка) грає Отто Габзбургу, внуку імператора Франца-Йосифа.

64. Сімейний ромський ансамбль Йосифа Гайоша, м. Москва, 2008 р.

65. Виступають Кадет Адальберт (кларнет), Кадет Павел (контрабас), Горват Бейла (скрипка), ресторан "Будапешт", м. Ужгород.

66. Горват Йосип, Горват Бейла та Горват Бейла-молодший, готель "Олд Континент", м. Ужгород, 2004 р.

67. Горват Йосип, Авраам Руссо та Горват Бейла, готель "Олд Континент", м. Ужгород, 2005 р.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Адам Янош ... 11
 Адам Євген ... 12
 Адам Євген-мол. ... 13
 Адам Шандор ... 14
 Адам Вілмош ... 14
 Адам Йолана ... 15
 Адам Аладар ... 16
 Адам Мартон ... 17
 Адам Янош ... 18
 Адам Вінце ... 19
 Адам Ернест ... 19
 Адам Томаш ... 20
 Адам Світлана... 20
 Адам Неля ... 21
 Адам Ізольда ... 21
 Аді Бейла ... 22
 Албок Золтан ... 22
- Бакош Йожеф ... 23
 Балог Дюла ... 23
 Балог Дюла-мол. ... 24
 Балог Вілмош ... 25
 Балог Ірена ... 26
 Балог Йожеф ... 26
 Балян Ануш ... 8
 Бартош Елемір ... 27
 Бартош Кароль ... 27
 Бартош Роберт ... 28
 Бартош Іштван ... 28
 Беньяк Лайош ... 29
 Беньяк Адальберт ... 29
 Беньяк Йосиф ... 30
 Беркі Янош ... 30
 Беркі Лайош ... 31
 Беркі Гейза (Кадар) ... 32
 Беркі Гейза ... 32
- Богдан Мішка ... 33
 Богдан Михайло ... 33
 Боди Габрієлла ... 34
 Божані Йожеф ... 35
 Божані Євген ... 35
 Бутьо Юрій ... 36
 Бундзик Йожеф ... 37
 Бучко Антон ... 37
 Бучко Владислав ... 38
 Бучко Ернест ... 38
- Варга Дюла ... 39
 Варга Йончі ... 40
 Варга Кароль ... 40
 Варга Дезидер ... 41
 Варга Іштван ... 41
 Варга Михайло ... 42
 Варга Дезидер-мол. ... 43
 Вереш Гейза ... 43
 Вереш Дезидер (Пуцем) ... 44
 Вишневський Едуард ... 44
 Віраг Ференц ... 45
 Віраг Берталон ... 46
- Гайош Вілмош ... 47
 Гайош Йосиф ... 47
 Гайош Вільгельм ... 48
 Гайош Янош ... 49
 Гайош Амалія ... 50
 Гайош Додік ... 50
 Гайош Едуард ... 51
 Гайош Йосиф (Жофре) ... 52
 Гайош Едіта ... 52
 Галамбоші Калман-ст. ... 53
 Галамбоші Янош ... 54
 Галамбоші Калман (Барко) ... 54
- Галамбоші Дюла ... 55
 Галамбоші Дюрка ... 56
 Галамбоші Йожеф ... 56
 Галамбоші Аладар ... 57
 Галамбоші Калман-мол. ... 57
 Галамбоші Юрій ... 58
 Галамбоші Петер ... 59
 Гаракаль Янош ... 59
 Горват Ержебет ... 60
 Горват Бейла ... 3, 61
 Горват Бейла-мол. ... 64
 Горват Йосиф ... 65
 Горват Мирослав ... 139
 Горей Дюла ... 66
 Горей Юрій ... 67
 Гуменський Арпад ... 67
 Гуді Андрій ... 69
- Дані Аладар ... 69
 Дубік Наталія ... 70
- Йовни Лайош ... 70
 Йовни Андрій ... 71
- Кадет Калман ... 72
 Кадет Павел ... 72
 Кадет Адальберт ... 73
 Кандра Бейла-ст. ... 74
 Кандра-Банок Бейла ... 75
 Кешель Євгеній ... 77
 Ком'яти Бейла ... 78
 Котлар Йожеф-ст. ... 79
 Котлар Йожеф ... 79
 Котлар Михайло ... 80
 Котлар Дюла ... 80
 Котлар Людвиг ... 81

- Котлар Мітюка ... 82
- Лакатош Йозеф ... 82
- Лані Гейза ... 83
- Лані Дюла ... 84
- Ласло Дюла ... 84
- Ласло Дюла-мол. ... 85
- Лацко Євген ... 85
- Лацко Євген-мол. ... 86
- Леваї Рудольф ... 86
- Легоцький Дюла ... 87
- Легоцький Юліус ... 88
- Лешко Калман ... 89
- Маркович Людвиг ... 90
- Маркович Миколай ... 90
- Мартон Едвін ... 91
- Матій Петро ... 5
- Муржа Шандор ... 91
- Муржа Калман ... 92
- Муржа Дюла ... 93
- Муржа Гейза ... 93
- Муржа Бейла ... 94
- Муржа Єва ... 95
- Муржа Шандор ... 95
- Муржа Калман- мол. ... 96
- Муржа Золтан ... 96
- Муржа Бейла-мол. ... 97
- Муржа Гейза-мол. ... 98
- Муржа Граф ... 98
- Навроцька Євгенія ... 138, 139
- Надь Іштван ... 100
- Надь Андраш ... 100
- Орос Іштван ... 101
- Орос Янош ... 102
- Пава Лайош ... 102
- Пава Арпад ... 103
- Пап Аладар ... 104
- Пап Еміл ... 104
- Пап Наці ... 105
- Пап Вілмош ... 105
- Пап Віллі-мол. ... 106
- Пап Едурд ... 107
- Патай Калман-ст. ... 108
- Патай Тиводар ... 108
- Патай Карл ... 109
- Патай Гейза ... 110
- Патай Йозеф ... 110
- Патай Калман ... 111
- Патай Вілмош ... 112
- Патай Бейла ... 113
- Патай Бейла (Манна) ... 113
- Патай Гейза (Гомба) ... 114
- Патай Гейза ... 115
- Радуль Бонди ... 115
- Радуль Калман ... 116
- Радуль Іболя ... 116
- Рац Рудольф ... 117
- Рошташ Шандор ... 117
- Рошташ Йозеф-мол. ... 118
- Рошташ Людвиг ... 119
- Рошташ Золтан ... 119
- Русин Аладар ... 120
- Сокач Петро ... 7
- Товт Наці ... 121
- Товт Аладар ... 122
- Токар Євген ... 122
- Токар Кароль-мол. ... 123
- Токар Віктор ... 123
- Токар Отто ... 124
- Цурі Оскар ... 124
- Чуприк Йосип ... 125
- Чуприк Етелла ... 125
- Чурей Василь ... 126
- Чурей Золтан ... 126
- Чюрі Лайош-ст. ... 127
- Чюрі Йозеф ... 127
- Чюрі Шандор ... 128
- Чюрі Лайош ... 128
- Чюрі Людвиг ... 129
- Чюрі Лайош ... 130
- Чюрі Йозеф-мол. ... 130
- Чюрі Шандор-мол. ... 131
- Шівак Шандор-ст. ... 131
- Шівак Павло ... 132
- Шівак Золтан ... 132
- Шівак Олександр ... 133
- Шівак Міклош ... 133
- Шівак Дюла ... 134
- Шугар Еміл ... 135
- Шугар Людвиг ... 135
- Шугар Дюла ... 136

Горват, Бейла, Горват, Александр
Г 67 Ромські музиканти Закарпаття [Текст] : енциклопедія. – Ужгород :
Видавництво Олександри Гаркуші, 2011. – 164 с. : іл.

ISBN 978-617-531-039-7

Видання вперше подає відомості про ромських музикантів краю, скрупульозно зібрані авторами упродовж багатьох років. До книги увійшло близько 180 статей – коротких біографій закарпатських ромів, життя та діяльність яких пов'язані з музичним мистецтвом, історією і культурою ромського народу, та унікальний фотоархів.

Розраховане на фахівців та широке коло читачів.

УДК 78 (477.87) (031)

ББК Щ 31 (4Укр – 4Зак) я2

Довідкове видання

**РОМСЬКІ МУЗИКАНТИ
ЗАКАРПАТТЯ**

Енциклопедія

Редактори *Л.Б. Кудрявська, Є.М. Навроцька*

Художнє оформлення *О.Є. Гаркуша*

Комп'ютерна верстка *О.Ю. Гаркуша*

Підписано до друку 17.08.2011

Формат 70x100/16. Папір офс.

Гарнітура Times. Друк офс.

Умов. друк. арк. 13,22.

Тираж 420. Замовлення № 27-11.

Видавництво Олександри Гаркуші
Свідоцтво серія Зт № 23 від 06.09.2005 р.
м. Ужгород, вул. Погорелова, 4
тел./факс (0312) 66-49-38

Віддруковано у поліграфічному центрі "Матвей"
м. Тернопіль, вул. Лук'яновича, 8

Бейла Горват – це легендарний музикант, блискучий композитор і людина з великої букви! Все своє життя він присвятив творчості. Його віртуозна техніка гри на скрипці підкорила і продовжує підкорювати людей багатьох країн світу. В національну самобутню ромську культуру він вніс значний вклад, майстерно виконуючи геніальні угорські, українські, ромські мелодії, народні і класичні твори.

Ми вдячні Богу та долі за те, що зустріли на нашому творчому шляху високопрофесійного, обдарованого автора і виконавця своїх творів.

Бейла Горват – один із найвідоміших скрипалів не тільки Закарпаття, а й України, Білорусі, Росії, країн ближнього і далекого зарубіжжя.

Для молодого покоління музикантів він – великий педагог і невтомний вчитель. Свій досвід і майстерність передає майбутнім талановитим скрипалям.

Бейлі Горвату ми бажаємо невичерпного успіху! Міцного здоров'я! Довгих років творчості, нехай ще довго він радує усіх своєю неповторною і оригінальною грою!

*Юрій, Валентина і Роман Коржови,
заслужені артисти України*

